

În această lume pământească nu există perfecțiune. Insuși Universului i se găsesc lipsuri. Chiar ființa umană, creație a perfecțiunii, este imperfectă. Dar actele emanele de la această ființă?... Aproape toți așii au câte o numire. Unii sunt „regi ai pierderilor de iuteală”; alții sunt „specialiști ai sborului cu elicea calată”; alții „specialiști ai sborului pe spate” etc... Toți marii ași ai lumii au murit din figura în care se credeau invincibili. De ce?

Fiindcă socotindu-se perfecți stăpânitori ai ei, au făcut-o fără de atenție, căutând să se întrecă pe ei înșiși și să impresioneze.

Regretatul Ivanovici, cel care sbura totdeauna la mică înălțime, cel care a trecut cu avionul pe sub podul Regele Carol I dela Cerna-Vodă, moare în tragicul accident întâmplat în munții Cernii sburând la mică înălțime, sbor în care era un as, accidentul întâmplându-se în urma unei ciocniri cu un deal.

Temerarul Ionescu-Beu, cel care executa sborul în pierdere de viteză stârnind admirația, moare tocmai din această cauză ne mai putând redresa aparatul din cauza micii înălțimi la care sbura.

Din cauza unei neatenții, moare la Otopeni în ziua de 17 Sept. a acestui an, sublocotenentul Dobreaanu, ce apucă din greșală declanșatorul parașutei, aceasta deschizându-se îl proiectează cu putere în profund și derivă, făcând să i se rupă parașuta și să fie strivit oribil la pământ. Exemple tragice din acestea pot fi înșirate la infinit nu numai la noi, dar și în străinătate, deoarece, după cum am spus mai sus, oamenii sunt peste tot la fel. Toți vor să fie admirați, să fie ași, vor să se vorbească de ei, fără să-și dea seamă că toate acestea sunt spre detrimentul lor.

Ceeace lipsește la noi este o autoeducare a sburătorilor. Ei privesc toate în glumă, încrezându-se prea mult în steaua lor. Orice inovație adusă, orice punct nou în regulament izvorit din cine știe care cauză nefericită ce a oferit un învățământ pentru viitor, nu este luat în serios.

Franța, cu aviația ei formidabilă și cu piloții ei de valoare, s'a îngrozit de numeroasele accidente întâmplare celor mai buni aviatori ai ei. Cauza? Vanitatea de a se crede mai ceva decât ceilalți. De a cere avionului ceeace prin calcul matematic nu poate da. La mai toate meetingurile de aviație ei fac mai mult decât ceeace cere programul. Vor să flateze mulțimea de gură-cască făcând cele mai îndrăznețe figuri acrobatice din care cei mai mulți se prăbușesc.

Acum 7 ani mă găseam pe aerodromul flotei de aviație din Iași cu ocazia trecerii unor avioane concurente în concursul Micii Înțelegeri. Din cauza unei supraîncălziri la motor, un biplan polonez Lublin-Hispano aterisează pe aerodromul flotei, cerând un mecanic pentru repararea defectului. Între timp, aviatorii s'au coborât din carlingă. Observatorul, un omuleț mic și îndesat, foarte jovial, a stârnit oarecum râsul celor prezenți prin aceea că era echipat cu două parașute. În special râdea un sburător de al nostru ce trecea la flota locală drept un pilot emerit.

Au trecut ani dela acea întâmplare. Astăzi pilotul nostru este în lumea celor fără de întoarcere, dar garantez că pilotul polonez este și astăzi

Accidentul aviatorilor Ostapov și Nagacinski. O aripă a avionului căzută, găsită la mare distanță de locul prăbușirii.

Accidentul aviatorilor Ostapov și Nagacinski. Avionul prăbușit în curtea sateanului dela Colentina. Piloții, deși aveau parașute, nu s'au putut desprinde din carlingă și și-au găsit moartea.

în viață, fiind util armei sale, familiei ca și societății întregi care-l apără, hrănește și-și cere dreptul de a-l avea.

America, țara tuturor extravaganțelor, oprește sub penalitatea de excludere, sborul aviatorilor fără parașută. Țara a cheltuit cu instruirea lor, încât are dreptul acum să-și ceară răscumpărarea cheltuelilor prin serviciile aduse. Nu jenează pe nimeni când în zorii zilei, piloții americani fac exerciții de îmbrăcare, pliarea parașutelor, modul de utilizare etc.. Sigur însă că la noi, ca și în alte țări puțin conștiente de valoarea lor, mulți se vor sustrage dela astfel de exerciții socotindu-le ca înșitoare pentru cunoștințele lor aviatice. Adică cum? Nu sunt eu în stare să îmbrac și să știu cum să utilizez o parașută la nevoie?

Iată că nu știți! Și numeroasele accidente întâmplare din aceste neglijențe condamnabile sunt cel mai bun exemplu. Cât de puține accidente s'ar întâmpla dacă toți și-ar lua măsurile de precauție! Cât material ar fi astăzi în stare să apere teritoriul la nevoie! Câte familii nu ar fi scutite de lacrimi amare!

Ce poți să faci atunci când știi că trebuie să te legi și totuși nu te legi! Cu ce este vinovată conducerea superioară, care este

vinovată aceste accidente, să răspundă moralicește și materialicește! Cu ce este vinovată autoritatea dacă îți spune să te legi cu parașuta și tu nu te legi, murind din această cauză! Cu ce este vinovată autoritatea dacă tu te socotești as, nesocotind regulile de pilotaj pentru un snobism personal!

Nimeni nu spune că nu sunt și accidente nenorocite! Dar observând proporția, balanța atârână de cele mai multe ori de partea accidentelor din imprudență.

Sborul este legat de legi fizice în fața cărora cel mai perfect stăpânitor al lor trebuie să se închine. La baza lor stau experiențe tragice de ani și ani! O cât mai mică călcare a acestor legi, aduce moartea, după cum s'a întâmplat în cazul nefericitului pilot Louis Bouquet, care în timpul sborului își desface cu câteva găuri centura parașutei sale, fără să-și de seama că o pană de motor survenită mai târziu, îl obligă să se arunce cu parașuta, făcându-l să treacă prin legăturile ce se lărgiseră și să se strivească de pământ. Iată o stupidă moarte întâmplată numai din cauza a trei găuri, moarte ce nu s'ar fi întâmplat dacă nefericitul pilot ar fi răbdat încă câțiva timp strânsura normală a parașutei sale.

În fața atâtor exemple tragice. În fața atâtor împrejurări vitrege, soarta lovind totdeauna acolo unde te simți mai tare și unde comiți o greșală, apare ca o sfidare a multora de a-și bate joc și de a râde când unii își iau toate măsurile de precauție. Celebrul Charles Linbergh, unul din cei mai străluciți aviatori ai secolului, își ia totdeauna toate măsurile de siguranță și nu decolează când aparatul nu-i dă deplină satisfacție.

REMUS IONESCU

Dr. ELISABETA MOLNAR
MEDIC STOMATOLOG

Fost asistent la clinica
universitară din Cluj

**BOALE DE GURĂ și
CHIRURGIE DENTARĂ**

Proteză, tehnică moder-
nă, coroane de porțelan

București - str. Brezoianu, 29. Et. I
Cons ult.3—6 Telefon 46601

DOAMNELOR!

Vopsitul părului, în cele mai fru-
moase culori naturale precum și on-
dulațiuni permanente, execută ire-
proșabil Coaforul François, Strada
Edgard Quinet, 7 Telefon 3-01-23

Astfel este indicată!

Pasta de dinți NIVEA

și pentru dinții copiilor Dvs. Aveți grijă ca copiii să se obiș-
nuiască din primii lor ani cu îngrijirea rațională a dinților.
După fiecare masă și mai ales înainte de culcare, este nevoie
să-și curețe dinții cu Pasta de dinți Nivea, clătindu-și tot-
odată bine gura.

Aceasta este mijlocul cel mai bun de a curăța și
menține dinții albi — frumoși.

Spumează ușor având un
gust excelent.

3 SENZATII AMERICANE IN BUCURESTI

1. ȘOFERUL CELEBREI STELE DE CINEMATOGRAF MARY PICKFORD. — 2. DIMITRIE ȘI SANDRA DIMĂNCESCU, DOI „MARI” CĂLĂTORI ROMÂNI, CARI PÂNĂ ACUM, AU STRĂBĂTUT PESTE 70.000 KM. — 3. GUVERNANTA ACESTORA, MISS DORA CARTIER, FOSTĂ PRIMĂ BALERINĂ A COMPANIEI „ZIEGFELD FOLLIES”.

CAPITALA noastră nu este lipsită niciodată de elementul senzaționalului. Oricând poți afla, aici, coala, lucruri, fapte și oameni, cari prin felul lor de a fi, ies cu totul din comun, din orânduiala obicinuită a vieții, stârnind, cum e și firesc, uimirea acelor cari nu cunosc emoțiunile și impresiunile vieții, decât în cadrul restrâns al obicinuitului moștenit.

Dar acest element al senzaționalului nu-l află și nu-l cunoaște fiecare; se manifestă în cercuri prea mici, ca să poată fi la îndemâna tuturor. Noi aceștia însă, cari nu avem altă treabă decât să aflăm, să cercetăm și să dăm în vileag, găsim totdeauna ce este senzațional, fie aiurea, fie mai ales, în București.

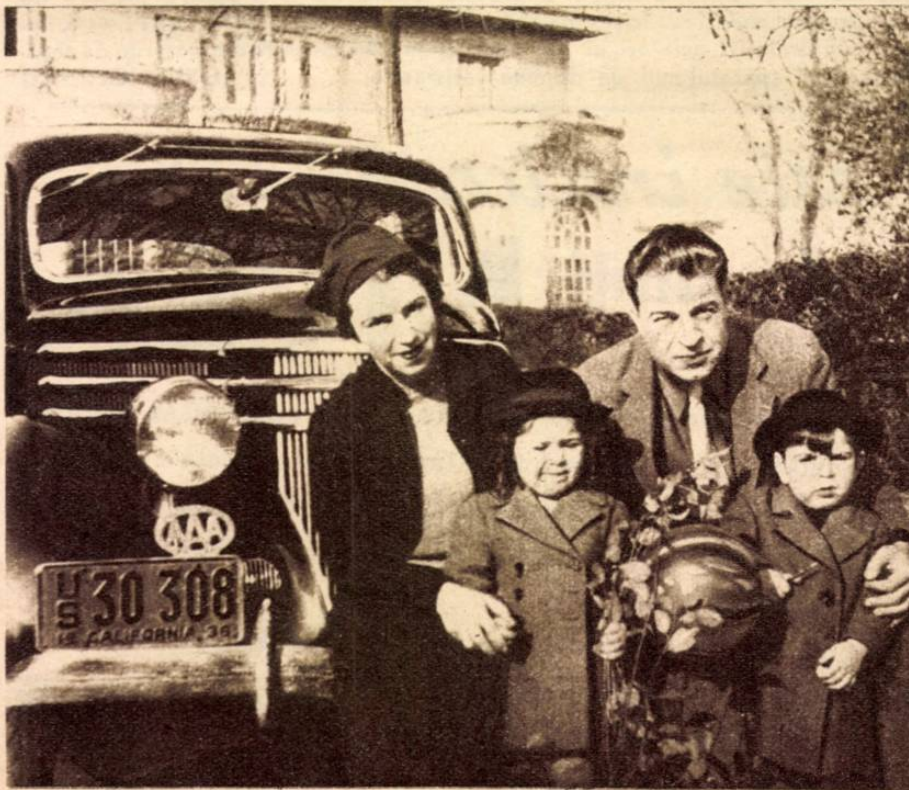
Așa se face că și astăzi „Realitatea Ilustrată” e'n măsură să dea numeroșilor săi lectori, relațiuni interesante, în legătură cu trei dintre cele mai recente senzații... de astădată americane, aflate în Capitala noastră.

MARIN CERCELARU, ȘOFERUL CELEBREI MARY PICKFORD

Prima senzație și desigur cea care va stârni mai multă curiozitate, este prezența în București a unui român, care-a ajuns prin aventurile și îndelnicirile sale, să se bucure de-o oarecare celebritate. Este vorba de un foarte simpatic slătinean, anume Marin Cercelaru, care din anul 1919 și până acum a cutreerat întreaga lume, ajungând să fie, între altele și șofer al cunoscutei stele de cinematograf Mary Pickford.

Aventurile lui Cercelaru au început în 1919. În acest an, murindu-i ultimul membru al familiei sale (cei patru frați, pe care îi avusese, muriseră în războiul la Mărășești și Jiu), Cercelaru Marin, șoferul din Slătina, care avea să devină cunoscut de un continent întreg, mai târziu, se hotărăște să-și ia lumea în cap și pleacă la Constanța, unde se îmbarcă pe-un vapor, ca ungător la motoare. Nimic nu-l mai lega de țară, unde asistase, rând pe rând, la moartea fraților, surorilor și părinților săi. Vaporul pe care se îmbarcase la Constanța ne mai având nevoie de serviciile sale, îl lăasă în Tunis (Africa), unde Cercelaru căută zadarnic să-și găsească o ocupațiune. În cele din urmă, slătineanul nostru se îmbarcă pe un alt vapor, tot ca ungător. Ajunge astfel în Olanda și Belgia,

Soții Dimăncescu și cei doi copii ai lor, cari în raport cu anii de viață, au străbătut numărul cel mai mare de kilometri.

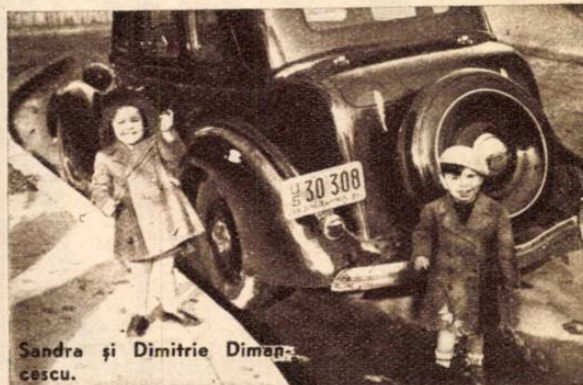
unde stă cinci-șase luni, trecând apoi, pe jos, în Franța, până la Paris, unde stă doi ani, fiind angajat ca șofer, de un mic industriaș.

Plictisit de viața parisiană, Marin pleacă, pe la sfârșitul anului 1921, în Grecia, unde stă șase luni la Pireu. De aci pleacă cu un vapor, pe care se angajase de astă dată ca mecanic-șef, la Yokohama, unde stă aproape un an.

Sătul și de aceste meleaguri, Cercelaru părăsește Yokohama și în primăvara anului 1923 ajunge la New-York. Cu banii pe cari îi avea strânși din marinărie, colindă câteva luni coasta Atlanticului, apoi se duse la Washington, unde este angajat ca șofer la Legația română, de prințul Anton Bibescu, pe atunci ministru al României în America.

Marin Cercelaru este (și mai ales era atunci) un român chipeș, sănătos și voios. Cu aceste calități fizice și cu sentimentele sale frumoase, nu i-a fost greu să cucerească inima

lui miss Gloria, profesoara de limba engleză a familiei principelui Bibescu. Astfel, după câteva luni numai, se căsătorește cu dânsa. În anul 1927, Cercelaru trăiește cel mai important moment din cariera sa de șofer, plimbând cu automobilul, în întreaga Americă de Nord, pe M. S. Regina Maria, Principesa Maria, Principesa Elena și Principele Nicolae. Pentru irepro-

Sandra și Dimitrie Dimăncescu.

Dora Cartier, fostă dansatoare dela „Ziegfeld Follies”, actualmente guvernanta copiilor Dimăncescu.

șabilul său serviciu ca șofer, eroul nostru primește atunci, din partea înalților săi pasageri, numeroase cadouri și o sumă destul de mare de bani.

AVENTURA DELA ATLANTIC-CITY

Primul pas spre celebritatea americană, l-a făcut Marin Cercelaru cu ocazia unei nostime întâmplări, în orașul Atlantic-City.

Într-o seară, ministrul României, aflându-se în acest oraș, s'a dus la un teatru, lăsându-l pe Cercelaru, cu automobilul, în stradă. Automobilul fiind așezat în rând, reglementar, Românul nostru s'a grăbit să se închidă înăuntru, spre a trag un pui de somn, până la terminarea spectacolului. La un moment dat însă, un polițist îi bate în geam și-i spune să plece cu automobilul de acolo, de oarece stă într'un loc unde nu este voie. Marin, se uită înainte, se uită înapoi și văzând că mai sunt alte 10—20 de automobile cari staționează în aceeași linie cu el, își dă seama că polițistul vrea să-i facă „mizerie” și-i răspunde, fără multă vorbă, că nici

se gândește să se miște de acolo. Polițistul se înfurie, flueră, adună încă cinci, șase de-ai lui, la fața locului și-l somează pe recalcitrant să-l urmeze, declarându-l arestat. Cercelaru nu se lasă intimidat însă; încuie ușile automobilului pe dinăuntru și răspunde plictisit: „Ai să mă arestezi, dac'o să poți, cu altă ocazie, în alt loc, nu aici, automobilul acesta este al ministrului României și aici înăuntrul lui este teritoriu românesc, așa că nu te aventura să pătrunzi la mine c'o pățești”.

Scandalul ia proporții mari, se adună lume multă, la locul întâmplării, vin ziariști, vin reporteri fotografi și vine chiar și un șef polițist, care, înțelegând să dea câștig de cauză subalternului său, se priește să someze pe Cercelaru să se supună arestării. Războiul polițistului nu-l impresionează de loc însă, pe omul nostru și nici revolverele cari scilpesc în jurul automobilului. În cele din urmă poliștii se hotărăsc să aresteze... automobilul, care este remorcat apoi, în văzul lumii și al aparatelor fotografice, până la poliție.

A doua zi, întreaga Americă citește, în toate jurnalele, întâmplarea, vede fotografia eroului principal și se indignează din cauza samavolniciei poliștilor. Citește chiar și ministrul nostru, care se duce la poliție și-l găsește pe Cercelaru dormind liniștit, în mașină, ca la el acasă... pe teritoriu românesc.

IN SLUJBĂ LA MARY

Cercelaru se simțea foarte bine la legația română din Washington, însă în America, dacă vrei să faci avere, trebuie să riști. Așa face și el, demisionează, ca să intre, după această întâmplare, care îl făcuse celebru, la un mare bancher, unde i se oferă de trei ori mai multă leafă, decât avea la legație. La noul stăpân, treburile i-au mers bine vreun an, până într-o dimineață, când marele bancher a pierdut la bursă, în decursul a 50 de minute, toată averea sa, inclusiv, bineînțeles, și mașina pe care o conducea Marin.

De aci începe epoca de șomaj a lui Cercelaru. Peste câțva timp se îmbolnăvește, iar soția sa rămâne deasemeni fără slujbă, prin schimbarea ministrului României, dela Washington. Din cauza acestor întâmplări, nefericitul șofer ajunge pe drumuri, cheltuind toate economiile pe cari le făcuse. În ultimul moment, când ajunsesse în cea mai neagră mizerie, a fost ajutat de-un inimos român, d. Carol Tărcăuanu, consulul României la New-York, care l-a întreținut câteva luni de zile, dându-i hrană și bani. Ca o paranteză, subliniem faptul că d. Carol Tărcăuanu, este acela care, ani de-a rândul, a ajutat, desinteresat, nenumărați studenți români, ajunși în nevoie, în timpul studiilor, în America. D-sa merită toate laudele noastre pentru aceasta.

Hotărât să-și încerce din nou norocul, Marin Cercelaru, părăsește New-York-ul, în primăvara anului 1932, și pleacă în California, la Hollywood, unde spera că va ajunge... actor de cinematograf. Știa omul să vorbească la perfecție șase limbi: engleza, franceza, italiana, spaniola, japoneza și româna, se pricepea la multe sporturi (mai ales la box) etc.

Toate acestea i-au prins bine, căci abia ajuns la Hollywood, este angajat...ca șofer, de către marea stea americană Mary Pickford, care căuta de mult un șofer poliglot, polisportiv și inteligent. Plătit cu un salariu regesc (circa 50.000 lei pe lună) Cercelaru a dus-o bine în slujba vedetei, chiar și în timpul celor cari voiau s'o răpească.

În această epocă, Cercelaru a atins maximul de celebritate din viața sa. În fiecare zi îi apărea în ziare fotografia și din când în când chiar și câte un interview de-al lui. Ziarele îi aduseră și o poreclă: „Steaua bună a iubitei stele Mary”.

ÎN APOI ÎN ȚARĂ

Toate ar fi fost bune, numai că de un timp încoace l-a tot mistuit dorul de țară pe Marin Cercelaru. Intr'atât că ne mai putând răbda și aflând într-o zi că d. Dimănescu, consulul României la San Francisco, vine în țară, pentru câțva timp, cu mașina, a demisionat dela Mary și l-a înduplecat pe acesta să-l ia ca șofer, până în România.

Astfel, a ajuns să-și revadă patria, după 17 ani.

Acum, Marin Cercelaru se simte atât de bine în România, încât nu vrea să mai plece înapoi în America și s'a angajat ca șofer la d. Victor Cădere. „Fie pâinea cât de rea, tot mai bine în țara mea”, și-a zis omul. Numai că bucuria nu i-a fost de lungă durată, deoarece d. Cădere a fost numit ministru al României la Belgrad și Cercelaru trebuie să-l urmeze acolo.

DOI „MARI” CĂLĂTORI ROMÂNI, DIMITRIE ȘI SANDRA DIMĂNDESCU

A doua senzație americană din București, sunt cei doi copii ai d-lui D. Dimănescu, consulul României la San-Francisco. Senzația stă în faptul că acești doi copilași, cari au vârsta de 2 ani (băiatul) și 3 ani (fetița), dețin recordul călătoriilor, pentru „oamenii” de seama lor în România.

Copiii sunt născuți la San-Francisco. Dela 15 Februarie 1935 și până acum, ei au parcurs circa 70.000 km., cu automobilul, cu avionul și cu vaporul, astfel: au sburat circa 12.000 km., cu avionul, dela San Francisco la New-York și înapoi; au traversat de patru ori Atlanticul, cu vapoarele și au colindat toată America Centrală și de Nord, precum și Europa, cu automobilul. Toate aceste călătorii le-au făcut însoțind pe mama și pe tatăl lor, cari au venit de două ori în țară, în ultimii doi ani și cari au făcut câteva excursii, cu automobilul, în Canada și Mexico.

În fine, a treia senzație, care prilejuește acest reportaj, este prezența în București a lui miss Dora Cartier, guvernanta copiilor d-lui consul Dimănescu.

Miss Dora Cartier a fost, până acum zece ani, prima balerină a celebrei companii „Ziegfield Folliies”, din New-York, care, după cum se știe, a realizat și continuă a realiza cele mai mari filme revuistice americane.

Pierzându-și calitățile de dansatoare, din cauza vârstei, miss Dora Cartier a devenit guvernantă.

În momentul când apare reportajul de față, în revista noastră, aceste trei senzații americane nu mai sunt în București. Marin Cercelaru învață topografia Belgradului, conducând mașina d-lui ministru Cădere; Dimitrie și Sandra Dimănescu, traversează a patra oară Atlanticul, în drum spre San Francisco, iar miss Dora Cartier are grijă de ei, legănându-se fizicește în chaiselong-ul de pe vapor, iar cu spiritul în amintirea trecutei sale glorii.

ION MUNTEANU

MARY CARLISLE : Metro-Goldwyn-Mayer

*iată ce trebuie să aibă
o vedetă de cinematograf*

Mai mult decât frumusețea și decât ochii expresivi, tenul este căutat la HOLLYWOOD, pentru că numai un ten ca piersică dă acea calitate, care în limbaj cinematografic, se numește „fotogenie”

Un asemenea ten reclamă o îngrijire dintre cele mai atente, fiindcă altfel și-ar pierde curând din strălucire și frăgezime. Mai ales alegerea cosmeticilor adecuate este de cea mai mare însemnătate. Vedetele dela Hollywood s'au folosit de experiența celor mai de seamă experți, adoptând cea mai simplă

și cea mai eficace dintre toate metodele de îngrijire a tenului.

P O N D ' S

Intr'adevăr, pentru îndepărtarea fardului și a tuturor impurităților de pe obraz, crema POND'S este cea mai indicată, pentru întărirea mușchilor feții este neîntrecută, pentru întreținerea unui ten fraged și catifelat este singurul mijloc cu adevărat eficace. Pudra POND'S se impune prin finețea și aderența sa.

Cremele și pudra POND'S sunt recomandate de cei mai de seamă dermatologi din America și Europa pentru calitățile lor igienice și regeneratoare.

Întrebuințați ambele creme POND'S: CREMA C pentru demachiat și aplicat în timpul nopții; CREMA V în timpul zilei, înainte de aplicați PUDRA POND'S.

CREMELE și PUDRA POND'S

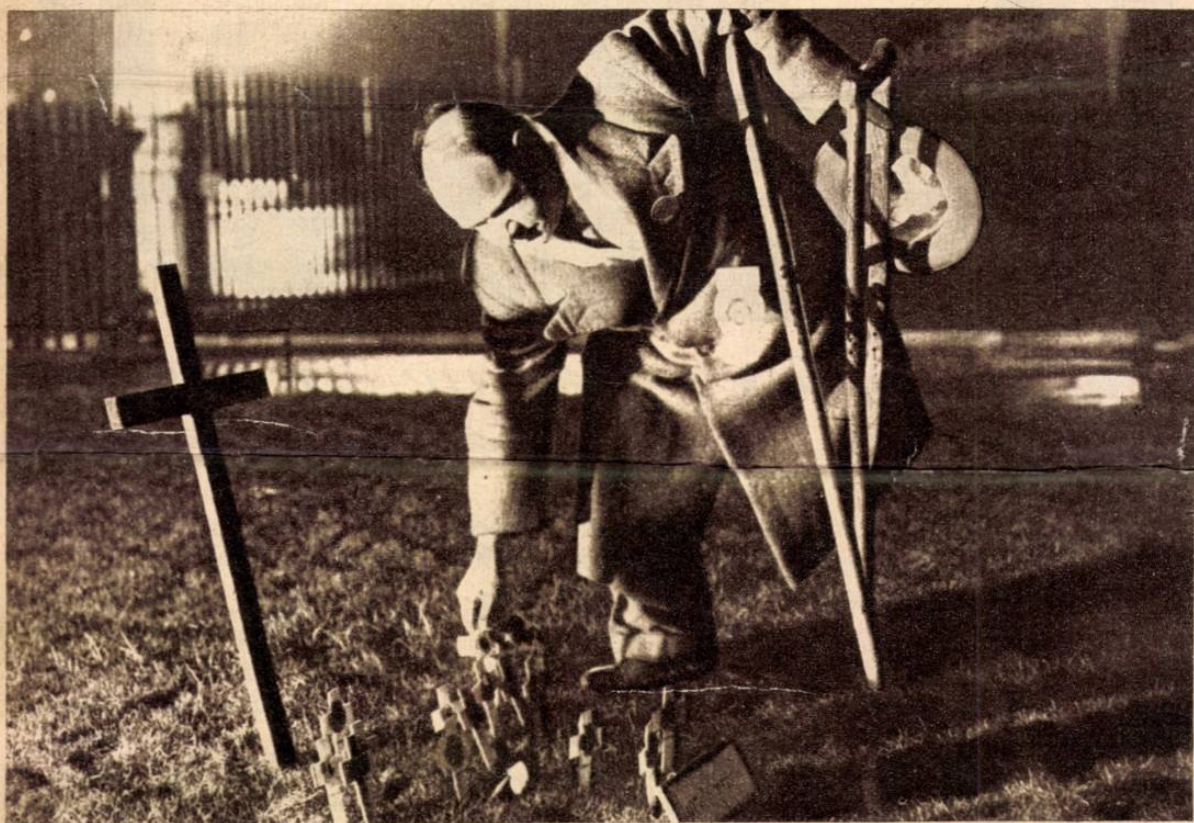
Products of the POND'S EXTRACT COMPANY — New-York, London

Victime ale războiului fratricid din Spania.

ZIUA ARMISTIȚIULUI. — MASACRELE DIN SPANIA. — IN SLUJBA PACII. — GLASUL CLOPOTELOR. — PE LOCUL BUCUREȘTIILOR

Lângă parlamentul din Londra se află un colț de grădină, unde în toată săptămâna care precede zilei armistițiului, marii mutilați ai războiului înfig cruciulițe de lemn. Fondul rezultat din vânzarea acestor cruciulițe slujește ca ajutor pentru invalizi, văduve și orfani de războiu.

Z IUA armistițiului — 11 Noembrie — a fost aniversată, anul acesta, cu mai puțină solemnitate, ca'n alți ani, fiindcă niciodată n'a părut mai amenințată în simbolul ei, mai departe de noi, mai iluzorie decât acum, când sgomotul tunurilor spaniole e acoperit și întrecut de discursurile războinice ale conducătorilor de popoare.

„Vom cuceri Madridul, casă cu casă, îl vom distruge până la temelii”, a spus generalul Franco. Iar apărătorii Capitalei iberice au răspuns: „Vom apăra Madridul zid cu zid, nu vom lăsa decât ruine !...”

Cei cari vorbesc așa sunt Spanioli. Fiecare crede că are mai mult drept decât celălalt să stăpânească țara lui Carol Quintul. Și fiecare se întrece să nimicească zidurile auguste, parcurile splendide, monumentele fără de preț ale patriei.

Și **Nebunia** ține de luni întregi. Aurul din tezaur trece hotarul, tablourile celebre sunt scoase din muzee, bogății se distrug, măcelul continuă.

Ce face Europa? Stă la pândă, firește... Sunt mulți, căroră această tragedie le va folosi...

Oameni de inimă din toate țările, ridicându-se peste interesul egoist al fabricanților de tunuri, al bancherilor, al despoților, al tuturor celor cari pregătesc războiul din hrubele lor misterioase, — un pumn de oameni din fiecare țară se adună și vorbesc cum să lupte împotriva acestui vânt de nebunie, care amenință omenirea civilizată.

S'a făcut și în România un comitet pentru pace. Voința de a dori liniște trebuie să fie cel

puțin tot atât de dâră, ca și a apoloștilor războiului. Scria, deunăzi, cineva că ziarele nu trebuie să răspândească, în atâtea amănunțimi, grozăviile războiului fratricid din Spania. Cred, dimpotrivă, că aceste orori trebuie cât mai mult comentate, în publicitate, ca să le afle toată lumea, să se încrețească pielea pe carnea fiecăruia, să ni se facă tuturor părul măciucă și să ne treacă pofta de războiu, fiindcă i-am uitat înfățișarea.

Să se publice fotografia călugărițelor desgropate, a catedralelor mutilate, a șefilor decapitați, a mormanelor de cadavre neîngropate, a copiilor goniți, a femeilor înnebunite de spaimă, a caselor incendiate. Să se facă reportagii despre jalea și mizeria lăsată în iureșul armatelor, ca să învețe fiecare ce înseamnă această nebunie. Cei tineri nu știu ce-a fost măcelul de acum douăzeci de ani, iar cei în vârstă, conducătorii de popoare, cari pun la cale noi atacuri știu bine că ei se vor îngriji de-un adăpost comod.

Cât mai multă propagandă pentru pace, prin cât mai mare publicitate, dată cumplitelor împrejurări din Spania.

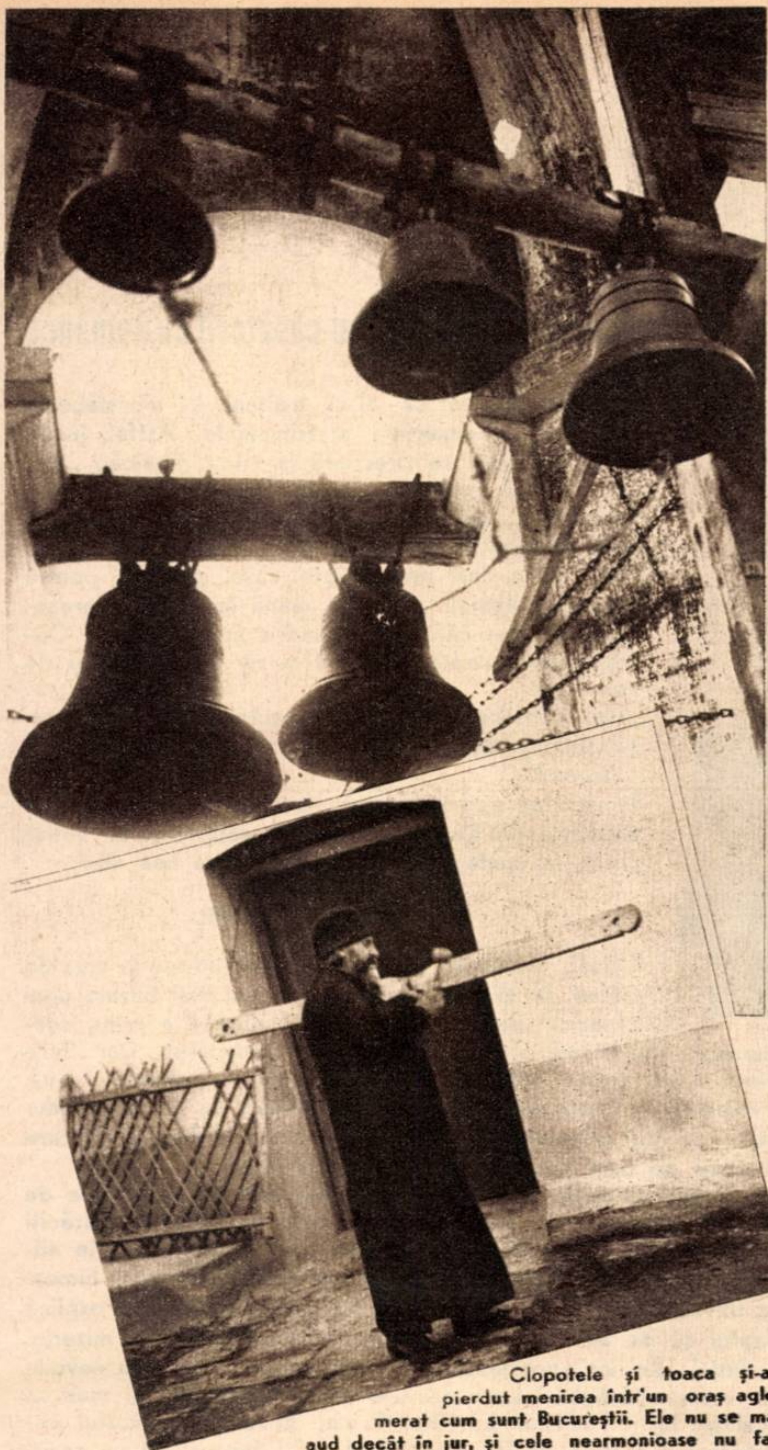
C UI nu i-a fost legănată copilăria, de sunetul clopotelor? Clopote de sat, departe, revărsate peste vale, clopot al catedralei Notre Dame și ale tuturor turnurilor Parisului, bătând orele lung îmbrățișat, fluviu de aramă sonoră, la miezul nopții, clopotele dela Westminster, aduse într-o șeptime de secundă pe undele emanațiilor misterioase, — toate inimile noastre au vibrat și au crescut, împlinite cu armoniile grave sau duios, jalnice sau sglobii, ale clopotelor de biserică.

Dar tot așa, diminețile ultimului deceniu mi-au fost spăimântate de niște clopote barbare, somnul mi-a fost măcelărit, orele de lucru mi-au fost tocate și măcinate, de toaca și de clopotul unei biserițe vecine, ghemuită între Parcul Palatului și casa unde stau, clopote și toacă ce se agită de zor și inutil, căci nu ne duc la biserică nici pe mine nici pe vecini. Pentru cine s'o fi străduind aceste clopote? Am vrut să scriu de mult împotriva lor, dar îmi era frică să nu mi se spună că am insultat tradiția creștină, datina strămoșească, ca un simplu bolșevic. Acum răsuflu. Salutând reînvierea clopotelor din Rusia Sovietică, am câștigat, sper, dreptul de a cere să tacă paracliserul din vecini. Mai puțin zel, stimate funcționar dumnezeesc!

Clopotele nu reprezintă nicio tradiție creștină. N'au niciun rol în Evanghelie. Orogii sonore, care vestesc pe țărani că pot veni la slujbă și care-și au rostul în cătunele îndepărtate, ele n'au ce căuta în Capitale.

Depart de sat, biserica își aruncă în felul acesta chemarea către credincioși. La București, nu e nevoie să neurastenizeze pe vecini, fiindcă cine vrea să se ducă la sfânta slujbă, se

Clopotele și toaca și-au pierdut menirea într'un oraș aglomerat cum sunt Bucureștii. Ele nu se mai aud decât în jur, și cele nearmonioase nu fac decât să sporească sgomotul celei mai gălăgioase capitale.

uită la ceas și se duce. (Oamenii au, poate, alte preferințe decât biserica mahalalei). Afară de clopotul Mitropoliei, care sună atât de lung și de grav, atât de melodos, din vârful colinei, — cu toată inima mea pravoslavnică, n'as mai îngădui să toace nervii bucureștenilor toate aceste clopote nevropate și lipsite de armonie, cari sporesc infernul sgomotelor bucureștene. O „ligă a liniștei” ar trebui să înscrie între clacson și tramvai, între ferăstrăul mecanic și sdruncinarea camioanelor, drăcescul instrument de tortură al clopotelor și al toacei.

S ANTEM recunoscători atât municipiului, cât și domnilor Horia Opreșcu, Emil și Ion Vărtosu, precum și d-lui Adrian Corbu, pentru cele două albume pe cari le-au dat la iveală de curând. Două cărți frumos tipărite, pe hârtie de cretă și cu ilustrații numeroase, evocă Bucureștii de altă dată, începuturile edilitare ale acestui mare târg oriental, care se americanizează vertiginos, după ce a imitat clădirile ultimilor decenii: modelele occidentale și pavilionul românesc al regretatului arhitect Mincu. Dela cocioaba cu semilună de

tinichea, am trecut la fațada elină, cu triumfuri și colonade, la hotelul particular francez, la castelul medieval, cu donjon și om în armură, apoi la vila autohtonă, cu coperiș roșu, ceardac, colonie de mănăstire și chenare cu porumbei de peatră și flori de acant, în jurul ferestrelor și a ușilor scunde. Acum suntem în zodia „block-housurilor”, la cari ne-am repezit ca negrii la jobene. În loc să le ridicăm la periferie, le-am plasat în inima Capitalei, care trebuia păstrată edificiilor publice, monumentale și artistice. Centrul Bucureștilor devine uniform și trist ca marginea metropolelor apusene. Marea preocupare a generațiilor viitoare va fi aruncarea în aer, cu dinamită, a tot ce construim noi acum — sau crearea unui veritabil centru bucureștean, pe la Otopeni.

D ESPRE trecutul îndepărtat al acestui oraș se știu prea puține lucruri. Povestea cu Bucur Ciobanul rămâne o simplă legendă. Inceputurile actualei noastre Capitale nu le poate preciza nimeni. În mai multe foiletoane din „Adevărul”, am scris unele lucruri cari nu se știau, despre acest mare târg din câmpia Dunării. Informațiile mele n'au trezit niciun răsănet.

Le repet, le completez:

1. Acum o mie de ani, pe locul unde se află astăzi Bucureștii, exista un oraș numit **Perun**; acest **Perun** era, la vechii Slavi, zeul focului și al trăsnetului, înfățișat cu chip de aur, părul și bărbia de argint. El înlocuia pe **ZEVS** al Grecilor și pe **JUPITER** al Romanilor. Faptul că un mare oraș se ridica pe Dâmbovița în gloria zeului păgân, înseamnă că înainte de-a trece la creștinism, populația din aceste părți se închina divinităților pe cari, până la botezul întru Isus (Bulgarii în veacul IX, iar Rușii o sută de ani mai târziu) le veneraseră și vecinii noștri dela Sud și dela Răsărit.

Urme ale pantheonului slav se găsesc și în vorbirea de azi a Românilor. Cuvântul **Svarog**, frecvent în Moldova, e numele zeului suprem. La da zeița vieții și a artelor e pomenită în refrenele populare, iar **Caloianul** nu e decât practica **Morenei**, zeița Morții, pe care, primăvara, când se des-

București va fi capitala fără monumente; orașul care, în centru, cuprinde block-house-uri cazărmi, așa cum în celelalte metropole nu se află decât pe la periferii.

În fotografiile noastre: palatul Sturza, sediul Ministerului de Externe, dela șosea, și dedesubt: Bulevardul Brătianu cu block-house-urile lui inestetice.

ghețau apele, flăcări și fetele o boceau în derâdere, sub chipul unei momâi și-i dădeau drumul pe gârlă, fericiți c'au scăpat de urât și de îngheț.

Vechea hartă în care am găsit **Perunul** așezat nu departe de vărsarea Dâmboviței, pe meleagurile capitalei de azi, menționează, la loc exact, **Sibiul**, **Brașovul**, **Deva**, **Severinul**, pe numele lor actual. Nu poate fi eroare sau confuzie.

2. Numele Bucureștilor nu vine dela **Bucur Ciobanul**, ci dela **Abu-Kureiș**, un șef din tribul **Kureișilor**, revoltați împotriva califului **Omar** și cari au mai zidit **Djebelul** din Siria. Spune aceasta muzinul **Ivlâia Cilibi**, care-a bătătorit de trei

ori împărăția Sultanilor, până la Viena, trecând prin țările românești, ale căror alte orașe le pomeneste foarte clar și exact. Amintirile de călătorie ale aceluia muzin, nepot al unui mare vizir, devenit pașă la Nicopole, cuprind zece volume, din cari opt au apărut de curând, sub îngrijirea oficialităților din Ankara. Multe lucruri din trecutul principatelor românești se pot afla din consultarea sacilor cu documente patronate la Istanbul și pe cari autoritățile republicii le-au pus la dispoziția cercetătorilor.

Noi însă avem alte lucruri, mult mai practice de făcut, decât să ne ocupăm de hârtoagele din arhivele vechilor sultani și de trecutul misterios al acestui neam prea îngăduitor,

VICTOR EFTIMIU

Ultimul drum al aviatorilor comandor Pantazi și căpitan Popescu-Roman

Doi sburători, comandorul **Pantazi** și căpitan **Popescu-Roman**, unul pilot, iar celălalt inginer, și-au găsit moartea în Polonia. Sunt alte două jertfe pe care tânăra noastră aviație e nevoită să le aducă pe tărâmul progresului în sbor. Cei doi aviatori — dintre cei mai buni ai armatei noastre — recepționau în Polonia niște avioane. Într'un sbor de încercare patru aviatori s'au prăbușit la pământ: cei doi aviatori români și doi piloți polonezi. Trupurile neînsuflețite ale celor doi sburători au fost aduse dela Varșovia în Capitală și înmormântate la cimitirul Bellu.

Fotografia noastră a fost luată cu prilejul acestei triste solemnități.

Li de Tien și

Odiseea a doi tineri Chinezi cari s'au stabilit de

CAPITALA noastră prezintă astăzi coloritul integral al marilor metropole europene. Aproape că nu există națiune de pe glob, care să nu-și aibă plantat vlăstarul său, pe tărâmul Bucureștilor. Chiar și cele mai îndepărtate țări, n'au întârziat să-și trimită aci măcar câte un reprezentant, care, fără multă șovăire, ne-a îndrăgit, s'a împământenit, s'a contopit și s'a asimilat cu restul locuitorilor.

Așa se face că poți să vezi, oricând, pe străzile Capitalei, un Japonez, un Marocan, un Negru, un Mongol, sau cine știe ce altă nație de om. Și între aceștia, bineînțeles și pe cei doi Chinezi, cari prieliesc reportajul de față.

Anchetele pe cari le-am făcut, în numerele trecute ale „Realității Ilustrate”, cu privire la viața coloniilor străine din România, ne-au pus pe urmele acestor unici reprezentanți ai imperiului chinez, la noi în țară, și cari, s'ar putea spune, formează colonia chino-română, din București. Zic chino-română pentru că cei doi, Li și Loo, sunt căsătoriți cu

„Al cincilea” din colonia chineză bucareșteană, Paul Ching Ting.

Loo Chin Ting

19 ani în România și s'au căsătorit cu Românce

și e mai tânără ca el cu trei ani. Li n'o slăbește deloc cu propunerile-i matrimoniale. Astfel, încet, încet, seducția se strecoară în inima Floricăi. „Ei! și ce dacă-i galben! și ce dacă-i cu picioarele strâmbe?... ce, nu-i om și el săracu?” își dă cu părerea fata și admite să fie „fimeea” lui Li. Până aci a fost greul luptei rasei galbene, pentru cucerirea femeii române, până la crearea precedentului. Așa că Loo, când a cunoscut-o, în Cișmigi, pe Ioana Saicătiu, nu i-a fost greu s'o convingă.

„Ce, Florica nu e tot Româncă? Ce, s'a scufundat pământul, dacă s'a măritat cu un Chinez?”

În virtutea acestei logici, Ioana Saicătiu, ardeleană din Dej, a purces cu voie și cu suflet curat, la contopirea rasei galbene cu cea albă.

LOO ARE UN COPIL

Odată căsătoriți, Li și Loo gândindu-se la ziua de mâine, la viitorul familiilor lor, au pus bazele unei „fabrici” de flori chinezești. Industria a prins, concurență neexistând și căminele lor au prosperat. Dar între timp, Loo devine tatăl unui copil, pe care-l botează Paul. Evenimentul acesta produce grave perturbări în bugetul industriei de flori chinezești, astfel că Li și Loo se despart, fiecare lucrând pe cont propriu, tot flori, bineînțeles. În timpul de față, când nimeni nu mai este sigur pe ziua de mâine, chiar și cei mai înstăriți oameni se pot trezi sărăciți peste noapte, dar niște bieți Chinezi, cari nu pot trăi din altceva decât din vânzarea unor flori de hârtie, de care lumea, la un moment dat, se satură și nu mai cumpără. Așa se explică faptul că de un timp, Li și Loo trăesc din nou în mizerie. Industria florilor agonizează, pe zi ce trece, în timp ce nevoile lor cresc. Flăcăul lui Loo are trei ani și mănâncă mai mult ca înainte, iar Florica Li De Tien, dovedindu-și roșul pământesc, i-a spus lui Li, de curând, că-i face și ea un copil.

LOO, VREA SĂ FIE VASILE CHIȚU ȘI LI, ION TUDOSE

Așa dar au trecut 19 ani, de când Li și Loo sunt în România. Li stă pe strada Turtucaia, nr. 111, iar Loo, pe strada Sergent Mușat, nr. 46. Amândoi sunt căsătoriți la ofițerul stării civile din Capitală, amândoi plătesc impozite, amândoi și-au întemeiat familii și... amândoi și-au ales câte un nume românesc. (Li, vrea să se cheme Ion Tudose, iar Loo, Vasile Chițu). Cu toate acestea, nu izbutesc încă să devină cetățeni români. Toate cererile lor de încetățenire sunt respinse, în fiecare an. Singura lor speranță a mai rămas eventuala bunăvoință a d-lui Sergiu Dimitriu, secretarul general al ministerului de Interne. Poate, poate, d-sa se va înduioșa de drama lor familială și le va veni în ajutor. Au îndrăgit într'atât Bucureștii, încât le-ar veni nespun de greu să-și ia boccelele și să plece iar, în pribegie.

I. M.

Loo Chin Ting, soția sa Ioana Saicătiu și copilul lor.

Li și Loo oferă trecătorilor flori chinezești: „Loo și una floare chinezescă, potru leu bucat”.

DE 19 ANI ÎN ȚARA NOASTRĂ

Nevoile și gândul că vor găsi undeva aiurea ceva mai bun pentru existența lor, îi aduce pe cei doi tineri chinezi, prin anul 1917, în Basarabia și de aci, prin anul 1918, în Moldova.

Cîrcul „Prosperi”, care cutreera pe atunci țara, îi lansează drept mari dansatori din Peking. Odată cu falimentul acestui circ, se sfârșește însă și cariera lor de dansatori. Reveniți la vechile lor preocupări hamali, lustragii, etc. Li și Loo, colindă România, trecând din oraș în oraș, până în anul 1926, când pun piciorul în București, de unde nu se mai îndură să plece.

LI ȘI LOO SE INSOARĂ CU FLORICA ȘI IOANA

Sătui de pribegie și încântați de ospitalitatea Capitalei noastre, Li și Loo se hotărăsc, prin anul 1932 să se însoare. Socoteala lor era destul de onorabilă, însă greu de pus în aplicare; se lipește așa de greu o albă de un galben! Totuși eroii noștri nu se dau bătăuți cu una cu două. Știind să vorbească destul de bine românește, nu se sfiesc deloc să se ofere, oricâteori se ivește prilejul: „Ști, dom'eșora, eu vrem să te ia pe dumota de femeie...” Dar oferta nu se prinde, cu toate deseale ei repetări mimice și vocale. Într-o zi însă Li cunoaște, undeva, o Româncă înimioasă, din Râmnicul-Vâlcea. O cheamă Florica Dumitrescu.

Românce și deci colonia nu mai poate fi exclusiv chineză. Odiseea vieții eroilor acestui reportaj este plină de întâmplări triste și vesele, petrecute în timpul pribegiei lor din Chantung, Rusia și România

DIN FII DE NOBILI, VAGABONZI

Li De Tien și Loo Chin-Ting, s'au născut în anul 1896, în ținutul Chantung, din China. Fii de nobili, până la vârsta de 20 ani, Li și Loo au învățat carte și fiind în totdeauna în aceeași clasă, s'au împrietenit.

La începutul anului 1916, din cauza uneia din nenumăratele revoluții, cari distrug de secole viața familială chineză, cei doi prieteni au rămas fără părinți și ca să scape cu viață s'au refugiat în Rusia, pe care au cutreerat-o, din oraș în oraș, trăind din practicarea tuturor ocupațiilor posibile: hamali în porturi, lustragii, șoferi, acari de cale ferată, măturați, agricultori, etc.

Li De Tien și soția sa Florica Dumitrescu.

PRIMUL INSTITUT COSMETIC MEDICAL

BULEVARDUL CAROL, 39 TELEFON 3.52-73
D-NA Dr. M. RABINOVICI dermatolog specializată la Paris și Viena, tratează: negi, pistrui, coșuri, etc. Îngrijirea feței. Tratamentele ridurilor prin diatermie, masaje pneumatice și hormoni. Distrugerea definitivă și fără cicatrice a părului de prisos. Slăbirea locală a corpului prin masaje electrice. Consult. 10-12 și 3-7 p. m. Consult. gratuite Miercuri 11-12 a. m.

COSMETICA MEDICALĂ

Calea Griviței No 119 (Intrarea Piața Dr. Botescu 19), Tel. 3.43.40.

Dr. F. KOVACS

Specializat la Viena
DIATERMIE, RAZE, FIZIOTERAPIE
Distrugerea definitivă a părului de prisos prin diatermie. Îngrijirea feței (coșuri, pistrui, riduri, negri, etc). Tratamente de slăbire locală și generală. Operații cosmetice. Tratamente cu ore reținute.

MASCA INDIVIDUALĂ PENTRU ÎNGRIJIREA FEȚEI
PRODUSE AMERICANE. ULEIURI, PUDRE, CREME
SLĂBIRE LOCALĂ ȘI GENERALĂ
BAI DE PARAFINĂ, ETC.
LA INSTITUTUL COSMETIC

Helene Simoni

CALEA MOȘILOR 88, PARTER SCARA B.
TELEFON 318/72—ORE DE PRIMIRE 9-1, 3-7
supravegheat de un medic specialist
SE PRIMESC ELEVE

OAMENI ȘI ACTORI

Cântăreți, ingenuie, pensionari și soți

de IOAN MASOFF

INCERC să creionez alte figuri caracteristice din bogata faună a teatrului. Repet: n'am în vedere un singur model, ci caut să scot în evidență caracteristicile „speciei”.

ACTORUL DE OPERĂ

Actorul de operă formează o categorie cu totul specială în lumea celor sortiți „să facă frumos”. E pretențios nevoie mare, căci — spune el — are voce, adevărat dar dela Dumnezeu, cu care biblicul Daniel a împlănit ferocitatea fiarei. Ca să-și arate superioritatea față de actorul dramatic, el argumentează: „Toată lumea știe să vorbească, nu oricine poate cânta”.

Suprema eleganță pentru actorul de operă e să poarte ghetre albe, iarna și vara, pe timp senin sau ploios, trench-coat și pălărie tare. Când merge pe stradă, își face impresia că e Escamillo, în scena cea mare, când se pregătește să intre în arenă.

Actorul de operă e sindicalist prin excelență și petiționar prin vocație — sau vice-versa.

În timpul stagiunii, care la Operă ține vreo trei luni, actorul de operă e „indispus” patru zile pe săptămână.

Când își pierde vocea actorul de operă se face orator.

INGENUA

De obicei, ingenua e blondă și vorbește cu accente din cap. Când o văd, îmi face impresia unei „Gretchen” murdă pe gură cu cafea cu lapte. Deși face pe mironosița, nu disprețuiește cancanul și bârfeala. Râde forțat și cred că are nefalș numai inelul și brățara.

Intocmai ca și comicul, deși nu s'ar părea, ingenua e o... mică răutate.

ACTORUL PENSIONAR

E un puternic ferment de disoluție socială. Nu există actor care să se despartă cu inima ușoară de scenă și deci așa se explică disprețul pe care-l arată pentru actorii în activitate. De fapt în sufletul lui se petrece aceeași tragedie ca în sufletul generalului trecut la pensie: ca o fantomă ocolește în fiecare zi cazarma, în care altădată, când își făcea apariția, trompetul sufla în goarnă să se fi sculat și morții.

Actorul pensionar pleacă în fiecare zi de-acasă, la ora opt dimineața, ca și cum cine știe ce treburi urgente l-ar aștepta. Stă toată ziua în Piața Teatrului și... fabrică fiere. Fericirea reală pentru un actor pensionar o constituie căderea unei piese. (Din nefericire, pensionarul are cam des, în ultimul timp, prilej de asemenea fericiri) — „Cum vreți să meargă domnule?; pentru cine să mai vie lumea la teatru? — se întreabă actorul și tot el își răspunde:

Actorul de operă e pretențios nevoie mare, căci — spune el — are voce dăruită de Dumnezeu.

„Nu mai sunt actori dom'le!”

Actorul pensionar fumează țigări răsucite și din când în când — cu un pieptene — își mai așează cât mai convenabil, cele vreo câteva fire care-i mai acopere chelia, după cum, tot din când în când, cu o forfecuță își taie părul de pe nas, ignorând faptul important că cu cât îl tai cu atâta crește mai dihai.

SOȚUL ACTRIȚEI

„Feriți cei ce suferă, căci a lor va fi împărăția cerurilor.”

Hotărât, soțul actriței va sta la dreapta lui Dumnezeu.

Căci dacă diva crede că nu i se ia îndeajuns în considerație „talentul”, vai de casa și masa bietului soț.

De obicei, soțul nu are o profesiune în legătură cu teatrul. Totuși — el face cea mai asiduă politică teatrală, fiind la curent cu toate cancanurile culiselor.

Soții actrițelor sunt spaima cronicarilor teatrali.

LA VULTURUL DE MADRĂ CU PESTELE ÎN GHIARE

Theodor Atanasiu & Co S.A.

STR. BAZACĂ 1 STR. CAROL 76 · 78 · 80 · 82 STR. HALELOR 21

BOURJOIS VĂ OFERĂ!

Până la sfârșitul acestei luni, veți găsi în fiecare cutie de pudră „SOIR DE PARIS” un elegant flacon de parfum „SOIR DE PARIS” pentru poșeta Dv.

Cutia cu pudră
Lei 100

Soir de Paris

Ingenua face impresia unei Gretchen mănjită pe gură cu cafea cu lapte.

Deși nu are o profesiune în legătură cu teatrul, soțul actriței face cea mai asiduă politică teatrală.

SCHERK

O privire pe tabela Scherk

TABELA SCHERK				
piele	ochi	tenet	piele	tenet
blond deschis	albăstrii	palid	roșie	blond roșu
blond deschis	albăstrii-trup	vioi	roșu I	coral
blond deschis	căprui	brunet	roșu I	coral
blond mijlociu	albăstrii-gri	delicat-palid	roșu I	coral
blond mijlociu	albăstrii-gri	vioi	roșu I	coral
blond închis	albăstrii-gri	palid	roșu I	coral
blond închis	albăstrii-gri	deschis-delicat	roșu I	coral
blond închis	albăstrii-gri	brunet	roșu I	coral
brunet	căprui	apropie-incolor	roșu I	coral
brunet	căprui-gri	cald-colorat	roșu I	coral
brunet	căprui	brunet-vioi	roșu I	coral
chateau fusc	căprui	apropie-incolor	roșu I	coral

arată că la ochi albaștri-gri, păr blond, ten vioi se potrivește pudra Mystikum Rachel I și puțin fard Orange! Dar aceasta este numai un exemplu, căci fie părul blond, brunet sau acajou, pudra Mystikum aleasă după tabela Scherk completează frumusețea Dvs. și ceace este mai important: vă dă o notă personală. Pudra Mystikum în cutii a Lei 35, 75 și 130 • Tabela Scherk se găsește în fiecare magazin de specialitate.

Pudra Mystikum

M. S. VOEVODUL MIHAI LA LICEUL DIN BUFTEA

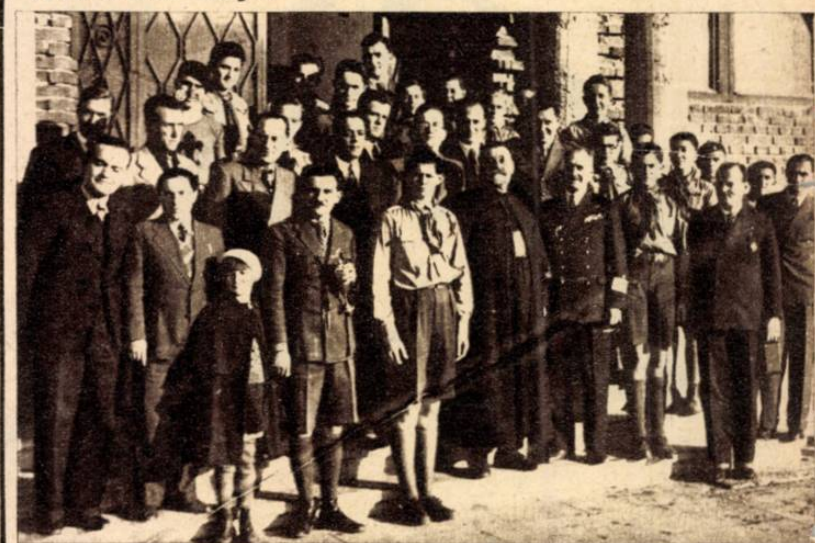
Spre deosebire de chipul în care erau educate odraslele regale în vremurile de demult, când cu totul izolați prinții creșteau departe de orice contact cu mulțimea, Voevodul Mihai capătă o educație democratică. Dânsul, din prima copilărie, a trăit în mijlocul copiilor din diferite straturi sociale, de o seamă cu El. Măria Sa Voevodul Mihai are și colegi cu cari alcătuește o clasă specială, într-o permanentă emulație.

M. S. Voevodul Mihai și colegii Săi făcând aplicații străjerești.

M. S. Voevodul Mihai și colegii Săi de clasă, au alcătuit o echipă de voley-ball, care a învins la joc echipa adversă a liceului internat din Buftea. În fotografie, Voevodul aruncă mingea.

În concordanță cu această metodă de educație, M. S. Voevodul Mihai, împreună cu colegii săi de clasă, au vizitat Joi 12 Noembrie crt. liceul internat din Buftea. Fotografia noastră îl înfățișează în mijlocul corpului profesoral al liceului. În dreapta Sa, dl. profesor Iacob, directorul liceului.

*Timpul reumatismelor,
Timpul suferințelor!*

dar
TABLETELE
ASPIRIN

vă vindecă însă de dureri!

BAYER

MĂINILE UMFLATE DIN CAUZA REUMATISMULUI

Regretă că nu a luat Kruschen mai din vreme

Dacă ar fi luat Sels Kruschen mai din vreme, această doamnă ar fi putut economisi mii de lei și ar fi fost scutită de câteva luni de suferință. Ea ne scrie: —

„Timp de 12 luni am suferit de reumatism în tot corpul. De fapt, nici nu mă mai puteam mișca. Măinile îmi erau umflate, nu mai puteam lucra deloc, nici scările nu puteam urca. Am fost sfătuită în fel și chip și am făcut tot ce mi s'a spus să fac. În cele din urmă m'am hotărât să fac o încercare cu Kruschen. Am luat până acum două flacoane și sunt fericită de a vă putea spune că mă simt mai bine, datorită sărurilor Kruschen. Nu vreau înceta niciodată de a le lua căci acum le cunosc valoarea. Dacă le-aș fi luat înainte aș fi economisit mii de lei”. — (D-na) E. B.

În cele mai multe cazuri durerile reumatice și umflăturile provin din cauza acidului uric care se află în cantitate prea mare în corp. Două din ingredientele care compun Sels Kruschen au proprietatea de a micșora vârfurile ascuțite ale cristalelor de acid uric pe cari le dizolvă apoi în întregime. Alte ingrediente ale acestor săruri ajută organismul să elimine aceste cristale dizolvate, prin căile naturale.

Sels Kruschen se găsește la toate farmaciile și drogheriile din țară. Prețul unui flacon mare este 95. — lei, flaconul mic 60. — lei.

Munca minuțioasă de laborator a specialiștilor, în materie de:
Pudră • Apă de Colonia •
Ruj • Fard • Parfumuri
sunt desăvârșit produsele:

Les Créations NHB

Încercați-le! Sunt excelente. De vânzare la cele mai bune farmacii, drogherii și parfumerii. În grași Balthazar, București Sclari.

Citiți:
„MAGAZINUL”
revista publicului select

Din cercurile sportive se poate afla ce binefacere este o clătire a gurii cu ODOL. În loc să întrebuințați — pentru înlăturarea neplăcutei senzații din gură — apă simplă sau un alt lichid, ajunge o gargară cu ODOL. Ea răcorește și totodată setea dispare.

Mâncați, beți!

Luați apoi: **Magnesia Bisurata**

Anumite mâncăruri cari, până acum se digerau greu — în cazul Dv. — vor putea fi luate fără teamă, dacă aveți prevederea ca imediat după masă, să luați puțină **MAGNESIA BISURATA**, în praf sau în comprimate. Iar dacă aveți dureri cronice de stomac, **Magnesia Bisurata** neutralizând excesul de aciditate produs de mâncărurile prea grele sau prea picante, piperate, de vinuri sau de alcooluri tari, toate aceste mici turburări vă vor fi evitate sau vor dispărea în 3 minute.

Dacă după luarea mesei aveți gaze, un exces de aciditate, gura amară, dureri de cap, apăsări, somnolență, încercați chiar de azi, după dejun și cină, **MAGNESIA BISURATA** și veți fi uimiți de rezultate. **Magnesia Bisurata** e remediul mondial de care se folosesc, de ani îndelungați, toți acei al căror stomac este prea delicat. De aci înainte ei se vor putea bucura de fiecare fel de mâncare. **Magnesia Bisurata** se află de vânzare în toate farmaciile și drogheriile cu prețul de lei 75. — sau în format mare economic, cu lei 110.

Intr'unul din numerele trecute ale revistei noastre, am vorbit despre coloniile străine dela noi. Am arătat că una dintre cele mai bine organizate colonii este cea cehoslovacă. Prosperitatea ei morală și materială se datorește în bună parte d-lui Bohumil Brozovsky, reprezentantul uzinelor „Skoda”, în România, care de peste 15 ani e președintele tineretului sportiv ceh dela noi, și de aproape doi ani președintele coloniei.

La Constanța a avut loc o recepție la consulatul general al Turciei, în onoarea ofițerilor de pe crucișătorul „Amidye”. Publicăm o fotografie dela această recepție.

(Foto Păsculescu, Constanța).

Revista „Rebus-Magazin” organizează concursuri școlare de cuvinte încrucișate. În fotografia noastră, elevele externatului ortodox „Zoe Râmnicănu”, luându-se la întrecere să rezolve cuvinte încrucișate în „ziua economiei”.

La Buzău a avut loc un congres al Romilor din județ, la care a participat și dl. Gheorghe Niculescu, președintele general al Romilor.

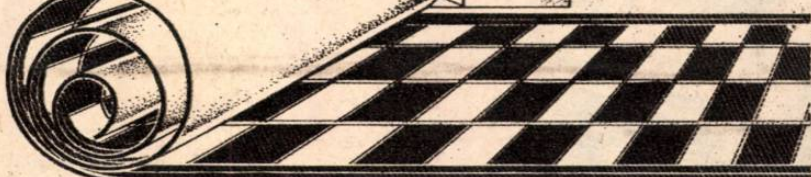
TINERETE FRUMUSETE
TEN DISTINS CATIFELAT

PRIN
PUDRA *D'Arny*

Interioarele

pardosite
cu linoleum
„Specialitatea”
devin cochete,
plăcute și
atrăgătoare!

LINOLEUM

IMPORTAȚIUNI
DIRECTE

ȘTOFE de MOBILĂ
CUVERTURI
PLUSURI
MUȘAMALE
PERGAMOIDURI

„Specialitatea”

BUCUREȘTI, STR. BĂRĂȚIEI 27. TELEFON 421.80

CHIRURGIE ESTETICĂ

(fără cicatrice)

a nasului și urechilor, a feței,
gusei și pieptului.

Indepărtarea operativă a ridurilor

Dr. RUDOLPF HOFFMANN

fost asistent la clinica univ. din Berlin
București, B-dul Domniței 30 bis
Tel. 4.19.50 — Informațiuni gratuite

A APĂRUT
MAGAZINUL

Pe luna Noembrie. — 160 pagini 25 lei.

Mamă! pune-mi buna
mea Pomadă Cadum!

„Ceiace aud, ne scrie D-na L. Noëlle, ori de câte ori copila mea Jane simte o iritațiune a pielii sau o mâncărimă. Pomada Cadum a triumfat repede asupra pecinginei care a torturat-o luni întregi! Iată pentru ce ea are atâta încredere!”

Mlle NOËLLE
Noyon (Oise)

Un scurt tratament cu Pomada Cadum dă întotdeauna rezultate nesperate dacă suferiți de pecingine, eczema, herpes, urticaria, acnee... Numeroase atestări afirmă aceasta. Cereți întotdeauna adevărata Pomada Cadum, în cutie sau în tub, comod de întrebuințat ușor de conservat.

O INIMĂ
DISTRUSĂ

Pentru ce alătea femei
pierd adâncă iubire
a bărbaților

7
femei pentru un
bărbat de înșurat

Rivalitatea femeilor pentru bărbați n'a fost nici odată atât de mare ca în zilele noastre. O femeie nemăritată care își neglijează toaleta — care pierde tenul ei fraged și tânăr, are puțină șansă de-a se mărita. Și o femeie măritată care face același lucru totdeauna riscă să piardă adâncă iubire a bărbatului ei, în favoarea unei femei mai tinere și mai atrăgătoare. Bărbații caută tinerețea — și totdeauna numai tinerețea. Medici și savanți cercetează acum metoda nouă pentru a păstra femeilor o tinerețe durabilă. Cea mai mare descoperire făcută până acum este un procedeu pentru a obține principiul vital al țesuturilor pielii (Biocel) din animale tinere. Întrebuințarea externă a produsului acesta înviorează și hrănește pielea, o face fragedă, mlădiaoasă și uimitor de tânără. În cursul experiențelor făcute la clinică asupra unor femei de 55—72 de ani de către Profesorul Dr. Stejskal sbărciturile au dispărut în timp de 6 săptămâni. Biocelul pur extras din animale tinere alese cu îngrijire e combinat acum cu Crema Tokalon, culoarea roză. Aplicați-o seara. Dimineața însă trebuie aplicată Crema Tokalon, culoarea albă (neunsuroasă), celebra Cremă de Paris. Fiind tonică și astringentă, ea înlătură cu desăvârșire porii dilatați. — N.B. Pudra Tokalon cu spumă de cremă este singura pudră de obraz, care se întrebuințează tot odată cu Crema Tokalon. — De vânzare la toate farmaciile, drogheriile și parfumeriile din țară. —

Louis Philippe

lansează ultima și cea mai prodigioasă creație; un parfum care nu suferă comparație cu acele „obiciuite de toată lumea”, și care vă banalizează subtila D-vs. personalitate

● Noul **PARFUM ANGÉLUS** are darul de a se amesteca cu parfumul D-vs. natural! O picătură pe pielea, pe haina sau pe blana D-vs., va da un amalgam individual, o emanație captivantă și de neuitat; acest farmec incontestabil va fi cel mai minunat apanagiu al frumuseții D-voastre.

● *Incercați-l la
parfumerul Dvs.*

NOUL *Parfum* ANGÉLUS

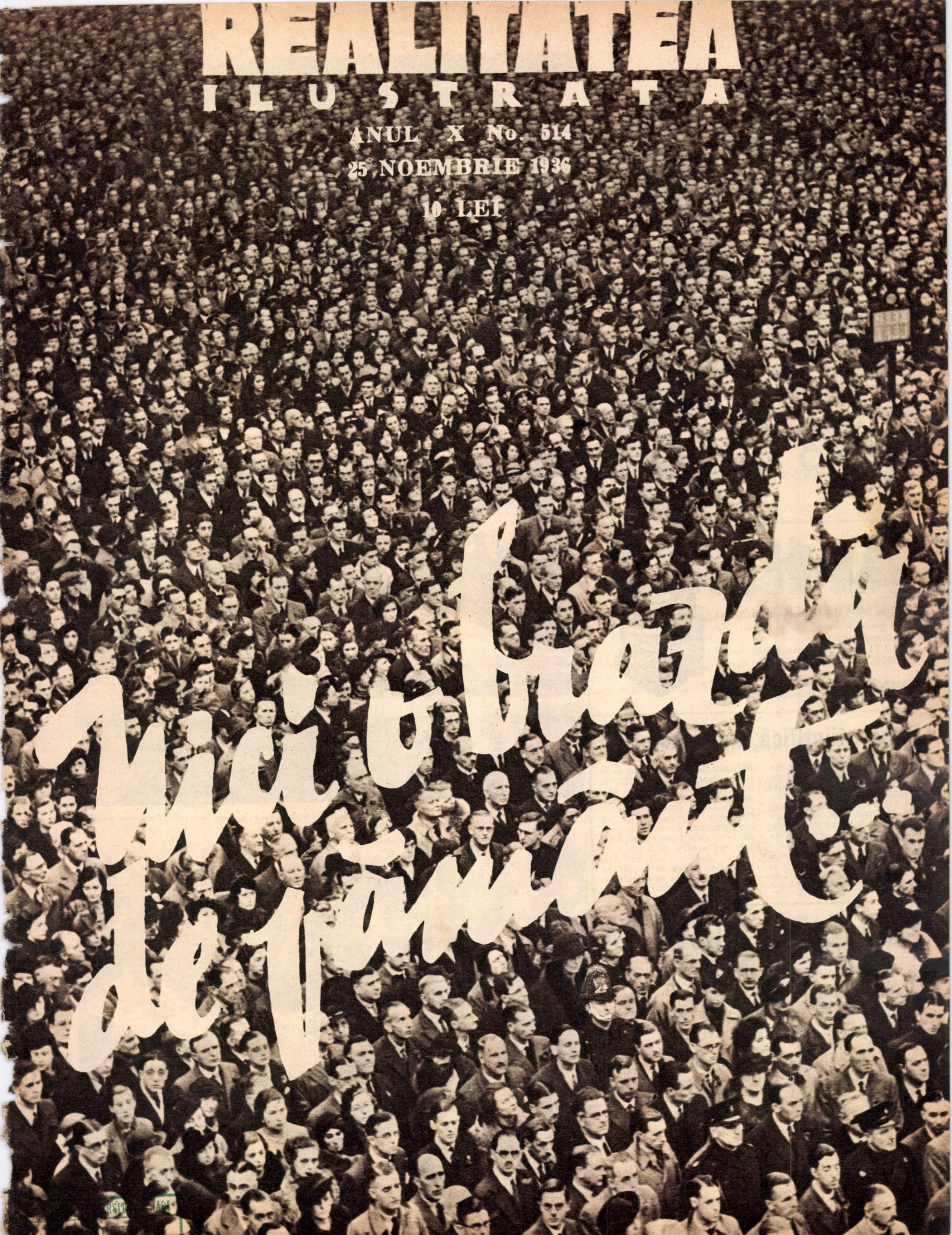
REALITATEA

ILUSTRATA

ANUL X No. 514

25 NOEMBRIE 1936

10 LEI

Nici o braza de român

La si
**PREGATIREA
UNUI VIRTUOS**

FRUMUSEȚEA
una femei cere o îngrijire
ZILNICĂ

pentru a se menține încontinuu în tonul viu al gingășiei, al tinereții. Așa cum marii muzicanți exersează zilnic, o femeie trebuie să-și impregneze ființa cu parfumul superb al Apei de Colonia „Diavolo”. Ca și o melodie frumoasă, Apa de Colonia „Diavolo” e o incantație.

APA DE COLONIA
DIAVOLO
OCREATIE D'ARGY

Pudra
DIAVOLO
CALITATE
UNICĂ

Trei funeralii în săptămâna aceasta

Vineri au fost deshumate osemintele locotenentului Dumitru Mihalache, care a căzut în războiul pentru întregire, spre a fi reînchinate în Golești-Badii din Muscel. Locotenentul Dumitru Mihalache, care a fost înaintat căpitan după moartea lui eroică, este fratele d-lui Ion Mihalache, președintele partidului național-țărănesc.

A MURIT GENERALUL Dr. VICOL

Așa a fost anunțul mortuar pe care defunctul și l-a redactat singur înainte de moarte. Atât testamentul său, cât și ultimele dispozițiuni ale omului de muncă și de cinste, care a fost generalul Vicol, pot fi pildă de modestie și de dispreț pentru toate zădărniciile acestei lumi.

Fotografia noastră îl înfățișează pe generalul dr. Vicol pe catafalc.

Joi a fost înmormântat generalul Dumitrescu, care a încetat din viață după o lungă suferință. Fotografia noastră înfățișează o scenă dela înmormântarea generalului.

Artin

CEL MAI EFICACE LAXATIV,
nu provoacă dureri, nici turburări! Nu
obișnuiește stomacul.

ARTIN constituie tratamentul ideal al
CONSTIPAȚIUNILOR acute și cronice.

Dietă științifică, nu înfometare

Se știe că diabeticul are un surplus de glucoză și deci alimentația trebuie să fie lipsită pe cât posibil de zaharoase. Din acest motiv, consumatorul diabetic, trebuind să reducă făina, din lista sa de bucate, simte o perpetuă senzație de foame.

Descoperirea făinei Tresfarin, extrasă din leguminoase și lipită complet de hidrați de carbon, a rezolvat problema

alimentației diabeticilor: se pot prepara din această făină, o serie întreagă de paste făinoase, macaroane, tăiței, frânzele, biscuiți, etc.

Ceeace e interesant este, că printr'un nou procedeu se prepară o delicioasă ciocolată, specială pentru diabetici.

Cereți detalii asupra alimentelor Tresfarin la „Dietă Tresfarin”, Piața Academiei 1, lângă statuia Mihai Viteazul.

REALITATEA ILUSTRATA

Director: NIC. CONSTANTIN

Apare săptămânal în 48 de pagini mari, tipărite la Heliogravură, în culori și suplimentul „De toate pentru toți” PREȚUL LEI 10.—

PREȚUL ABONAMENTULUI

Pe un an	400 LEI
Pe șase luni	200 „
Pe trei luni	100 „

Redacția și Ad-ția: București, Str. Const. Mille 7. Tel. 3.84.30

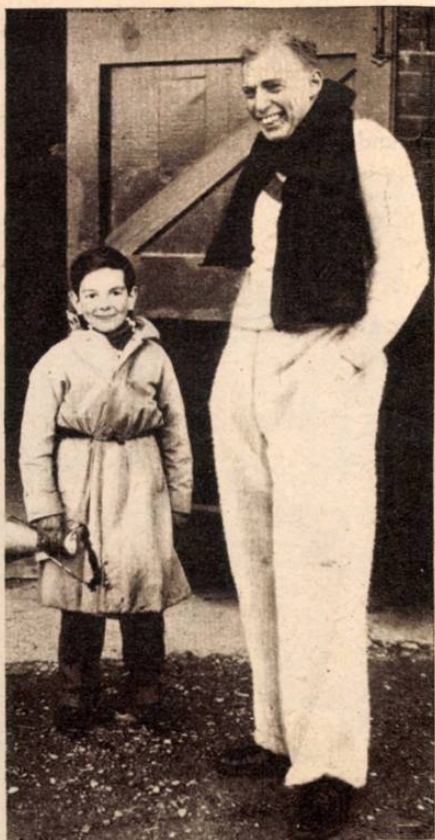

**Dacă'r ve-
dea Pierre
Loti n'ar
crede...**

Cine și-ar fi putut închipui, până la sfârșitul veacului trecut și chiar în primele decenii ale secolului nostru, că femeia musulmană din Turcia — care a trăit în chipul descris de Pierre Loti în romanul său „Des-amăgite”, ascunsă chiar de văzul lumii — în anul de grație 1936 va face serviciul militar alături de bărbați? Fotografia noastră înfățișează tinere turcoaice făcând exercițiul militar, împreună cu bărbații.

Tineretul japonez e militarizat

De curând au avut loc în Japonia mari exerciții militare. Tineretul școlar japonez a luat parte la exerciții și în fotografia noastră e înfățișată o echipă școlară de cicliști.

ECHIPA DIN OXFORD E DIBACE...

Ea a găsit cârmaciul pe un liliputan înalt de 95 cm. și care cântărește vreo 28 de kg. În felul acesta, echipa de opt își va putea economisi din forțe și va avea o superioritate asupra celorlalți vâslași. În fotografia noastră: d. R. B. Myners, unul dintre vâslași și liliputanul H. P. Massey, pe care-l antrenează.

„Odol”
un preventiv ideal

83

Cine își îngrijește gura cu „ODOL”, își apără sănătatea. „ODOL” are o acțiune preventivă contra tuturor infecțiilor, deci la guturai, dureri de gât, gripă și primejdii asemănătoare. „ODOL” este mijlocul ideal de îngrijire a gurii. Deaceia apropiați-vă dictonul:

Dinții, gâtul, gura, — în perfectă sănătate, când cu „ODOL” le ai spălate!

**Păzitorul
sănătății Dv.**

ODOL

APA DE GURĂ

PASTA DE DINȚI

83 este semnul distinctiv al unui „ODOL” perfecționat, a cărui eficacitate anti-septică a fost extrem de mult sporită. Cercetări bacteriologice și clinice au dovedit științificește superioara eficacitate bactericidă.

Tribunalul din Bacău, unde se judecă procesul banditului Coroiu.

Curtea e formată din d. președinte Agapia (mijloc) și d-nii judecători I. Stănculescu (dreapta) și Spiridon Frunză (stânga).

BANDITUL COROIU IN FAȚA JURAȚILOR

Coroiu și complicii săi ieșind dela tribunal, după prima ședință. Banditul, cu tot timpul rece, vrea să fie elegant și poartă pe umeri un pardesiu de ploaie.

Jurații în procesul Coroiu, depun jurământul, înainte de începerea dezbaterilor.

Există în sufletul omenesc o curiozitate bolnăvicioasă, care-l îndeamnă să arate interes pentru nemernici și răufăcători, pe t u fapte josnice și criminale. Numai așa se poate înțelege fierberea de care a fost cuprins întreg orașul Bacău, unde se desbăte procesul banditului Coroiu și nerăbdarea cu care mulțimea de cititori așteaptă știri de cum se desfășoară acest proces.

Banditul Coroiu multă vreme a înspăimântat Moldova de miază-noapte. În curiozitatea de azi a oamenilor, nu e însă numai cea groază și mânie, care s'ar cuveni să izbucnească, împotriva unui ucigaș de rând, ci în sufletele și vorbele multora se citește admirație, sau părere de rău... că tâlharul a fost prins.

Vreme de vreo trei ani, Coroiu — tâlhar la drumul mare — și-a încărcat sufletul cu nelegiuiri. Sunt aproape 50 de oameni cari au să se plângă împotriva fărădelegilor acestui bandit, oameni cărora Coroiu și tovarășii lui le-au ucis copiii, femei pe care le-a lăsat văduve, copii cari au rămas orfani.

Aduș în fața juraților din Bacău, banditul încearcă să tăgăduiască, dar sunt aproape două sute de martori împotriva lui, în afară de păgubași.

Nu ne îndoim că jurații nu vor lua în seamă semeția banditului și-l vor osândi să înfunde ocna, spre a fi și altora pildă.

Banditul Coroiu pe banca acuzaților, alături de complicii săi.

**Cel mai puternic
rege manifestă
dorința de pace**

Regele Eduard VIII și regina-mamă Mary, au comemorat, cu prilejul zilei Armistițiului, în fața Cenotaphului, pe morții căzuți în războiu, manifestând astfel dorința lor de pace.

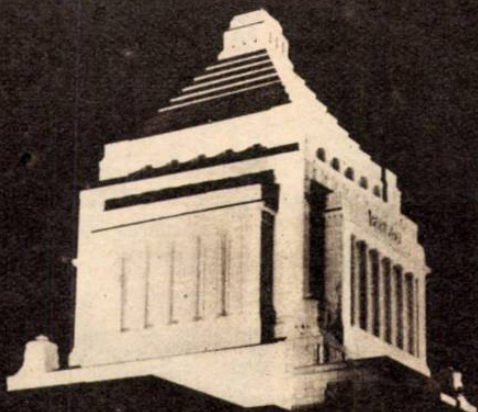
Generalul comandant al găzii regale din Stockholm, Ernst Killander, preferă în locul oricărui mijloc de locomotie, bicicleta. Deși ocupă un rang foarte înalt și bineînțeles că are automobil, foarte adesea vine la serviciu pe bicicletă.

Academia suedeză a consacrat drept cel mai mare scriitor în anul acesta pe poetul dramatic american Eugen O'Neil, cărui i-a acordat premiul Nobel pentru literatură.

La Tokio s'a inaugurat noul parlament a cărui construcție a durat 16 ani. Arhitectura palatului e în stil european iar în interior cuprinde decorațiuni foarte prețioase.

CEL MAI MARE ASORTIMENT DE

albituri

**LA VULTURUL DE MARE
CU PEȘTELE IN GHIARE**

Theodor Atanasiu & Co S.A.

STR. BAZACĂ 1 / STR. CAROL 76 · 78 · 80 · 82 / STR. HALELOR 21

REVIZIONISMUL UNGARIEI ȘI ROMANIA

Așa zisa „dreptate Ungariei!” — în lumina realităților

REVIZIONISMUL înseamnă uneltire împotriva integrității teritoriale a unor state, care adăpostesc minorități etnice. Revizionismul combatte tratatele de pace, care au creat actualele frontiere, propunând modificarea lor.

Firește, există și azi minorități etnice, cu toate că tratatele de pace au aplicat principiul naționalităților. Ar fi fost o imposibilitate să se creeze frontiere, care să corespundă sută la sută principiului etnic. Națiunile sunt — mai ales în Europa de mijloc și sud-estică — amestecate. Oricum s'ar fixa frontiera, tot ar mai rămâne minorități pe teritoriul altor state.

Există totuși excepții. De pildă: linia etnică germano-italiană, din Tirolul Italiei de nord, care separă pe Italiani de o masă compactă de 349.000 de Germani. Prin ironia soartei însă, d. Mussolini, marele animator al ideii revizioniste, refuză orice discuție împotriva fixării acestei frontiere etnice, atât de evidentă și atât de ușor de stabilit. Se știe că dintre toate popoarele învinse, cea mai gălăgioasă propagandă revizionistă o fac Ungurii.

Ungaria cere revizuirea, și în același timp vizează teritorii austriace, cehoslovace, jugoslave, românești și italienești (Fiume).

Diplomația acestei țări e însă destul de șireată ca să nu formuleze dintr'odată toate pretențiunile ei revizioniste. Tactica revizionistă se modifică într'una, după împrejurări. Totuși scriitorii revizionști unguri mărturisesc că scopul final al revizionismului maghiar este refacerea Ungariei de dinainte de războiu, deși ei recunosc că în această Ungarie 7—8 milioane Unguri au stăpânit 12—13 milioane de nemaghiari.

ABSURDITATEA REVIZIUNII

Se știe că orice revizuire a granițelor ar înrăutăți situația din punct de vedere etnic. S'ar crea o situație de nesigurantă în întreaga Europă și în schimb, tensiunea între națiuni ar deveni insuportabilă.

Modificându-se frontierele, s'ar ivi iarăși noi minorități, mult mai numeroase decât cele de azi.

Aceasta, mai ales în cazul Ungariei. Nimeni nu poate deci cere Românilor, Slovacilor și Croaților, eliberați în 1918, să accepte din nou robia din care au scăpat, prin tratatele de pace. Europa nu poate tolera la nesfârșit, batjocorirea celor mai elementare noțiuni de dreptate și bun simț.

Pentru toți oamenii de bine, politica revizionistă înseamnă politica războinică. Și nimeni nu-și poate închipui că Cehoslovacii, Jugoslavi și Români vor ceda de bună voie teritorii locuite de frații lor, liberați din robie, cu imense sacrificii de sânge.

CE SPUN STATISTICELE?

Se poate vorbi de „nedreptatea” făcută Ungariei?

Statistica arată că în cele șase județe ale frontierei noastre de vest, Românii formează 60 la sută din populația rurală, iar Ungurii sunt numai 18 la sută. Există un singur grup compact de minorități maghiare în România, cei 450 mii Secui din Ciuc, Odorhei și Treiscaune. Restul de Unguri formează mici insule, în marea de Români. Caracterul etnic românesc al României nu poate fi contestat de nimeni. Cel mai cunoscut plan revizionist este acela al faimosului lord Rothermere, care revendică pentru Ungaria o fâșie de-a-lungul frontierei, vizând județele Sătmăr, Bihor, Arad și o parte din Bara. Proiectul lui Rothermere este de tot nesperios, într-un câmp chiar și statisticele ungurești arată că părțile revendicate de lordul englez sunt locuite în mare majoritate, de Români.

FRONTIERELE NOASTRE AU FOST REVIZUITE

Adevărul este cu totul altul, nu acela al revizionistilor. Nouă nu ni s'a dat prin tratatul dela Trianon, frontiera pe care aliații ne-au recunoscut-o, prin convenția dela 4/17 August 1916, la intrarea noastră în războiu, pe răspunzând drepturilor și aspirațiilor noastre teritoriale și naționale. Frontiera aceasta a fost revizuită — și nu revizuită

sub raportul intereselor politice, ci sub raportul situației etnice. Revizuirea — după cum a arătat d. Alexandru Lapiedatu, care a participat la conferința de pace — s'a făcut de specialiști, geografi, istorici, etnografi și publiciști eminenti, cunoscători ai problemelor de naționalitate din Europa Centrală și răsăriteană, cari prin natura profesiei lor n'au fost, putem zice, în litiile ce au rezolvit, parte, ci, judecători. Li s'au lăsat Ungurilor teritorii românești și altele foste românești, care prin politica de maghiarizare violentă s'au instaurat, realizându-se în numai 20 de ani, un spor al populației maghiare dela 10 la sută la 85 la sută. Această frontieră, pe cât de echitabilă a fost, probabil, în conștiința celor cari au așezat-o, pe atât de nedreaptă a fost și este, în simțimintele noastre. Căci, cel dintâi, și-au rezemat lucrările pe raporturile etnice existente, fără a se preocupa de împrejurările prin care s'a ajuns la ele, câtă vreme noi știm cât de păgubit a fost neamul nostru, cu deosebire la periferiile sale etnice din nord-vest, de violentul proces de maghiarizare, la care am fost supuși.

Revizuirea cerută de Unguri este inacceptabilă, chiar și pentru că frontierele noastre au fost revizuite.

CUM LUPTĂ REVIZIONIȘTII?

Cum au luptat Ungurii pentru revizuire? Prin falsuri fărădelegi și crime. Hărțile etnografice, statisticele falsificate ale birourilor de propagandă maghiară sunt cunoscute în toată lumea.

Lipsa de scrupule a oamenilor Budapestei este arhicunoscută. Să ne aducem numai aminte de afacerea falsificării de franci francezi. Acest imens scandal a izbucnit în 1925. Autorii lui au fost societățile patriotice ungurești, conduse de arhiducele Albrecht, prințul Windischgraetz, Nádassy István, prefectul poliției dela Budapesta, etc.

Descoperirea că Ungurii falsifică franci francezi a făcut-o Banca Națională a Franței. La început, autoritățile maghiare au ezitat să dea cuvenitul concurs autorităților franceze. Guvernul francez a intervenit energic, și numai atunci, Ungurii au înțeles că trebuie să ia măsuri. Prințul Windischgraetz a fost arestat, alături cu prefectul de poliție al Budapestei, Nádassy István, Szörtsey József, consilier de stat, locotenent colonel Aristide Iankovits și alții, cari tocmai încercau să plaseze în străinătate milioane de franci francezi.

S'a constatat că francii aceștia au fost fabricați în pivnițele institutului cartografic dela Budapesta, sub supravegherea șefului institutului.

S'au identificat hărțile false de 40 milioane franci francezi, iar prințul Windischgraetz a avut cinismul să declare că el s'a simțit obligat să lupte împotriva Franței, protecția Micii Înțelegeri. A mai adăugat că Ungaria „va recurge la paloș și buzdugan, căci acțiunea revizionistă trebuie dusă la bun sfârșit”.

Un alt capitol al revizionismului maghiar este asasinarea Regelui Alexandru al Jugoslaviei și a ministrului de externe Barthou. Complicitatea celor dela Iankapuzta a fost dovedită cu prisosință de d. N. Titulescu și numai dorința de-a salva pacea, cu orice preț, a oprit diplomația europeană să tragă toate consecințele impuse de împrejurări.

Crima aceasta odioasă nu va fi dată însă niciodată uitării și popoarele îndoliate au tras toate învățămintele sângeroasei întâmplări dela Marsilia.

PĂGĂNISM...

Imitând pilda Germanilor, cari în pornirea lor mistică se întorc la tradițiile păgânismului, Ungurii încearcă să-și creeze și ei o concepție ideologică, o perspectivă spirituală nouă, pentru neamul lor.

Scriitorul ungur Zoltán Szász s'a ocupat pe larg de așa zisa concepție turanică, ce câștiga teren între intelectualii unguri. Unii dintre acești intelectuali constituiți în sectă, propovăduiesc că poporul maghiar este înrudit, nu numai cu neamurile fino-ungrice, ci și cu Chinezii și Japonezii. În fond, Ungurii ar fi exponenții rasei galbene în Europa. (2)

În sensul acestei concepții, — spune d. Szász — luptele din trecut ale Ungurilor cu Tătarii au fost nespuse de regretabile și puteau fi evitate. „Cu totul altele ar fi fost rezultatele, — spune d. sa — dacă noi, Ungurii, am fi recunoscut în eroii Kanului Batu, pe frații de-ai noștri și ne-am fi năpustit și noi alături de ei, asupra Europei”.

„La fel — continuă d. Szász — strămoșii noștri au comis o mare greșală, apărând cu atâta înverșunare Europa de invaziile turcești. Ar fi fost mai bine să se întovărășească cu Turcii împotriva Europei!”

„În ce privește viitorul, va trebui să fim în așteptarea clipei, când rassa galbenă se va ciocni cu popoarele albe. Desigur, Europa va fi înfrântă și pe ruinele ei, se va institui regimul mongol. Acest regim va aduce, nu numai eliberarea din situația de umilintă în care ne găsim, ci ne va acorda și o hegemonie politică glorioasă, pe care o merităm pe deplin, tocmai fiindcă suntem exponenții rasei galbene în Apus”. Același scriitor se ocupă și de reluarea ceremo-

Statuia marelui făuritor al unirii, părintele Vasile Lucaci, sculptată de maestrul Medrea, va fi așezată la Satu-Mare, la 1 Decembrie 1936.

Lordul Rothermere, directorul unui mare ziar din Anglia, a fost captat de revizionişti unguri.

niilor păgâne maghiare la căsătorii. Iată ce scrie d-sa :

„E stupidă revolta celor cari nu înțeleg rostul practicelor religioase turanice, la căsătorii. S'a întâmplat zilele trecute, că trei sau patru perechi, după ce-au îndeplinit formalitățile reglementare, la Ofițerul Stării Civile, au ținut să îndeplinească și pe cele cerute de legea turanică.

Au jertfit deci un cal alb, au dansat deasupra jăratecului, iar mirele și mireasa au lăsat să curgă câteva picături din sângele lor, în cupe cu vin, apoi au sorbit din această băutură”.

După părerea d-lui Szász, aceste obiceiuri strămoșești, nu sunt deloc mai bizare decât obiceiurile oricărei religii.

DREPTURILE „NAȚIILOR SUPERIOARE”

În puține țări a stârnit ocuparea Abisiniei un entuziasm mai viu, decât în Ungaria.

Pornind dela cunoscutele declarații ale d-lui Mussolini că națiunile superioare au dreptul de-a ocupa și coloniza teritoriile locuite de națiunile inferioare, propagandiștii unguri au găsit de bine să aplice teoria aceasta, pentru uzul lor revizionist, proclamând că națiunea maghiară este o națiune superioară, iar națiunile care s'au eliberat, în 1918, de sub jugul maghiar, națiuni inferioare.

Ca atare, Ungurii au dreptul să tindă la reocuparea acestor teritorii, indiferent dacă aceste populații („inferioare !”) refuză să se întoarcă în robia ungurească.

BLESTEMUL LATIFUNDIILOR

Dar care sunt stările din acea Ungarie, care pretinde să reocupe Ardealul, azi liber ?

Cel care a aruncat o privire asupra listei latifundiilor ungare, își dă seama de adevărata situație agrară din Ungaria. Pomelnicul prinților, conților și baronilor, cu moșii de zeci de mii de pogoane, e fără număr. Și, față de acești privilegiați, cari țin în mâini soarta Ungariei, marea majoritate a populației țării se află în cea mai neagră iobăgie, într-o mizerie morală și materială des-nădăjduită.

Câțiva tineri din generația nouă, ar voi să schimbe această stare de lucruri, dar, firește, ei se lovesc de rezistența și egoismul beneficiarilor. Psihologia „nemeșului” unguresc este arhicunoscută, și cu toată fanfaronada lui patriotardă, el a dat totdeauna întâietate interesului personal, interesul țării fiind luat în seamă numai în măsura ce nu este în contradicție cu interesele egoiste.

Anul acesta, deputatul ungur Matolcsy a rostit următoarele cuvinte semnificative, în parlamentul dela Budapesta :

„Politica ungurească a săvârșit greșala de neiertat de-a sta de partea așa ziselor clase sociale istorice, împotriva țărănimii, care tinde să se ridice. Seria dezastrelor Ungariei este pricinuită de ciocnirile dintre țărănimie, care formează însăși națiunea, și aristocrația.

Acești aristocrați au luptat în trecut mai mult împotriva țărănimii, decât împotriva Turcilor.

ului balcanic și a războiului mondial.

Emanciparea Românilor, Sârbilor, Grecilor, Bulgarilor și Albanezilor — care-a însemnat pentru Turci pierderea, aproape integrală, a teritoriilor lor europene — nu le-a trezit gânduri de revanșă, de răzbunare, nici măcar dorința de a poza, în fața Europei, ca mare mutilată și victimă a unor nedreptăți imaginare. Redusă la teritoriul ei național, Turcia de astăzi, îndrumată de Kemal Atatürk, nu umple Europa cu bocete și tânguiești, ci și-a găsit idealuri mult mai înalte, decât acelea depe vremea putreziciunii morale, caracteristice erei ultimilor sultani.

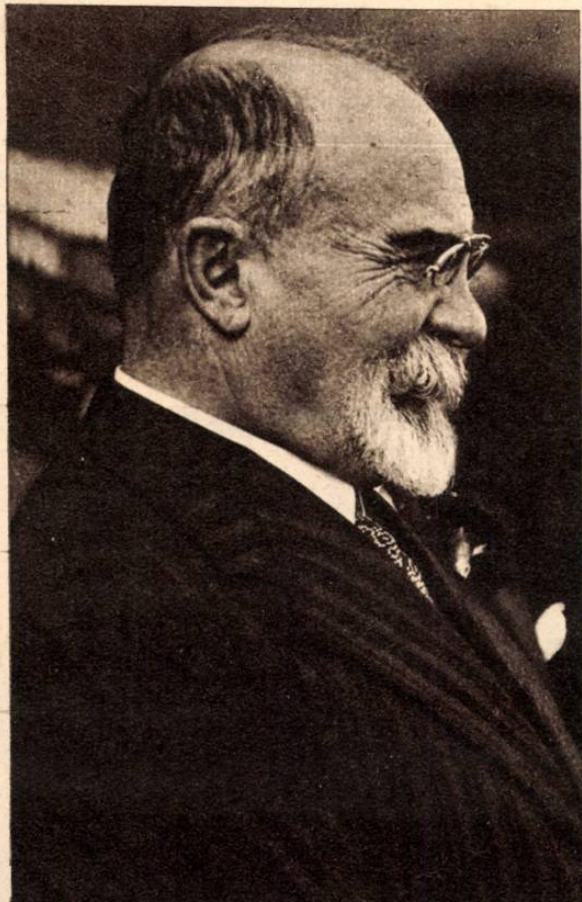
* * *

Diametral opusă este atitudinea Ungariei. Războiul mondial a eliberat popoarele, care de secole râvniau la libertate.

Faptul că Ungaria a fost redusă prin tratatul dela

D. N. Titulescu, marele nostru camion antirevizionist a știut să lupte împotriva tuturor uneltirilor maghiare.

Louis Barthou și regele Alexandru al Jugoslaviei, victime ale comploturilor revizioniste maghiare.

victime ale comploturilor revizioniste maghiare.

Toate tendințele de emancipare ale țărănimii s'au lovit de zidul de granit al egoismului boeresc, care-a triumfat până la capăt”.

„PITORESC” MAGHIAR

Halul în care se află poporul de rând din Ungaria, este o adevărată rușine, pentru conducătorii acestei țări.

Un cunoscut scriitor ungur a descris în felul următor peisajul maghiar :

„Un izvor cristalin despică lanurile. Pe deoparte castele și monumente istorice, iar pe de altă parte, sate la nivel asiatic. De o mie de ani stau aceste sate în nemișcare, sugrumate de sistemul latifundiar. O mie de ani au trecut, fără urme. Dar, este numai o chestie de timp, ca populația acestor sate să se pună în mișcare.

Acești oameni, cari locuiesc în peșteri, ca în vremurile preistorice, sunt într-o mizerie de nedescris. Mortalitatea nouilor născuți este înspăimântătoare. Alcoolismul face ravagii, boalele sociale bântuie cu furie crescândă.”

DOUĂ NEAMURI — DOUĂ MENTALITĂȚI

Câtă deosebire este dela popor la popor ! Marele imperiu otoman, care-a stăpânit fără stavilă asupra atâtor popoare, și a acumulat atâta nedreptate și crimă, și-a regăsit drumul drept, după ce istoria i-a aplicat sângeroasa lecție a războ-

Trianon, la proporțiile ei etnice, a fost considerată de oligarhia budapestană ca o mare nedreptate. Bineînțeles că dreptate înseamnă pentru această oligarhie viața trândavă a nobililor unguri din trecut, cari trăiau ca niște despoți orientali, din munca trudită a sclavilor de diferite naționalități.

Dar, întrebarea este : cum a luat naștere și cum a evoluat revizionismul ungar ?

El a luat ființă îndată după semnarea tratatului dela Trianon.

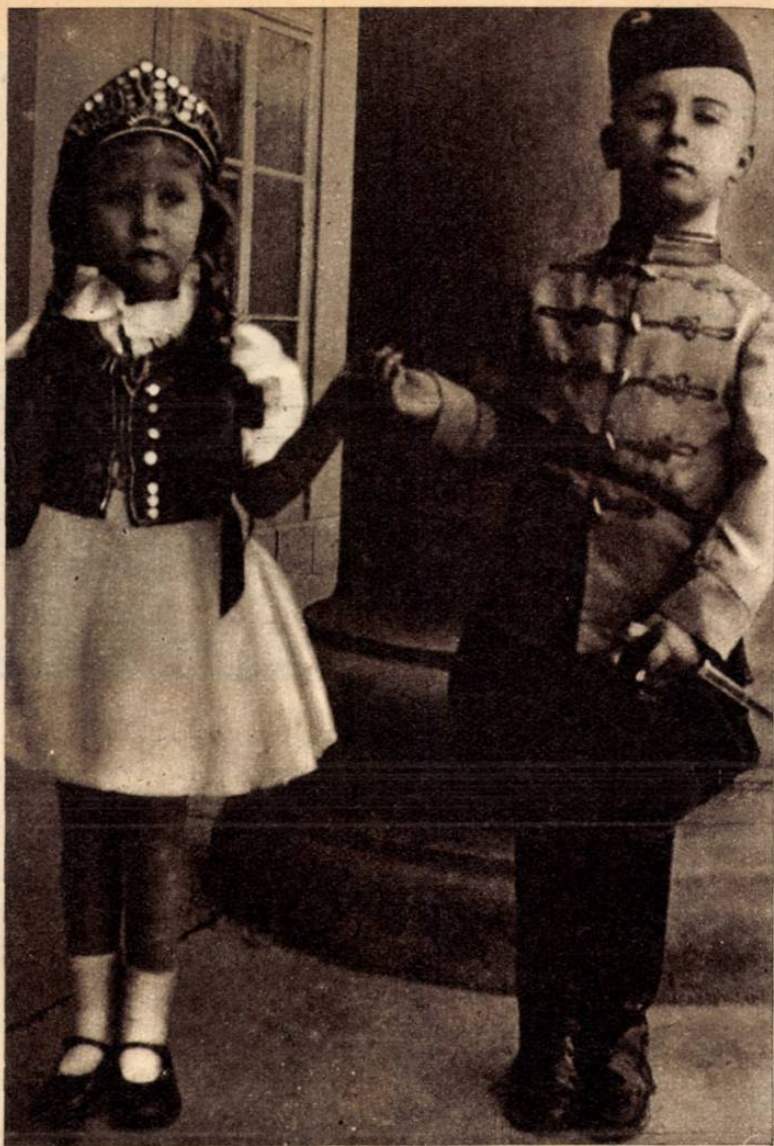
A luat ființă în primul rând datorită mentalității și spiritului în care a fost și este educată opinia publică ungară. Această mentalitate, exclude ideea de egalitate între neamuri și principiile de bună înțelegere, cu vecinii. Dascălii neamului unguresc au propovăduit și propovăduiesc că Ungurii sunt o rasă superioară, o rasă de stăpâni, față de popoarele vecine, care sunt rase inferioare, menite să fie slugile Ungurilor.

În felul acesta — spun Maghiarii,

Ducele Benito Mussolini, care a ținut uluitorul discurs dela Milano, menit să turbure pacea Europei.

UN LUCRU POSIBIL NUMAI IN UNGARIA

Acești doi copii, Ladislau și Eva Karolyi stăpânesc 82.600 hectare de pământ, o întindere de două ori mai mare decât republica Andorra și de trei ori mai mare decât insula Malta, o adevărată țară. În același timp, mii de țărani trăesc în cea mai neagră mizerie.

De câteva săptămâni arată bolnav!

Nu prea mai are poftă de mâncare, e mereu obosit și palid, pe când înainte arăta cu totul altfel! V'ați gândit că pricina ar putea să fie o stare de necurățenie a rinichilor și bătășii, lucru ce se întâmplă atât de des? În cazul acesta e neapărat nevoie să urmeze de îndată o cură cu tablete HELMITOL — chiar după câteva zile se va constata efectul

HELMITOL

TABLETE »Bayer«

— milionul de Unguri și Secui din Ardeal are dreptul de-a stăpâni cele 4 milioane de Români, indiferent că aceștia nu recunosc această supremație dubioasă. Tot atât de important este însă un factor din afară, care-a venit în ajutorul revizionismului maghiar.

Este sprijinul atâtor propagandiști induși în eroare, interesați și amoral, cari au aderat la revizionismul ungar.

Încă pe vremea când armatele noastre erau la

Budapesta, s'au găsit chiar în sânul armatelor aliate, persoane care-au fraternizat cu dușmanul. Italianul Romanelli, americanul general Randholtz, a cărui rea credință a fost demascată anul trecut, de d. general Mărdărescu, și atâția alții, au fost în mod fățiș, alături de dușmanii propriei lor patrii.

Mai târziu, lordul Rothermere — cel care spera să devină rege al Ungariei — a pornit în zierele sale, o vastă propagandă, pentru revizionismul unguresc.

Cazul ducelui Mussolini este prea recent ca să insistăm mai pe larg asupra lui. Evident, toate aceste încurajări, sporesc orbirea Ungurilor și îi întăresc în iluziile lor nebune. Ca popor dornic de pace, regretăm din inimă că prăpastia dintre noi și Unguri se lărgeste din ce în ce. În orice caz noi suntem gata să ne apărăm chiar și cu prețul vieții noastre, pământul strămoșesc și revizionistii se înșală profund când cred că-și vor putea realiza scopurile.

Istoria își are căile ei, și morții nu învie.

Popoarele care și-au recăștigat libertatea, vor ști să și-o apere. În privința aceasta, domnii revizionisti să nu-și facă nicio iluzie, căci armatele Micei Antante și aliate vor ști să-și facă datoria întreagă.

C. SUTASUL

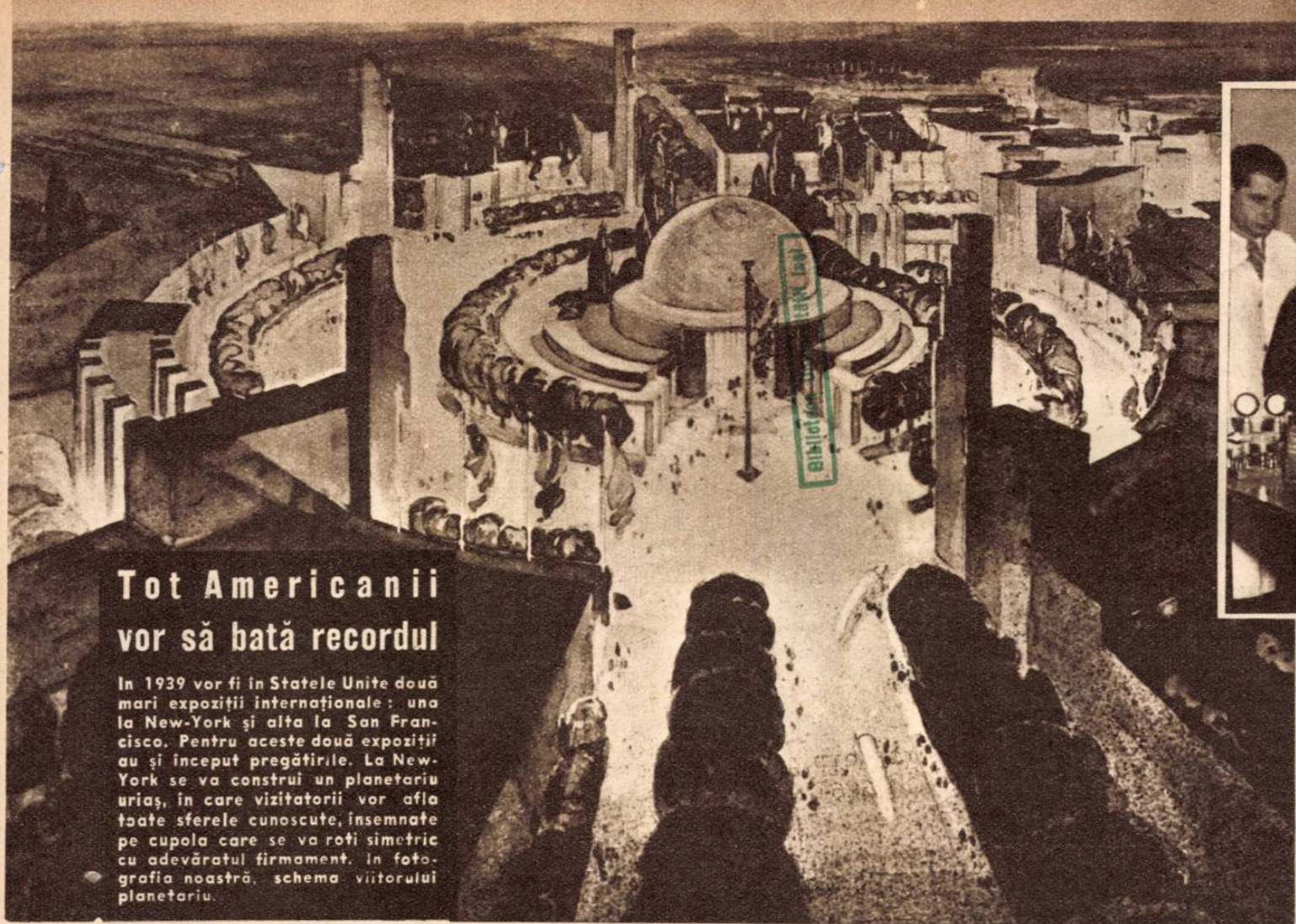

Asociația Cercetașilor din războiul 1916-1918, subcentrul Bacău, a ținut o mare adunare anti-revizionistă, ca răspuns la discursul d-lui Mussolini. Fotografia noastră înfățișează asistența la adunare

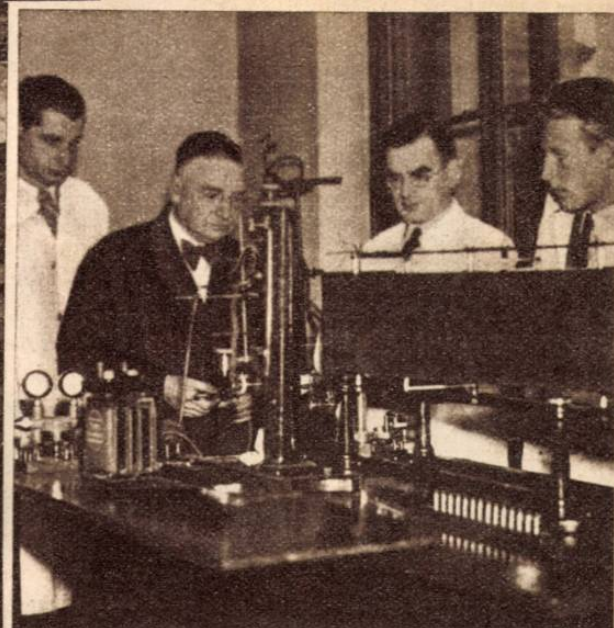
Cetățeanul naiv, privind acest instantaneu, care a surprins pe d-nii Ostrowsky, ministrul plenipotențiar în România al Uniunii sovietice rusești și d-nul Fabritius, reprezentantul Germaniei în țara noastră, într-o convorbire extrem de afabilă, ar putea crede că cea mai strânsă prietenie există între cele două țări. Lumea care citește gazete știe însă care este situația adevărată. Dar cei doi sunt diplomați... (Foto Cosmophot)

Tot Americanii vor să bată recordul

În 1939 vor fi în Statele Unite două mari expoziții internaționale: una la New-York și alta la San Francisco. Pentru aceste două expoziții au și început pregătirile. La New-York se va construi un planetariu uriaș, în care vizitatorii vor afla toate sferile cunoscute, însemnate pe cupola care se va roti simetric cu adevăratul firmament. În fotografia noastră, schema viitorului planetariu.

PREMIUL NOBEL PENTRU MEDICINĂ

Profesorul Otto Loewy dela Universitatea din Graz (Austria) a obținut jumătate din premiul Nobel pentru medicină din anul acesta, pentru lucrările sale referitoare la substanțele chimice elaborate de nervi.

Anul acesta premiul Nobel pentru medicină, în valoare de circa 6.000.000 lei a fost împărțit între profesorul Otto Loewy din Graz (Austria) și Sir Henry Hallett Dale, directorul Institutului de cercetări medicale din Londra. Fotografia noastră îl înfățișează pe profesorul Henry Hallett Dale.

Sir Henry Deterding, cunoscutul magnat al petrolului, directorul general al societății Royal Dutch Petroleum, se va retrage din afaceri la 1 Ianuarie 1937. Urmasul său va fi doctorul J. E. F. de Cok, actualul director general al societății „Batavian Oil Company”.

Teama de a îmbătrâni...

ELIDA IDEAL CREME

... și Elida Cold Cream
au Citron pentru curățirea
și alimentarea pielii!

Până și lumina celei mai mari fericiri e întunecată de umbra bătrâneței timpurii. Întrebarea este: nu o putem evita?

O îngrijire rațională a pielii, făcută din vreme conservă tenului Dv. totdeauna un aspect mat și impecabil! Elida Ideal Crème pour le jour, crema uscată pentru zi, vă ajută ca nici o altă cremă! Conținând Hamamelis, ea înviorează și reînprospătează tenul, făcând să-i dispară micile riduri. Tenul rămâne fraged și frumos.

**18 zile, 14
ore, 56 mi-
nute și 57
secunde,**

atâta durează astăzi
înconjurul lumii. Jules
Verne a acordat lui
Philius Hogue, eroul
romanului său „În ju-
rul lumii”, un timp
record de 80 zile.
Ziaristul H. R. Eging
dela New-York World
Telegram utilizând ze-
pelinul și avionul n'a
avut nevoie decât de
mai puțin de un sfert
din acest timp.

Reporterul L. Kieran
dela „New-York-
Times” (dreapta) uti-
lizând exclusiv
cursele regulate ale
avioanelor, vapoarelor
și trenurilor, a izbutit
să facă înconjurul lu-
mii în 24 de zile.

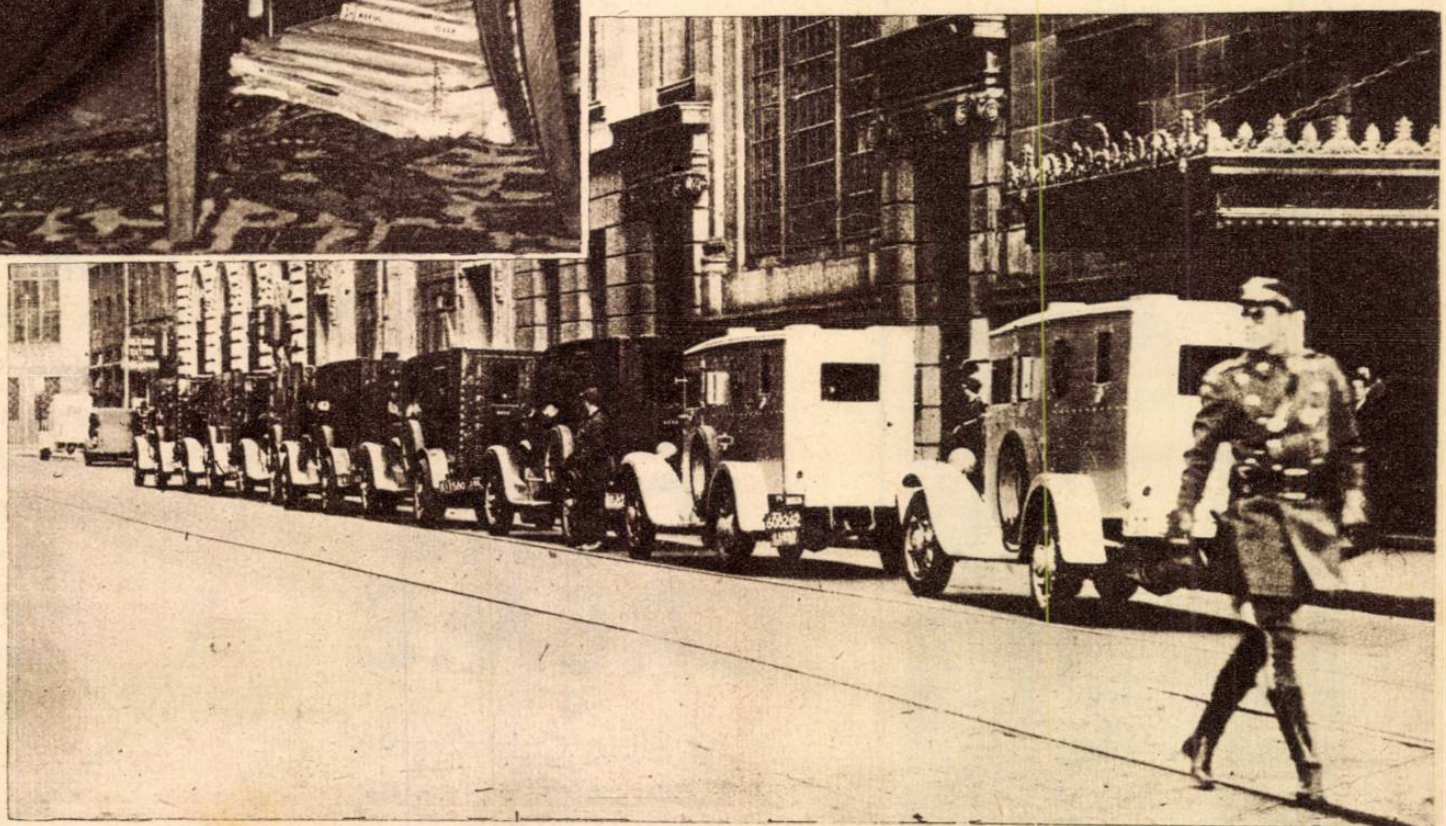

În mica localitate Payerne, lângă Geneva, trăiește domnișoara Aimée Rapin care s'a născut fără brațe. Ea se slujește însă de picioare, cum ne servim noi de mâini. Domnișoara Rapin a urmat Academia de Belle-Arte și de atunci ea a executat peste 700 portrete, la comandă. Tablourile ei sunt cunoscute în multe orașe din Europa, și sunt executate cu multă artă. Guvernul elvețian a cumpărat un tablou al acestei artiste lipsite de brațe.

Spre a transporta tezaurul doamnei Hettie Green —vrăjitoarea din Wall-Street— până la First National Bank, a fost nevoie de o întreagă divizie de automobile blindate a poliției. Tezaurul acesta în valoare de 25.000.000 dolari, se compune din bijuterii, mărci postale rare, medalii de aur și hârtii de valoare. Străzile în jurul băncii, la sosirea și descărcarea automobilelor, au fost complet evacuate de lume și de jur împrejur nu se puteau zări decât funcționarii băncii și polițiștii.

D-na Hija Imtiaz Ali din Lahore, este prima femeie mahomedană care deține un brevet de pilot. Ea e cunoscută în Lahore ca o scriitoare de talent.

Piața centrală din Buzău

Lacul din crâng.

Să vă descriu ORAȘUL meu

Cu riscul de a vă conduce
În paradisul lui Morfeu
Voi încerca cu modestie,
Să vă descriu orașul meu:
Buzău...
Orașul veseliei
În care poți găsi o „puică”,
Un lăutar din alte vremuri
Și mai ales celebra țuică!
Buzău...
Orașul melodiei
Și-al acțiunilor nefaste,
A fost, și e, prin excelență,
Orașul marilor contraste!
În sânul lui se nasc idile
Lângă mizeriile crase,
În timp ce la periferie
Au loc alegeri sângeroase...
Dar... vremea trece... vremea vine
Și iarăși tinerii se strâng,
Și iar domnește tinerețea
În prea fermecătorul Crâng!
De prin alei, de prin tufișuri,
Dinspre frumosul bulevard,
Parcă răsună iarăși, caldă,
Vocea lui Nicu Leonard!

Căci pe meleagurile noastre
El și-a trăit adolescența
L-au răsplătit cu... indolența...
Zeitei Talia, Buzăul
I-a dăruit în mod spontan
Pe bunul Nae Ciucurete,
Apoi pe Maximilian.
Și cum să nu-mi ridic orașul
La cel mai formidabil grad,
Când dăruise României
Pe marele Demetriad?
Teatrului, i-a dat Buzăul
Neconținut aportul său,
Dovadă e Ion Pribeagu
Și Niculescu, zis... Buzău.

Făcând abstracție de țuică
Și cașcaval de Penteleu,
Vă recomand cu frenezie
Femeea din orașul meu:
Ca să vă faceți despre dânsa
O cât mai candidă idee,
Vă spun: femeea buzoiană
Întâi și 'ntâi este... femeie!
Întotdeauna arborează
Un zâmbet dulce, de copil,

Și până'n măduva din oase
Ascunde numai sex-appeal!
Se 'ntâmplă rar ca buzoianca
Să-și smulgă părul cu penseta,
Ea nu încercă niciodată
Să semene la chip cu Greta!
Își poartă mândră silueta
Cum a lăsat-o Dumnezeu.
Așa-i, în linii generale,
Femeea din orașul meu...

În centru...
Lumea se adună
Și e un sgomot infernal
Dela piața Sfinții Ingeri
Pân'la palatul comunal!
Un ofițer, o guvernantă,
Un Don Juan, o fată mare,
Așa arată centrul urbei
În zilele de sărbătoare...
Numai în serile de vară
Pornește mama și cu taica
Alături de-ale lor odrasle
La bălciul anual, Drăgaica.
După o datină străveche
Ce-am apucat din moși-strămoși,

Dela Drăgaică ne întorcem
Cu turtă dulce și gogoși.
Dar zilele cu iarmarocul
Sunt trecătoare ca un val,
Și își reia subit Buzăul
Aspectul lui patriarhal!

Politica în urbea noastră
E răul cel mai necesar,
Pentru că de, la urma urmei
Avem nevoie de-un primar!
Apoi, în ziua de alegeri
Este o dată ideală
Ca să trezească cetățenii
Din nesfârșita toropeală.

Femei frumoase, vinuri bune,
Un crâng sublim, un heleșteu,
Mult pitoresc și voe bună...
Așa este orașul meu.
Așa v'a prezentat orașul
Un devotat copil al său,
De vreți cumva să vă convingeți
Veniți cu toți la Buzău!

MICO-MAY

- PALATUL COMUNAL

V. Maximilian.

N. Leonard.

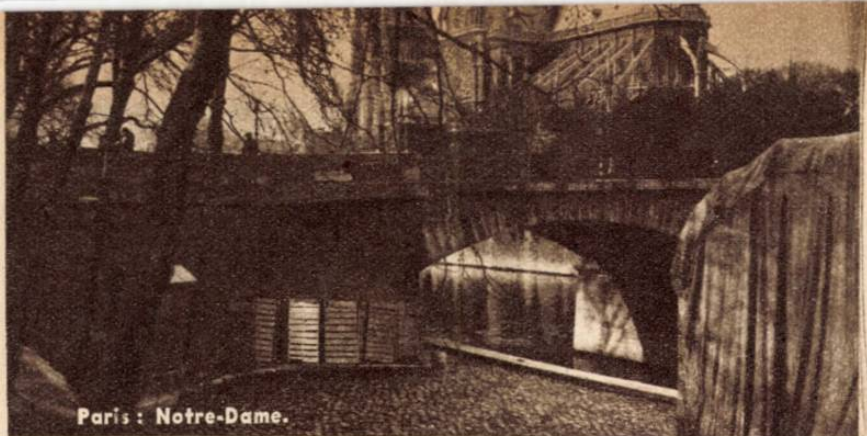
Aristide N.
Demetriad.

Ion Pribeagu.

ORAȘE CU PESTE UN MILION LOCUITORI

Paris : Notre-Dame.

New-York.

New-York	6.930.000
Tokio	5.560.000
Berlin	4.420.000
Moscova	3.600.000
Chicago	3.370.000
Shanghai	3.250.000
Paris	2.900.000
Leningrad	2.770.000
Osaka	2.700.000
Buenos Ayres	2.220.000
Filadelfia	1.950.000
Viena	1.870.000
Rio de Janeiro	1.580.000
Detroit	1.560.000

Calcutta	1.480.000
Budapesta	1.420.000
Peking	1.300.000
Los Angeles	1.300.000
Sydney	1.240.000
Roma	1.183.441
Varșovia	1.180.000
Bombay	1.160.000
Hamburg	1.130.000

Urmează încă Barcelona, Birmingham, Milano, Cairo, Mexic, Montreal, Kyoto, Nagoya, San-Paulo, toate

Vederea Moscovei.

Promenadă în Tokio.

Circulația pe o stradă din Peking

Dcâțiva ani încoace, urbanismul, adică tendința populațiilor rurale de a veni să se stabilească la orașe, nu mai e o simplă vorbă a vocabularului, ci un fapt care se constată în aproape toate țările din lume. De aici, creșterea numărului așa ziselor „orașe milionare”.

În 1907, după o statistică a timpului, în univers existau numai 16 orașe cu peste un milion de locuitori ; ei bine, astăzi, sunt 33 ! Ceea ce înseamnă că în mai puțin de 30 de ani, numărul orașelor milionare a ajuns să fie de două ori mai mare. În 1907, erau 7 în Europa, 5 în Asia, 3 în America de Nord, unul în America de Sud și niciunul în Africa și în Australia. Însă astăzi, sunt 13 în Europa, 8 în Asia, 4 în America de Nord, 3 în America de Sud, și câte unul în Africa și în Australia.

În 1907, erau milionare următoarele orașe:

Londra	4.700.000
New-York	4.100.000
Paris	2.700.000
Chicago	2.050.000
Berlin	2.040.000
Viena	1.980.000
Tokio	1.800.000
Peking	1.600.000
Filadelfia	1.440.000
Petersburg	1.300.000
Calcutta	1.120.000
Constantinopol	1.100.000
Moscova	1.090.000
Buenos-Aires	1.080.000
Hsiangtan	1.000.000
Hsiang	1.000.000

Astăzi însă, orașele milionare sunt următoarele:

Londra	8.200.000
------------------	-----------

Stradă în Hamburg.

Berlinul în ceață.

cu peste un milion de locuitori. E foarte instructiv, și în același timp interesant să confruntăm ambele liste. Așa, de pildă, se vede că saltul cel mai important a fost făcut de Tokio care, în acești ultimi 30 de ani, și-a întreit populația plătându-se, astfel, imediat după Londra și New-York. De asemenea, e de notat saltul Moscovei și nu mai puțin al Romei care, acum 20 de ani, nu atinsese încă cifra de o jumătate milion de locuitori.

S'au prăbușit însă dela locul lor de cinste, Paris, Viena, Peking, Constantinopol, etc. Primul a coborât dela locul al treilea la al optulea. Viena, fostă metropolă a unei împărății puternice, dela al șaselea la al treisprezecelea loc, Peking dela al optulea la al cinsprezecelea. Ba, unele orașe au pierdut chiar numele lor dela origină : Peking este astăzi Peiping, iar Petrograd a devenit Leningrad, pe când Constan-

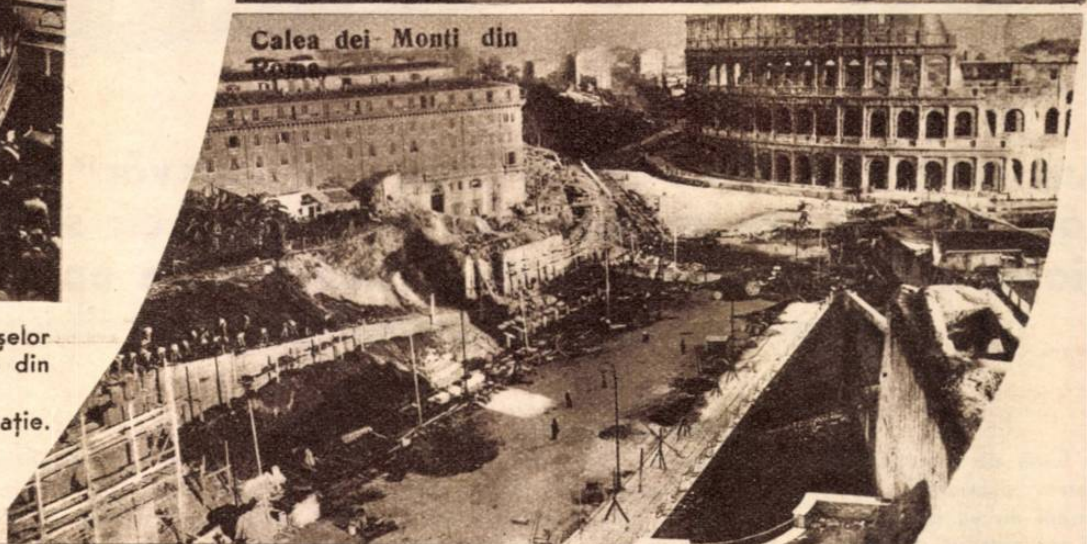

tinopol — astăzi numit Istanbul — a dispărut definitiv de pe lista orașelor milionare, soartă pe care au împărțit-o și ultimele două orașe chineze din statistica anului 1907. Dimpotrivă, multe orașe de provincie au ajuns „milionare”... în populație.

Londra

Calea dei Monti din Roma

Procesiune pe străzile Calcuttei.

Pe străzile din Bombay, vitele sfinte pot circula libere.

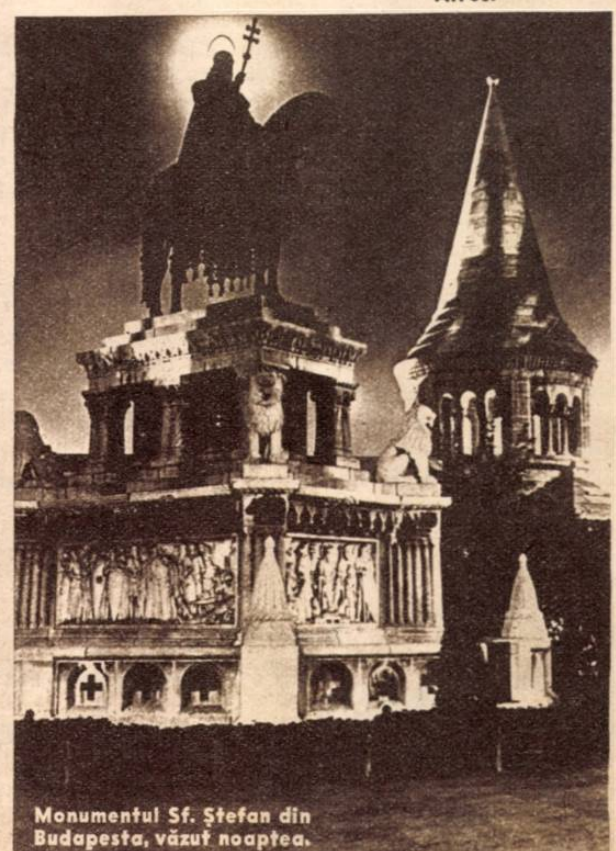
Bulevard în Los Angeles.

Viena văzută din turnul primăriei

Parlamentul din Buenos Aires.

Monumentul Sf. Ștefan din Budapesta, văzut noaptea.

De pildă, cazul lui Osaka și Nagoya din Japonia, Detroit și Los Angeles în Statele Unite și Hamburg în Germania. Dar ridicarea în rang a acestora se datorește urbanismului și propășirii industriilor locale, iar nici decum înmulțirii numărului cetățenilor, ceea ce într-o anumită măsură, s'ar putea spune și despre capitala țării noastre care merge cu pași repezi spre cucerirea titlului de metropolă și a locului cuvenit printre „orașele milionare”.

G. R.

Un pesimist și un optimist s'au întâlnit

Am crezut în „bine” și în „rău”, în „adevăr” și în „neadevăr” — dar m'am încredințat că toate aceste noțiuni sunt relative și că singurul fapt permanent și hotărâtor în viață, e temperamentul. Un pesimist și un optimist s'au întâlnit și au discutat câteva din problemele fundamentale, ale zilelor noastre, în felul următor :

PESIMISTUL

— Cum de mai poți fi vesel, domnule? Nu vezi că ne amenință cel mai crunt dintre războaie?... Avioanele de bombardament vor distruge orașe întregi și nimeni nu va mai fi sigur de viață, nici bătrânii, nici femeile, nici copiii. Mi-am pierdut și somnul!... Mi se pare că aud o salvă de artilerie, oricâteori trănțește cineva ușa. Nu crezi că se apropie sfârșitul lumii?... Și dumitale îți arde să te mai duci la cinematograful, la...

— Văd că războiul viitor nu te emoționează deloc. Dar de svonurile dictatorial, care circulă în jurul nostru, n'ai nimic de spus?... Vei tolera dumneata ca votul universal, pentru care au sângerat Românii pe câmpiile dela Mărășești și Mărăști să fie înlăturat și să se instaureze, în locul lui, o „personalitate”, fără control și cu puteri nelimitate?... Eu când mă gândesc că ar putea dispărea Parlamentul, îmi vine să plec din țară, să mă mut în Suedia, sau în America de Nord, unde parlamentarismul are o tradiție de veacuri. Cine va mai apăra interesele țărănimii, ale negustorimii?... Ce ne vom face, noi, intelectuali, când fiecare expresie a noastră va fi controlată, dintr'un singur punct de vedere?... Și în definitiv, mai merită să trăim această viață, dacă ni se răpesc cele mai elementare libertăți?...

— Ba uneori mă'ntorc și-mi spun : Măcar de s'ar desființa Parlamentul ! Că deputații pe cari i-am avut de la război încoace n'au făcut nicio ispravă. S'au ocupat numai de afaceri, de intervenții ilegale, pe la ministere, au terorizat pe miniștri, au făcut nemaipomenite matrapazlăcuri, prin orașele de provincie — ca să nu mai pomenesc de grosolana ignoranță a celor mai mulți din ei. Lăsați în voia lor, parlamentarii tuturor partidelor ar fi în stare să ne facă de răs și față de Negrii din Africa Centrală, cari tot se mai tem de ceva, de totem și tabu... Și iată că deși se vestesc toate semnele unei apropiate dictaturi, Parlamentul e din nou convocat. Să nu înnebunești?...

— Nu pricep ce fel de om ești... Când o sucești, când o'nvârtești, numai să rămâi cu voia bună!... Pe ce lume te afli dumneata?... Ești pentru și împotriva Parlamentului, pentru și împotriva războiului, pentru și împotriva dictaturii — dar de scumpirea vieții ce-ai să zici?... Când ai să dai pe legume și pe lemne de două ori prețul de anul trecut, o să-ți mai ardă să râzi?... Pofftim de râde, dacă-ți mai dă mâna!... La anul o să-ți se urce și chiria. Ce, nu mai râzi?...

— Dacă am fi mai intimi aș spune c'ai înnebunit ! Ce-ai să te faci, domnule, când speranțele dumitale se vor realiza?... Ți-ai dat seama că salariul pe care-l primești, pentru o muncă istovitoare, abia-ți ajunge să împaci cheltuelile de-acum?... Cum ai să plătești doi poli o pâine și de unde ai să iei să mai cumperi și carne, dacă va trebui să dai pe ea un sutar chilogramul?... Iar dacă or scădea și salariile — cum se aude — eu cred că nu mai rămâne decât să ne spânzurăm... Atâta îți mai spun; în ziua când or umbla țărani în pantaloni, vom umbla noi în cămăși și cu picioarele goale

OPTIMISTUL

— Exagerezi, domnul meu, și anume în toate direcțiile. Mi-ar fi ușor să-ți arăt că războiul nu e atât de apropiat, cum ți se pare, dar voiu renunța, ca să-ți spui că e nepractic să ne amărăm înainte de ivirea catastrofei. E și absurd. Ce-ar fi bunăoară ca, într'o bună zi, înapoiindu-te de la serviciu acasă, toată familia să-ți iasă înainte îndoliată, pe motivul că peste câțiva ani vei muri?... Și în fond războaiele nici nu sunt atât de cumplite... De zece mii de ani se războiesc oamenii și totuși numărul lor s'a înzecit, s'a însutit, s'a înmiit. Și dacă într'adevăr războiul care ne așteaptă va fi mai îngrozitor, decât toate celelalte războaie de până acum — ce pagubă ar fi să piară omenirea? Asemenea imbecili — căci numai niște imbecili s'ar putea distruge atât de radical — nici nu merită o soartă mai bună!... Și până atunci, hai mai bine să luăm un pahar de bere...

— Și în acest domeniu exagerezi, iubite domnule ! În primul rând nu s'a instaurat niciodată, nicăieri o dictatură, înainte de-a se fi ivit un dictator. Vezi dumneata vreun Hitler, vreun Stalin, vreun Mussolini, în România?... La noi sunt atâtea amatori de dictatură, încât singurul fel de a-i mulțumi pe toți e tot... mult hulita democrație, care le îngăduie să vie la putere, cu rândul. Iar dacă, mai original ca toate celelalte neamuri, neamul românesc ar găsi totuși mijlocul să devie dictatorial, fără dictator — nu prea văd deosebirea... Că Românul, săracul, sub dictatură trăiește de când s'a ivit pe lume : El a cunoscut dictatura popoarelor năvălitoare, pe urmă dictatura „puterilor garanțe”, apoi dictatura fanarioților, o vreme dictatura ciocoilor și în sfârșit, în ultima jumătate de veac, dictatura șefilor de partide. Să-ți mai spun la ureche una : Am compromis noi democrația, de ce n'am compromite și corporatismul?... Noi mai bine să rădem și să ne vedem de treabă...

— Nici nebunia nu e rea, dacă e cu măsură. Parlamentul, așa cum e, alcătuit mai mult din oameni de paie, sau fanteze, trase de mâini nevăzute, tot e bun la ceva — că ne învață cu formele unei vieți obștești civilizate, bazată pe legi impersonale. De ce să ne facem inimă rea, că deputații noștri nu sunt încă în stare să umble pe propriile lor picioare și că se bâlbăie, oricâteori vor să gândească individual?... Așa se întâmplă cu toți copiii : Trebuie să se târască prin oada și să imite graiul, stropșindu-l, ca la adolescență să știe vorbi. De când avem Parlament ? Nici măcar de o sută de ani. Suntem încă în copilărie. Să lăsăm copilul să crească — și să băgăm numai de seamă să nu se joace cu chibriturile...

— Nu mai râd, pentru că problema e foarte serioasă. În totdeauna mi-am spus că viața în România e prea ieftină și din această pricină marea majoritate a populației, care sunt producătorii, duc o viață de mizerie permanentă. Până când țaranul, grădinarul, crescătorul de vite și de pasări nu vor primi pentru făina unei pâini doi poli, pentru un kilogram de carne un sutar și pentru o pasăre două, vom rămânea o țară înapoiată. La Paris, un pui de găină costă 450 de lei — și toți se duc la teatru ! Sper ca încet, încet prețurile să se urce în asemenea măsură, ca să devenim și noi o țară de oameni îmbrăcați și încălțați : Sper, cu toată energia !

— Nici n'am înnebunit și nici nu cred să mă spânzur vreodată. Îmi place să trăiesc, chiar cu mai puțin. Lefurile se vor urca totdeauna, în măsura costului vieții — e o lege absolută de fier, dar în răstimp, nu e rău să ne învățăm și cu mai puțin. Belșugul prelungit tâmpește pe om, îl îmbolnăvește și îl omoară. Idealul meu e să trăiesc cu un covrig pe zi — fără dureri de dinți, fără cancer, fără diabet. Iar cine are parale puține, face și prostii mai puține — de această părere e și marele industriaș Ford, care nu duce lipsă de bani. N'am parcul meu, dar putem admira toate parcurile altora — nu e destul?... Nici proprietarii de parcuri nu pot face mai mult. Și repet propunerea dela început : Hai mai bine să luăm câte un pahar de bere... Costă, deocamdată, numai șapte lei.

Am tras cu urechea la această conversație și am rămas — mărturisesc — descumpănit : Căci aveau dreptate amândoi !

REPORTAJ RADIOFONIC

VĂZDUHUL năvălește în odaia ta și din haut-parleur, îți glăsuiește, poartă cântece. Curând, se spune, va încheia chipuri de oameni, din limpezimi. Asta e cea de pe urmă minune a omului. Element supranatural pentru o nouă mitologie. Alături de cei 500 km. pe oră ai avioanelor, urechea și ochiul din basme.

O uzină fermecată e așezată într'una din străzile Capitalei. La 6 și un sfert, de dimineață, o dudue grăbită intră pe poartă, dealungește clădirea cu două caturi și pătrunde pe-o ușă de sticlă. La doi pași după ea, se precipită un tânăr cu ochii somnoroși. Ușa de sticlă se 'nchide, greoaie, după cele două siluete.

Un hall patrat, din care o scară de piatră se înalță spre o paserelă ca de vapor, e traversat repede. Scările — 10 — 20 —. Tânărul a deschis o ușă, duduia o alta.

ORA DIMINEȚII.

Tânărul se apropie de-un fel de mașină de scris. Bate clapele. Așteaptă. Bate iar. Iar așteaptă. Un țâcănit răspunde. E semnalul inginerului tot așa de matinal, dela Bod. Se schimbă o serie de semnale. Un telefon la uzină. Tânărul trece într'o încăpere alăturată.

Pe o masă, un pupitru cu butoane. Masa e așezată în fața unui geam triplu, prin care se vede în studioul cel mare. Un buton sucit. Altul. Se aprind becuri. Alt buton. Șarpele de foc al curentului electric aleargă de-a-lungul zidului, iese în sală, de-a-lungul paserelui: deschide ușa cea groasă, de-asupra căreia e aprins un bec roșu, și dintr'un salt, străbate un entré cubic, străbate un zid și izbucnește într'un bec roșu de pe măsufa din mijloc. Se aprinde și se stinge, repede, ca un far.

Până când duduia crainică, (pentru că ea e aceea care a intrat pe ușa cea groasă și s'a așezat în fața mesei) va acționa într'un fel, să privim împrejur. Iată un gong de aramă, cât o tipsie de baclavale turcești! (Când veți auzi gongul, va fi ora... „Vă amintiți?”) Duduia a apăsă un buton! De unde vine cântecul acesta cunoscut? Iată o cutie de flașnetă, într'un colț. O perdeluță. O dau de-o parte! Un șir de clape aleargă și sar. Si, do, re, si, do-do-la-fa; si-do-re-si, -fa! 13 note, care amintesc de indemnul tomnatec și viticol:

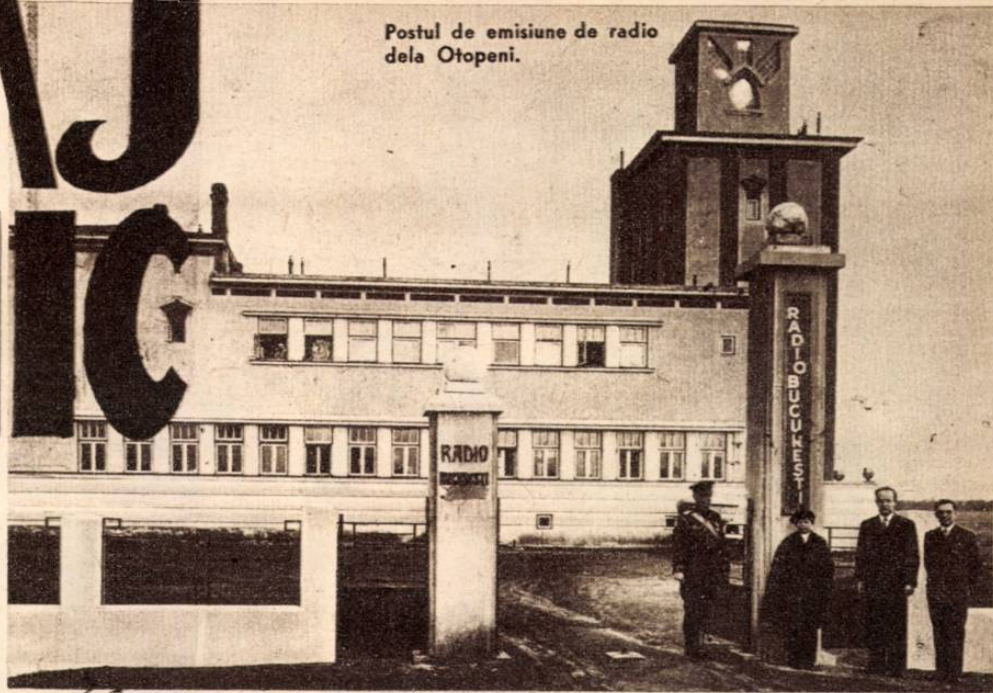
„Hai, lelițo 'n deal la vie,
Hai, lelițo, hai!”

Dar rolul duduii s'a sfârșit, pentru moment. Tânărul inginer, s'a retras într'o odaie alăturată, în fața unui patefon, cu trei platane. Trei discuri sunt pregătite. Unul — liberat — pornește să se învârtască. În haut-parleurul, din sală, un cocoș a cucurigat de trei ori.

Alt disc. Haut-parleur-ul din sală asvârle șase lovituri de clopot. De ce șase, când ceasornicul electric, de pe paserelă arată, 6.30? Cele șase lovituri au făcut să svâcnească șase valuri de unde, pe firele de aramă care leagă patefonul, cu fascia de sârme ce iese pe fereastră.

Se alungă vibrațiile electrice: bang, bang, bing, bang, bang! pe cablul subteran. Cablul traversează Capitala un km.. 2 km. lată-ne la Șosea. O casuță albă, în planuri cubiste odihnește în iarbă, încadrată — pe fondul cerului albastru, — de cei doi piloni metalici ai antenei. După ce-au străbătut un întreg labirint de sârme, panouri, becuri, fișe, borne, cele șase vibrații sonore izbucnesc, libere

Postul de emisiune de radio
dela Otopeni.

Nicolae, portarul Societății de Radiodifuziune.

pe tirele antenei, care leagă cei doi piloni. Le-așteaptă orizonturile deschise. Intr'aripate, se-avântă pe rând, șase paseri de foc și de cânt. Un sbor miduiop — în sus, în jos. Dar paserile de lumină s'au înmulțit, un stol, sute, zeci de mii. Fiecare își cunoaște drumul. Multe n'au trebuit să zboare mult. Au întâlnit antene, înălțate pentru ele, anume. Orașul de acoperișuri e potopit de hulubii cu glas de clopote.

Aici s'a oprit una din paseri. Dar, îndată, s'a și mistuit pe firul gros, care pătrunde pe fereastră iar din aparatul de radio, unde s'a pomenit, speriată, izbucnește sonoră: bang! Ultima bătae! Unde se găsește? Niște burghezi somnoroși care de-abia au deschis aparatul și care se 'ntorc pe partea cealaltă.

De geaba le-a strigat în urechi: „Bang! Scu-
lați-vă!”

— Fă-l, tu, mai încet! Că-i sculăm pe cei
de jos!

Înainte de-a se dumiri prea bine, unde se află, — lovitura de clopot s'a stins, ca o scântee. Din haut-parleur-ul de tinichea, dela începuturile radiofoniei, un glas de copil rostește: „Tatăl nostru”. Și rugăciunea vine pe același drum ca și cântarea de clopote: văzduhul, antena uriașă, cablul, fascia de fire, diafragma, discul. Într'adevăr, tânărul inginer supraveghează rotirea acului pe disc. Amin! Diafragma sus! Buton! A clipit farul roșu, din cabina speaker-îței.

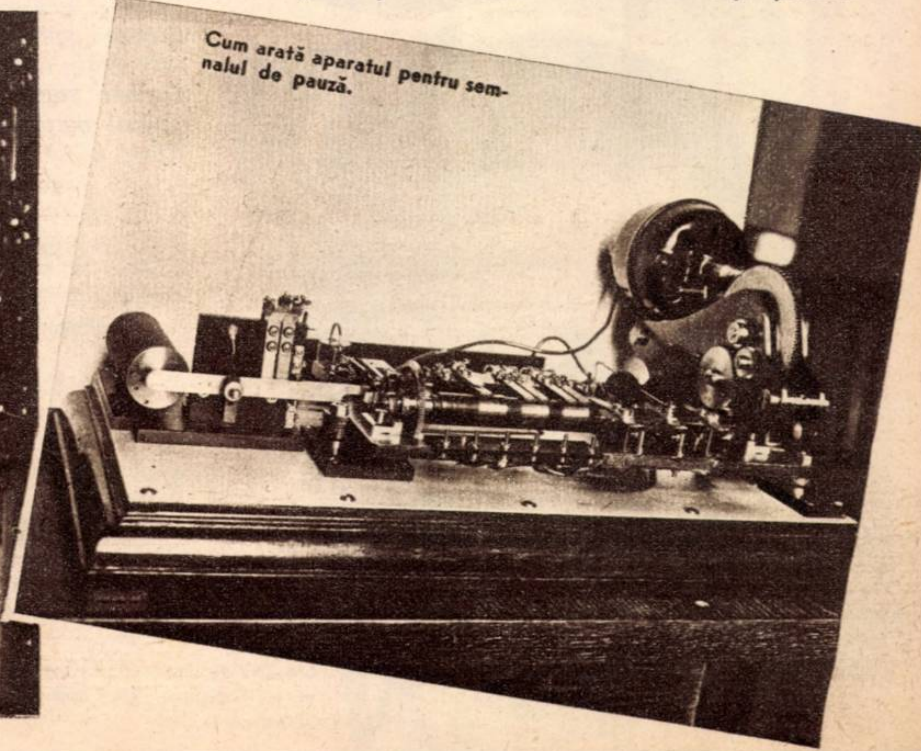
E pregătită: „Radio București și Radio România, vă spun: „Bună dimineată”. Din cabina lui, inginerul a pornit discul cu „îmnul dimineții”. Replica duduiei crainice e o învățătură a zilei. Anunță, după aceea: „Urmează: Gimnastică cu muzică”. Gimnastica o face tot inginerul. Comenzile și partiția la piano, s'au tras pe disc, mai de mult.

„Bună dimineată, doamnelor, d-lor, copilași! Urmează al 26-lea program de gimnastică! Dre-epti!”

E un glas aspru, care întinde arcanе energice, din difuzor, te dă jos din pat. Duduia care vrea să aibe o siluetă impecabilă, tânărul ei prieten — în case diferite — au sărit de mult din pat, de pe când marșul improșca războinice acorduri, în încăpere. Și-au pregătit scaunul, au deschis fereastra, spre decorul lui Octombrie. La parter, o doamnă obeză, se muncește să atingă podeaua cu degetele, fără să 'ndoae genunchii. Sus, jos, în lături, săriți, expirați, aspirați, pe podea, plecați-vă, roțiți-vă! Comenzile vin, cazone, urmate de menuette, hore, „moment muzical” de Schubert, „Türkischer Marsch” de Mozart, „La Bacău!”, într'o tapare de piano. „Mulțumim, pe astăzi! — nu uitați dușul și fricțiunea!”

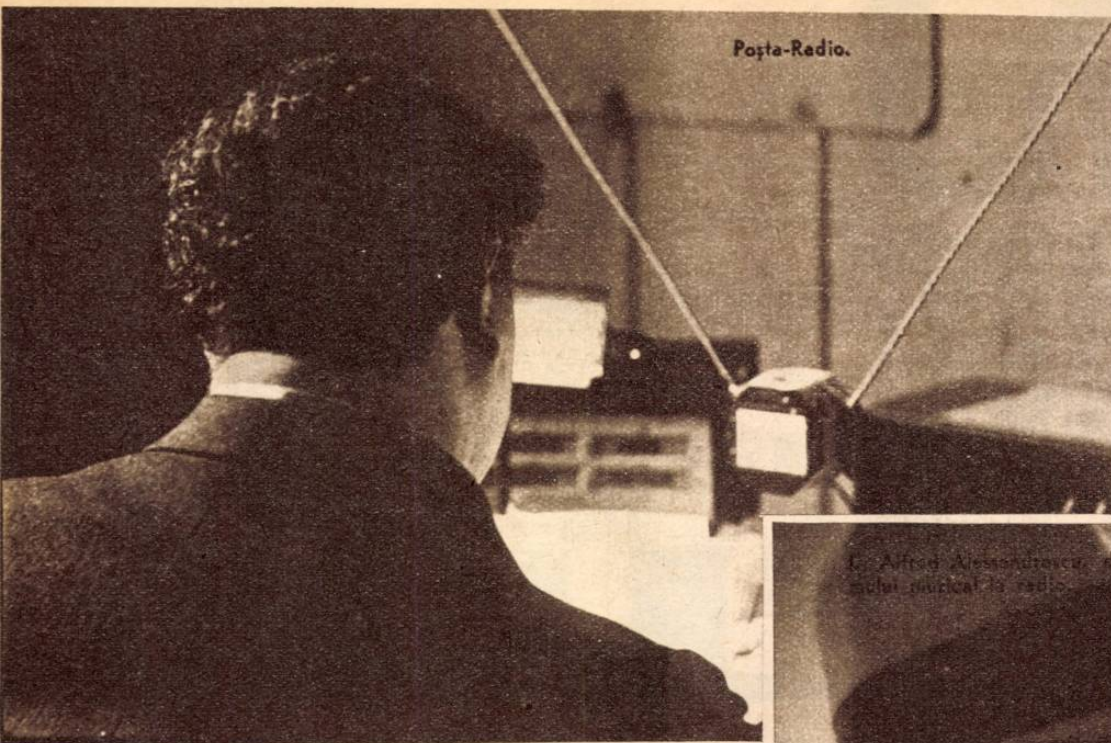
Radic-jurnalul — („Războiul din Spania”) — concertele de dimineată („Valsul

Cum arată aparatul pentru sem-
nalul de pauză.

D. Vasilache, șeful electrician la radio.

patinorilor", „Balet" — din Coppelia — de Délibes — și passo-doble-uri), sfaturile gospodărești și medicale și „ora dimineții" s'a încheiat cu marșul războinic, care-a precedat ședința de gimnastică.

— Nu uitați învățătura zilei! „Munca e comoară de aur". Orele 7.30. D-l inginer și duduia Speaker-iță ies pe ușa de sticlă, salutați adânc de Niculae, portarul rubicond și poliglot, cu șapcă pe care scrie: „Radio difuziunea". Pe stradă, școlarii se grăbesc s'ajungă în clase. Într-una din casele vecine, o gospodină cam nedepinsă într'ale scrisului, e dezolată literalmente, pentru motivul că n'a putut nota precis în „Cașelul de rețete", formula unei creme de zahăr ars. Văzând pe speaker-iță, în pragul porții, gata să pornească spre casă — deschide fereastra;

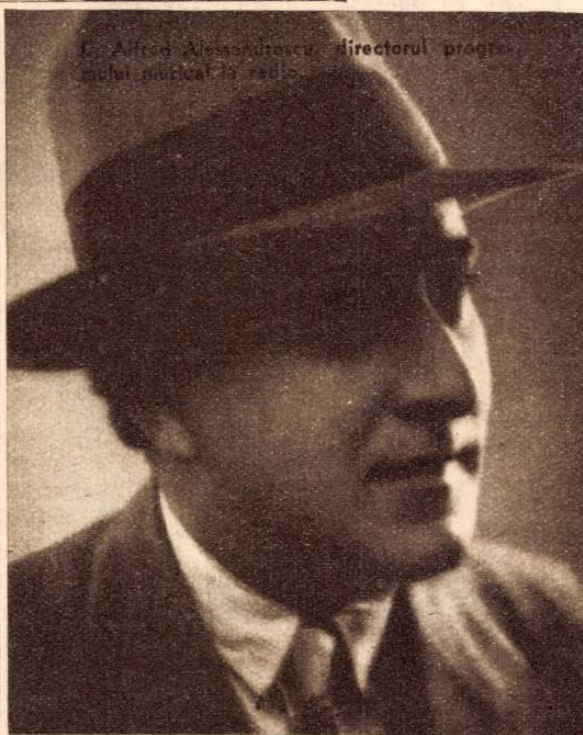
— D-ră Speaker-iță! D-ră Speaker-iță! Vă rog, două secunde!

Crainica dela Radio-București.

Maestra de gimnastică la microfonul București.

Poșta-Radio.

Alfred Alessandrescu, directorul programului muzical la radio.

din spate, — ca să se lovească de cucoană-sa, o secundă cât să zâmbească cucoanei moldovence, dela geam, pe care nu poate s'o sufere „că e fudulă" și desclindu-și gura cu buze subțiri să articuleze un „da?"

Apoi se pierde printre școlari.

Din studio-ul cel mare, „Carol al II-lea", vin cu întreruperi, acorduri disperate. O gamă ascendentă la flaut. O tuse de contrabas. Dacă vâri numai pentru o clipă capul pe ușa dublă, dai de „Orchestra Radio". La pupitru, d-l Alfred Alessandrescu tocmai urmărește cu bagheta înfloritura dintr-o parție de Mozart, pe care o iscă un prim viorist. Maestrul surâde, e mulțumit. Vine rândul flautului, care trebuie să reia motivul. Bagheta încearcă o croșetare, în aer. Minunat! Dar înainte de-a strânge în ochi imaginea integrală a studio-ului, maestrul s'a întors. Inchizi, repede, ușa!

Pe scara de peatră care duce în hall, urcă grupuri de figuri cu totul aparte. Iți atrag luarea aminte, prin aceea că au o mină stânjenită, de oameni cari calcă pentru întâia oară pe-aici. Siluete prăfuite se grămădesc în hallul dreptunghiular. Pentru că scaunele nu mai sunt de-ajuns, cei mai mulți stau în picioare, grămădiți laolaltă, cu o stivă de instrumente. Dacă un fotograf ar încerca un instantaneu, oamenii aceștia decolorați ar părea niște manechine încremenite, între instrumente de muzică. Natură moartă. O blondă fardată tipător, îmbrăcată într'un trench-coat ieftin, se plimbă de colo până colo, cu un sul de note sub braț. Lucrul acesta enervează pe un bătrân, masiv durat, care ascunde sub pulpana paltonului soios și ros, o diblă. Urmărește cu ochii neînțetatul dute-vino, al blondei.

La masa cu placă de sticlă, o brunetă, cât un boloboc, cu părul tuns la la garçonne demodat, răsfodeste o partitură ferfenițată. Alături, un tânăr slab, cu gâtul subțire, cu plete de poet, caută să afle titlurile colțului de note al brunei. E miop. Totuși:

— Gounod?

— Da. Aria Margaretei din „Faust" — îl lămurește ea, promptă, înveselindu-și — brusc fața unsuroasă — rotofee:

— Țiu mult la clasici. Am adus și Debussy.

Peste umărul celor doi, un țigan balaoacheș trage cu ochiul, la pistruii notelor de pe partitură.

— Astea e noate de muzică, să trăiți? — încearcă el să se dumirească, cu glas tare.

Bruna și tânărul slab îl privesc peste umeri:

— Da. Note.

Țiganul face parte dintr'un taraf de periferie, masat într'un colț. Fețele tucirii se pleacă una spre alta, șopotesc, cu ochii albi rostogoliți, spre domnii cu note

flatată la culme, duduia traversează strada și se oprește sub geamul doamnei, care — între timp — a dat buzna în sufragerie ca să găsească micul caet. Iat-o, din nou, roșie și asudată, (un tip de moldoveancă sadea), fluturând cașelul de rețete:

— Vă rog, — izbutește să spună gâfâind — n'am putut scrie așa repede. Ce mai puneți la compoziție, după ce ați adăugat vanilie? Stupoarea speaker-iței e indescriptibilă. Ce noroc! Doamna e cu mult mai sus. Totuși încearcă să-și amintească:

— Cutare și cutare. Pe urmă pui la fiert, recită ea, repede-repede, cu gândul la patul cald, din care a ieșit la șase dimineața. Arzi zahăr!...

— Merți mult duduia... Sunteți cea mai simpatică dintre „spichirițele" noastre. Da! — o asigură doamna. Ne-am amoretat toți, de glasul matală. Când o să mai veniți, vă trimit o porție de cremă.

— Mulțumesc! Bonjour! Doamna o urmărește cu ochii galeși. Și pentru că madama Popescu trece — pe vis-à-vis — cu servanta spre piață, îi strigă:

— Bună dimineața, madame Popescu! — Am mai vorbit cu „spichirița" de ale gospodăriei... Doamna Popescu și-a oprit doar pentru o secundă, silueta uscată și ușor comparabilă cu o prăjină de antenă. O secundă necesară „toantei" cu coșnița,

în sul. Șirul scaunelor se completează, cu silueta napoleoniană a unui personaj grav, cu nasul de condor și sprâncene stufoase. Șueră printre dinți și se uită mereu, la ceas. Alături, o doamnă veștedă, coborâtă din cine știe ce tren, de fund de provincie.

Pălăria ei, cu moda unei întregi jumătăți de secol, atrage privirile, care sunt nevoite să stăruie, hipnotizate, de arhitectura aceasta revoluționară. Doamna cea ofilită, își face — nervoasă — vânt cu un evantaiu de sidef, cu încrustații. Picioarele sunt încălțate de o pereche de ghete lungi, ce-și pierd alura de cizme, sub rochia în volane de dantelă neagră.

Tânărul slab șoptește doamnei grase:

— Seamănă cu bunică-mea, dintr'o fotografie pe tinichea... He! He! Bruna zâmbește, malițios, apoi întreabă:

— Ați mai cântat la Radio?...

— Da, am o probă. Dar atunci eram răgușit.

— Bariton?

— Nu, tenor.

Pe scară urcă un grup interminabil, de cazaci, în „cazace" albe și căciulițe, cu balalaici de toate mărimile. Toți sunt cu ochii pe ei.

Fețele au căpătat, brusc, o mină de tristețe sfâșietoare. Ce-au mai venit și Rușii ăștia? Nu eram destui? De-abia se deprinseseră fetele între ele. Și nici nu e loc. Uf!

Dar Rușii sunt uitați, numaidecât. Pe ușa ce dă înspre birouri, s'a ivit tânărul pianist Filionescu. Duce o condică la subțioară. N'a făcut nici doi pași și blonda fardată, îi iese în cale:

— D-l Filionescu? Spune un nume, care nu se'nțelege, ca de obicei. Pofțiți, — adaogă blonda și-i întinde un plic micuț. Pentru Dvs.

Fața zâmbitoare, în perpetuu, a junelui pianist devine îngrijorată, dintr'o dată. Mulțumește, apoi deschide plicul.

— Bine! Bine! Am să am grijă! Apoi desface condica:

— Cine se'nscire, vă rog?

— Eu? — se'nfige blonda.

— Da. Numele Dvs.? A, da... Pardon... D-ra...

— Milevsky... Sonia Milevsky...

— Milevsky... Voce? Instrument?

— Piano. Borodine și Grieg.

— Altcineva?

— Ion T...escu! detună glasul napoleonianului personaj, cu nas de condor! Fluier!

— De lemn?

— Nu, din gură. Cu buzele...

— Așa? Bine! Mulțumesc.

— Dar, mai stăm mult? — întreabă personajul uriaș.

— Numai puțin. Maestrul repetă în studioul mare. Dvs?

E rândul doamnei uscate, cu pălăria antideluviană.

Își face vânt cu același evantaiu de sidef:

— S. T.! — rostește ea, ușor emoționată. Și adaogă: canto. E numele celebru al unei cântărețe en vogue pe vremea lui 1900, surprins de Paul

Morand.

— Mulțumesc! D-ta? — se întoarce d-l Filionescu — spre d-na rotofee.

— Pipica B..... eanu Gounod.

— B..... eanu-Gounod?

— Nu. Am vrut să spun și compozitorul din care cânt. Urmează tânărul slab, cu plete de poet. Apoi omul bătrân cu vioara și starostele tarafului de țigani:

— Tarafu Ghiță Ciupitu! — să trăiți!

— Ce cântați?

— De! Naționale de-alu' Dinicu.

— Bine. Dvs.? — se întoarce Filionescu spre cazaci.

— Cărul căzăcilă diela Dăn — izbutește să se exprime un rus, care aduce la față cu Dostoewsky.

— Cine-l conduce?

— Kălinikăv! Aviem și balalăică...

— Am notat. Mulțumesc! Tu, puștule, ce vrei?

— Să mă scriți și pe mine! E un bondoc, care amintește de Jackie Coogan, pentru că are o șapcă de apaș.

— Din ce cânti?

— Din muzicuță. — Și scoate din buzunarul pantalonilor o muzicuță de gură.

— Bine! (zâmbete pe toate fețele). Te scriu și pe tine.

— Imi zice Tudorică.

— Bravo, măi Tudorică. Și ce știi tu cânta!

— „Cel din urmă tango“, — „Te aștept diseară 'n Cișmigiu“. Și „Rumba“ — da' mă 'ncurc o leacă...

— Dar o horă nu știi?

— Cum de nu! Să 'ncep?

— Nu! Nu aici!

S'a apropiat blonda.

— Credeți c'o să izbutesc? Sunt așa de emoționată...

D. Filionescu zâmbeste, apoi — sub un pretext, evadează, pe scara ce duce la cabina tehnică.

*

Mai târziu, când personagiile din sală se perindă prin fața microfonului din studio-ul mic, inginerul tehnic, își distrează colegii din birourile de sus, deschizând difuzoarele.

Se aude glasul maestrului:

— Ce cântați?

— „După amiaza unui faun“ de Ravel...

— Debussy, vreți să spuneți...

— A, da! Pardon...

— Incepeți!

Indescriptibil. La un moment dat cântecul s'a oprit.

Glasul: De ce nu cântați?

— Sunt emoționată, maestre...

— Incercați Miercurea viitoare.

*

Butonul s'a sucit iară. O țârăitură de vioară se destramă, odată cu o doină, ce se 'nfiripă ici-colo.

— Mulțumesc! Alceva?

— Asta știu, asta cânt! E un glas de bătrân. O țuse seacă se aude. O ușă închizându-se, cu putere.

*

— Dvs.?

— Canto.

— Ce bucată?

— Cântece de lume... Romante.

— S'auzim. Aveți nevoie de acompaniament, la piano?

— O, nu! Cânt și așa. Fără!

Difuzoarele împrăstie o romanță de flașnetă, dar vocea e ascuțită, șuerătoare.

— Mai aproape!

— Cum?...

— Mai aproape, vă rog! răspunde glasul, prin telefonul care corespunde unui haut-parleur, în studio.

Efectul e îngrozitor.

— Asta e sadism! — exclamă bibliotecara și sucește butonul haut-parleur-ului, din biroul programelor. Auzi, o cheamă mai aproape de microfon! De prin alte birouri, glasul sfâșietor și strident, năvălește pe ușa deschisă.

— Inchide ușa, te rog! Că m'ați înnebunit! Cel care a intrat, descrie pe doamna uscată, care cântă acum, în studio. — Lăsați, d-nă, s'auzim ce mai cântă!

Bibliotecara cedează insistențelor. Maestrul Horia Furtună, care corectează un manuscris de piesă radiofonică, întreabă, simplu.

— Se fac imprimări de „junglă“? Menajerie, cumva?

*

Tânărul tenor a cântat pentru bariton. Iar „Aria Margaretei“ din „Faust“, — a fost o jale, deși d. Filionescu s'a silit, din răspuțeri, să ție măsura. În spatele brunei, care privea spre geamul cabinei de tehnică, pianistul luă poza lui Stan Laurel — dela Metro-Goldwin-Mayer, — cu mâinile deschise, în lături și o mimică: „Ce să fac eu cu asta?“

*

Rezultatul: Taraful de lăutari va cânta la „ora satului“, peste patru Duminici. Corul de cazaci, cu balalaici, dirijă: Kălinikăv, va fi reținut, peste două săptămâni, înainte de operă. Tudorică va cânta două hore și-o sârbă, la ora satului și poate va trece și la ora copiilor.

N. PAPATANASIU

Și Dv. trebuie să luați
TOGAL!

NOUL AMBALAJ
conține 3 tablete TOGAL și costă numai 1⁰ lei. Această doză este
suficientă pentru a vindeca o migrenă, nevralgie sau dureri de cap.

AMBALAJUL MARE

— pentru o cură îndelungată — conține 42 tablete. Cu TOGAL
combateți, în mod eficace, **REUMATISMUL, GRIPA,**
SCIATICA, LUMBAGO și GUTA. Deoarece mulți de medici
prescriu TOGALU-ul, puteți să-l cumpărați și Dv. cu încredere.

TOGAL-ul este **MAI MULT** decât **NUMAI** un calmant.
TOGAL-ul elimină toxinele din organism, substanța boalei.

*Timpul reumatismelor,
Timpul suferințelor!*

dar

T A B L E T E L E
ASPIRIN

vă vindecă însă de dureri!

Mici sfaturi
Scherk

Vă va iubi mai mult do-
amnă dacă-l scăpați de
toritura cotidiană, dedu-
pă ras. Oferiți un flacon
de TARR, care suprimă
usturimea rasului, nete-
zește pielea și îl ferește
de infecții. Flacoane a
Lei 51, 72 și 129.

O pudră care «ține»

este pudra «Mystikum»
Scherk. Superioară tutu-
ror celorlalte prin puri-
tatea și finețea ei. Are
un parfum delicat și per-
sistent. Cutii a Lei 35, 75
și 130.

Machilajul natural

caracterizează femeia
elegantă. Si Dvs. veți reu-
și să fiți «naturală» între-
buințând fardul «Mysti-
kum» Scherk — care
aderă perfect dându-vă
acea nuanță veritabilă
pe care bărbaii o
apreciază atât de mult.
Cutia Lei 70.

Citiți carticica atașată flaconului cu loțiunea de față Scherk. Veți

vedea că numai pielea bine curățată dă senzația de prospețime și înfă-

țișarea tinerească, dobândind farmecul atractiv al unei

frumuseți sănătoase. Loțiunea de față Scherk curăță

profund pielea, dând un obraz neted, delicat și

îmbujorat • Flacoane a Lei 62, 103, 164, 300, 475.

O carte vă informează

SCHERK
PARIS - BERLIN

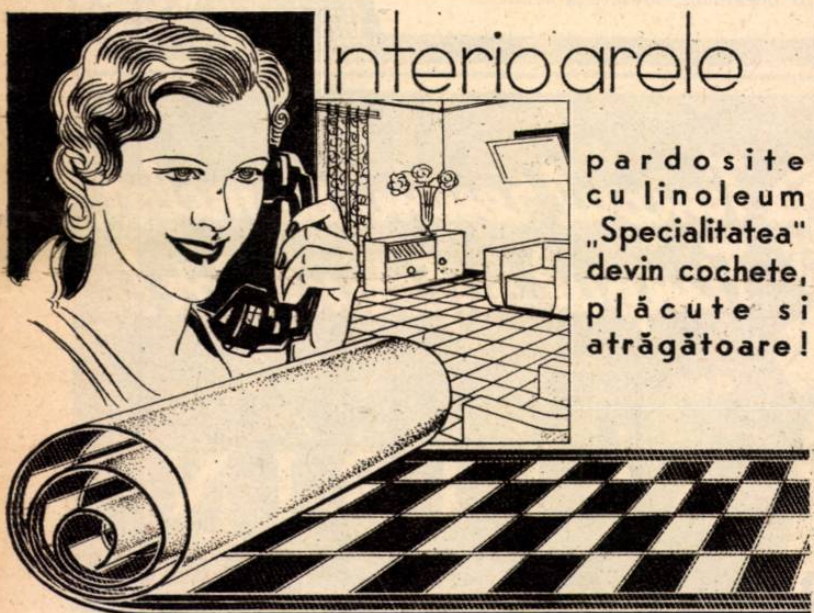

OEDIPE
L.T. PIVER PARIS

O nouă creație

care și-a câștigat simpatia tuturor femeilor elegante. Pudra, Apa de Colonie și Parfumul OEDIPE sunt preparate cu o esență rară și originală

Interioarele

pardosite cu linoleum „Specialitatea” devin cochete, plăcute și atrăgătoare!

LINOLEUM

STOFE de MOBILĂ
CUVERTURI
PLUSURI
MUȘAMALE
PERGAMOIDURI

„Specialitatea”

BUCUREȘTI, STR. BĂRĂȚIEI 27. TELEFON 4.21.80

Nașterea și moartea

Nașterea este un fenomen al naturii, moartea de asemenea; dar nașterea înseamnă creație și viață, pe când moartea distrugere și semnare. Știința realizează zilnic victorii asupra morții. Luptă contra boalelor și prelungeste viața. Nu de mult savanții americani au reușit să extragă din-

tr-o plantă medicinală preparatul Gastro D. cu ajutorul căruia au redat sănătatea milioane de bolnavi de intestine și stomac, rinichi și ficat. Cereți Gastro D. la toate farmaciile și drogheriile din țară, sau prin mandat poștal de lei 130 dela Farmacia Thoiss, Calea Victoriei 124, București.

Salengro (pe fotografie, primul din dreapta) fotografiat cu prilejul unui consiliu de miniștri care a avut loc sub președinția d-lui Albert Lebrun, președintele Republicii Franceze.

SINUCIDAREA LUI SALENGRO.—ASASINUL MORAL. TIPOGRAFII REACȚIONEAZĂ.—PRINTRE LUCRĂTORI. SFATURI ADRESATE COAFORILOR ȘI TAXIMETRIȘTILOR.

de VICTOR EFTIMIU

S'A petrecut, la Paris, o dramă sguuitoare! un înalt personaj în funcțiune, importantul ministru de interne Salengro s'a otrăvit cu gaz aerian și a murit. El nu mai putea suporta atacurile presei de dreapta, noianul de calomnii cu care îl împoșcau hebdomadarele cu mulți cititori „Gringoire” și „Candida”. Salengro s'a sinucis după ce o comisiune prezidată de d. Gamelin, generalismul Franței, l-a absolvit de acuzațiile aduse și după ce Camera, cu o majoritate impunătoare, îi dăduse un vot de încredere.

Dar campania a continuat și victima n'a mai putut rezista. Nervii săi, tociți de cotidienele insulte și acuzații l-au trădat și l-au împins spre funestul gest.

Tot așa s'a omorât la noi generalul Sică Popescu, acuzat pe nedrept în afacerea Skoda. Nu toată lumea poate îndura atacuri violente, zi de zi, săptămâni și luni.

Mai ales cel nevinovat nu e pregătit să ducă până la capăt un calvar. Oamenii fără inimă și fără obraz sunt cirusași împotriva oricăror lovituri.

În schimb, cei ce au comis o trădare, o hoție, o lașitate, o ticăloșie sunt pregătiți să înfrunte și acuzarea. Au mijloace să înlăture sancțiunile, au cinismul necesar ca să braveze. Dar un om nevinovat ca Salengro sau ca bietul general Sică Popescu, exasperați de cruzimea fără de sfârșit a calomniatorilor, preferă să-și pună capăt zilelor.

Înainte de a începe o campanie care urmărește un asasinat moral, mănuiitorii condeiului ar trebui să se gândească și la eventualitatea unei crime.

Pe drept cuvânt socotește opinia publică din Franța că Salengro a fost asasinat.

La Paris, lucrătorul-coafor își spune numai lucruri plăcute. La București schimbă mereu frizerul, căci aceștia își spun numai lucruri cari nu-ți fac plăcere.

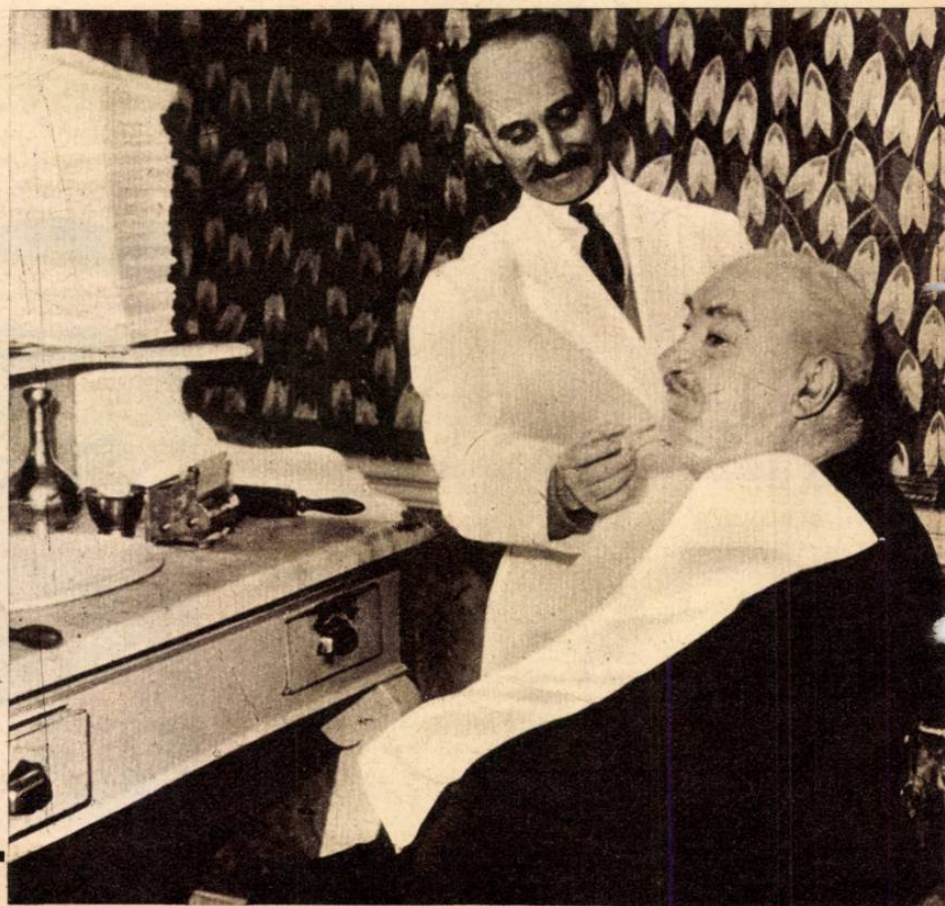
LUCRĂTORII tipografi au refuzat să mai culeagă publicațiunea „Gringoire”, în care Salengro fusese atacat mai vehement. Această protestare demnă a bravilor muncitori francezi arată cât e de adânc înrădăcinată la acest popor ideea de dreptate, de solidarizare cu victima unei nedreptăți.

Lucrătorul francez e un cetățean liber, care știe să reacționeze în fața in Justiției. El își exprimă la orice ocazie, gândirea, sentimentele.

E o forță conștientă, organizată. Și-a câștigat drepturile prin luptă dărză, cu jertfe de sânge. Vrea să fie condus de oameni aleși de el, prin liberul exercițiu al votului său. Nu-l mai poate înșela nimeni.

***

Si lucrătorii noștri încep să se organizeze, să-și dea seama de elementul important pe care-l aduc în viața statului: munca.

Nu vorbesc numai de colaboratorul nostru, al scriitorilor, de fratele nostru tipograf, dar de toți cei ce-și câștigă viața prin truda trupului și a minții lor.

Lucrătorii din restaurantele, cafenelele, taximetrele și frizeriile din Capitală alcătuiesc o lume foarte interesantă, foarte simpatcă, fiindcă sânt un simbol al muncii vii, prezente, permanente. Inteligenți, dornici să se cultive, să se apropie cât mai mult, prin manierele lor, de clienții manierați, ei trăiesc în vâltoarea vieții bucureștene, se întâlnesc cu oameni de toate categoriile sociale, ascultă, se instruiesc, devin cetățeni luminați și formează o opinie publică de care trebuie să se țină seamă din ce în ce mai mult.

„Realitatea Ilustrată” care îmbrățișează toata cauzele juste și care, alături de toată presa noastră luminată, vrea să apere pe cei ce muncesc, împotriva trândavilor și a exploataților, va fi totdeauna favorabilă lucrătorilor. Dar cum noi nu putem da numai sprijin, dar și sfaturi, prietenii noștri trebuie să asculte cele ce-i povățuim, ca să aibă și mai multă dreptate când vor formula revendicări, când se vor plânge că cunt nedreptățiți. Am protestat, la vreme și la locul convenit, împotriva măsurii ce se luase ca o anumită categorie de chelneri să fi rași în cap, din oficiu. Acest lucru ni s'a părut un atentat la demnitatea omenească. Nu poți trata o breaslă întreagă ca pe o adunătură de sclavi, ca pe o turmă. Mi s'a răspuns că această măsură a fost luată fiindcă în anumite localuri, unii chelneri sunt netuși, murdari, colegii lor și clienții, pe lângă desagrementele respirației, riscă să capete și insecte. Sfătuiesc corporația să ia singură măsuri împotriva membrilor care nu strălucesc de curățenie, să-i oblige să se tundă, să se radă, să facă baie, să se primenească cât mai des, ca să nu mai dea autorităților pretextele unor măsuri umilitoare.

* * *

VREAU să mă cert și în public cu câțiva lucrători frizeri. Le-am mai spus-o uneori și le mai spun prin coloanele acestei reviste atât de răspândite.

Bărbierii, de mii de ani, sânt socotiți printre cei mai isteți dintre breslași.

Păcat însă că vorbesc prea mult. Patronii ar trebui să învețe pe ucenici, pe lângă meșteșug și cum să-și țină gura. Să întrebe mai puțin. Clientul are altceva de gândit. Când modernul Figaro îl făcane cu foarfecii pe la ureche să nu-i mai făcane și din gură. Coaforule, să nu spui niciodată clientului că a început să albească sau că i se rărește părul. Știm cu toții lucrul acesta și nu ne face plăcere să ni se repete, mai ales între oglinzi, în lumina crudă a becurilor. La Paris lucrătorul coafor îți spune numai lucruri plăcute.

Dacă-i atragi atenția că de când nu te-a mai servit ai mai chelit sau ți-au ieșit fire albe, el îți răspunde: „N'am impresia”. Știi că minte, dar îți face plăcere.

Te duci cu drag a doua oară la el, îl cauți. La Paris n'am nicio emoție când intru la coafor. La București îi schimb mereu, până voi găsi unul care să nu-mi spuie că m'am îngreșat, că mi-am pierdut coama de odinioară și că e momentul să-mi recomande diverse preparate ca să mă cănesc.

* * *

FIINDCĂ vorbim de Paris, voi spune cititorilor mei taximetriști că acolo nu există șofeur care să nu cunoască cea mai neînsemnată stradă, cel mai mic monument sau instituție a Metropolei.

La noi sunt șofeuri cari nu știu unde e Palatul Regal sau Cișmigiu.

La Paris, șofeurii pândesc pe omul care caută un taximetru, îl ghicesc, vin spre el, înainte ca el să le fi făcut semn.

Ai noștri sau trec ca vișelia pe lângă dumneata sau, dacă sunt în stație, citesc gazeta sau dorm. Poți să le faci oricâte semne disperate, nu-i trezești. Trebuie să te duci până la ei, în stație. Fac apel la corporații să impună membrilor și aceste purtări:

1. Să nu mai fumeze în mașină.
2. S'o țină cât mai curată.
3. Să fie cu ochii în patru, adulmecând clientul.
4. Să învețe străzile și edificiile Capitalei.

Aceste deziderate, pe cari le-am mai formulat odată, nu vor putea fi realizate decât atunci când între lucrătorii taximetriști adevărați nu se vor mai strecura oameni, cari n'au răușit în alte meserii și cari, prin mijloace suspecte, se introduc în rândurile celor buni. Șoferii bucureșteni să vegheze: să se fe-rească de haimanalele cari îi compromit!

VICTOR EFTIMIU

A APĂRUT
MAGAZINUL
Pe luna Noembrie. — 160 pagini 25 lei.

R. I. No. 514 —
— Pag. 19

oate fi comparată
cu stelele scenei...

Gie la Opera Metropolitană din New York, sau la Opera din Paris, fie la Teatrul Național din Capitală, unele femei din loji sau fotolii de orchestră sunt atât de fermecătoare încât privirile spectatorilor se îndreaptă mai mult spre ele decât spre scenă.

● O frumusețe care să se poată compara cu aceia a stelelor scenei, iată visul tuturor femeilor, însă un vis pe care puține îl pot realiza. Și cu toate acestea o îngrijire continuă și atentă a tenului, alegerea cosmeticelor adecuate, pot fi de mare folos în lupta pe care o dă femeia pentru a reuși.

Preparatele
RICHARD HUDNUT
THREE FLOWERS

Un măr, după masă, poate el înlocui o îngrijire a dinților? E greșită ideea că mâncarea unui măr sau a unei pere face inutilă orice îngrijire a gurei. Dimpotrivă: că dinții sunt ata cați de acizii din fructe — lucrul îl dovedesc chiar obiectele casnice. Cuțitele ce-au folosit la tăierea fructelor se oxidează, ruginind, deci, numaidacă. Nici rufe nu sunt cruțate de acizii din fructe. E, deci, absurd să simplifici până într'atât îngrijirea gurii. Căci dinții trebuie eliberați de depozitele ce se formează iar, pe de altă parte, nu trebuie ca, din pricina acestor efecte ale fructelor, să ne dispensăm de binefacerile hranei lor. Cel mai bun lucru de făcut este întrebuințarea unei bune paste de dinți ca, de pildă, ODOL sau SALVOLITH. Printr'o gargară cu ODOL, vă feriți de primejdii gura și dinții. Această experimentată apă de gură — antiseptică și bactericidă — are calitatea de a menține binefăcătorul ei efect timp de ore întregi.

CHIRURGIE ESTETICĂ
(fără cicatrice)

a nasului și urechilor, a feței, gusei și pieptului.

Indepărtarea operativă a ridurilor
Dr. RUDOLPH HOFFMANN
fost asistent la clinica univ. din Berlin
București, B-dul Domniței 30 bis
Tel. 4.19.50 — Informațiuni gratuite

Munca minuțioasă de laborator
a specialiștilor, în materie de:

Pudră • Apă de Colonia •
Ruj • Fard • Parfumuri
a desăvârșit produsele:

Les Créations NHB

Incercați-le! Sunt excelente.
De vânzare la cele mai bune farmacii, drogherii și parfumerii.
Ex. grani: Balthazar, București, Selaci.

Ingrijiți repede
această ^{Nº 07}
acnee neplăcută!

Vindecarea este posibilă, după cum ne scrie D-ra Anne Robert: „Eram atinsă de acnee rebelă dezesperantă! Mai întâi puncte negre, apoi curând apăreau butoni cari fac coajă și lasă cicatrice oribile! Am încercat de toate, însă fără succes! Po m a d a Cadum m'a salvat. Aplic un strat subțire îndată după apariția butonilor. Acneea dispăre!”

Mlle A. ROBERT
Abion (Seine-et-Oise)

P o m a d a Cadum a vindecat mii de persoane atinse de acnee, eczema, urticaria, pecingine, etc... cari se credeau incurabile. Măncărimele se liniștesc, pielea recapătă frăgezimea și sănătatea sa. Cereți adevărata Pomada Cadum, în cutie, și citiți cu atențiune notița explicativă.

Un Suveran uitat !

Murany (Cehoslovacia).

LA extremitatea șoselei naționale, în mijlocul unui ținut ca'n basme, călătorul citește, pe gardul împrejmuitor acest aviz: **PROPRIETATE PARTICULARĂ. INTRAREA STRĂINILOR OPRITĂ**

Când, sub efectul unei intervenții miraculoase, un îngrijitor îmbrăcat în livree verde vă deschide bariera, lăsându-vă să pătrundeți în parcul tot atât de frunzos, cât și o pădure, veți trebui să mergeți încă vreo trei kilometri, pe un drumeag așternut cu nisip mărunț și alb care, după cotituri numeroase, vă conduce la locuința ce adăpostește, în lunile de primăvară și de toamnă, un suveran uitat: Ferdinand, fostul Țar al Bulgariei.

De-asupra casei, care odinioară a fost un fel de pavilion de vânătoare, pe creștetul muntelui împădurit cu brazi, se înalță un castel somptuos care stârnește admirația turiștilor. Mărețea cupolă a acestui castel e de bronz și toți cei cari se abat întâmplător sau dinadins, prin partea locului și zăresc castelul, rămân încredințați că acolo e locuința prințului Ferdinand de Coburg. Însă răz-vizitatori, aleși pe sprânceană, cărora li se îngăduie, din când în când, accesul în interiorul domeniului, iau seama, dela primii pași, că numai fațada palatului e terminată și că în spate, zidurile se înalță triste și părăsite, unul în fața altuia; tencuiala a căzut la pământ și e acoperită de mușchi. Mândrul palat, cu cupola de bronz, a rămas neisprăvit, ca o simfonie de pietre, închipuită de un poet-arhitect... E o ruină nouă, perechea celeilalte ruini, care se vede în față și reprezintă o rămășiță din străvechiul castel al familiei Murany, unde pe vremuri, contele

CUM TRĂEȘTE ASTĂZI FERDINAND DE COBURG, FOSTUL ȚAR AL BULGARIEI, ÎN VINELE CĂRUIA CURGE SÂNGE DE FRANCEZ

Intristătorul roman al unui palat regal neisprăvit. — Pustnicul din castelul Murany nu se mai interesează decât de vânătoare. — Prietenia cu țărani.

Francisc Wesselényi, s'a suit pe povârnișul prăpăstios al stâncii, cu ajutorul unei scări de frânghie, până la camera de dormit a castelanei, frumoasa Maria de Széchy...

La sfârșitul războiului, tronul din Sofia a trebuit să-și schimbe titularul; totuși, Țarului Ferdinand nu i s'a îngăduit să-și vadă domeniul din Murany până'n anul trecut.

O fotografie recentă a lui Ferdinand de Coburg, ex-regele Bulgariei.

Cu 20 de ani în urmă: Țarul Ferdinand al Bulgariei și Carol de Habsburg.

Vreme de aproape cincisprezece ani, Ferdinand de Coburg, n'a putut să se mai întoarcă acolo, n'a putut să se plimbe prin pădurile sale.

ADĂPOSTUL PUSTNICULUI DIN MURANY

Pavilionul din lemn care, cu obloanele trase, printre copaci stufoși și ierburi sălbatice, pare că doarme somnul „Zănei adormite în pădure”, e construit în cel mai pur stil suedez.

Mobilierul casei e simplu, dar confortabil. Întreaga locuință cuprinde 29 camere. Mobilele au fost fabricate din lemn de trandafir; ele dovedesc acel gust ales al făurarului, acea dragoste pentru meserie, care tinde să dispară, în epoca noastră. Bucătăria are o instalație cu adevărat luxoasă. Vasele de gătit, din aramă grea și tacâmurile de argint, poartă armele casei de Coburg; iar pe cămin, un cuptor enorm, pune în mișcare o sonerie automată, imediat ce bucatele sau friptura sunt gata.

Luxul bucătăriei nu prea se potrivește cu simplitatea regimului de hrană al fostului suveran, al cărui stomac nu mai îndură astăzi decât supă de carne și făinoase. Iar când durerile reumatice îl necăjesc

prea rău — ceea ce se întâmplă destul de des — nu e chemat doctorul, ci o femeie bătrână, din satul vecin... specializată în arta masajului.

CÂND CONTELE DE MURANY PLEACĂ LA VÂNĂTOARE

Țărani de prin satele mărginașe cu domeniul Murany, când întâlnesc pe șoseaua națională un automobil galben, care merge domol, își scot respectoși pălăriile. Ei știu că automobilul acela este al fostului rege Ferdinand de Coburg. Mașina, un Mercedes bătrân, ca și proprietarul, datează din preistoria automobilului. Înăuntru, o sumedenie de perini, mari și mici, tixesc vehiculul, care nu gonește niciodată cu o viteză mai mare de cât 30 kilometri pe oră și chiar mai puțin. De fapt, nu e o mașină, ci două, formând unul și același corp. Una însă, cea din față, e deschisă, pe când următoarea e închisă. Pe vreme bună, suveranul se plimbă în mașina deschisă, dar cum începe să adie puțin vânt, ordonă șoferului să oprească și cere să fie condus în cupeul închis, dinapoi. Șoferul și valetul, de care nu se desparte niciodată, îl duc pe un fel de pat, unde Ferdinand șade pe jumătate culcat. În ambele automobile e câte o rezervă de haine îmblănite, cu cari fostul monarh se oblojește, chiar în toiul verii.

Totuși acest bătrân ținut de reumatism păstrează și astăzi una din marile pasiuni ale vieții lui: vână-tul. Însă nu-i place să vâneze decât pe proprietatea sa. Pădurile fostei proprietăți a familiei de Murany aparțin în prezent Statului Cehoslovac, care le-a închiriat unei societăți din Brno. Acum, societatea aceasta îl primește ca oaspe, pe fostul suveran al Bulgariei care, precum am spus, a rămas vânător pasionat, însă nu se interesează de orice soi de vânat. El nu trage decât atunci când vede un cocoș sălbatic sau aude mugetul unui cerb.

În cursul vânătoarei, devine alt om, se însufletește, obrații i se aprind, are o înfățișare veselă când doboară vreun cerb, așterne batista pe pieptul animalului și-i aspiră cu nesaț mirosul, pe care l-a numit „parfumul cerbilor”.

Nu suferă niciun miros și urăște mai cu seamă pe acela al tutunului. Împrejurul casei lui Ferdinand nimeni n'are voie să fumeze și chiar pădurarii, veniți cu treburi la castel, trebuie să-și clătească gura, cu apă puternic alcoolizată, pentru ca bătrânul să nu simtă mirosul de tutun.

Contele e îmbrăcat totdeauna într'un costum de vânătoare, cu pantaloni și haină scurtă; dela război încoace, nimeni nu l-a mai văzut în uniformă și nu poartă haine civile, decât rareori, când de pildă e nevoit să meargă în societate.

UN PRINȚ GENEROS

Ferdinand de Coburg e darnic. Când stă la Murany, el primește, prin Banca Reichului, 40.000 coroane cehe, pe lună. Deși duce un trai din cele mai modeste, iar întreținerea casei costă o nimica toată, Ferdinand cheltuiește această sumă importantă, până la ultima centimă.

El împarte banii la oameni nevoiași. În deosebi, e mărinimos față de țărani; oridecâteori se duce să asiste la liturghie, dăruiește săracilor o mie de coroane, iar parohului 500 coroane, pentru biserica lui. De multe ori, oprește automobilul în drum, și dă pe fereastră, cu propria-i mână, zeci de bancnote, țăranelor care-i ies în cale. Anturajul „Curții” lui de azi e alcătuit în întregime din fii de țărani pe cari, în vremurile bune, i-a ridicat la cele mai înalte slujbe. De pildă, în fruntea curtenilor se află un anume Csipke, pe care odinioară îl făcuse colonel în armata bulgară.

DE CE N'A FOST ISPRĂVIT NICIODATĂ CASTELUL DIN MURANY ?

Muntele pe care se înalță fațada măreță a castelului Murany, a fost cumpărat de Ferdinand, cu mult înaintea războiului. În 1912, suveranul a ordonat să se construiască acolo, în creștet, un castel, plănuț de el, așa încât să întreacă în bogăție și frumusețe toate celelalte castele din Europa Centrală. Vastele lui saloane trebuiau să se ridice la o înălțime de trei etaje, iar devizul arhitecților prevedea cheltueli

de câteva milioane, în coroane-aur. Venind războiul, lucrările de construcție au încetat și de atunci n'au mai fost reluate.

Iată de ce, în spatele fațadei monumentale, zidurile sunt goale, netencuite, iar în locul ferestrelor sunt bătute scânduri ce au putrezit. Ploaia și grindina bat, nestingherite, în zidurile pustii, iar suveranul, care în aceste ruine, vede, de bună seamă, cu părere de rău, un vis năruit, nici nu vrea să le mai viziteze, deși castelul e numai la câțiva pași de locuința sa.

Timp de 15 ani, Ferdinand de Coburg n'a putut călca pe domeniul lui din Murany; guvernul cehoslovac nu l-a autorizat să se stabilească acolo, decât acum trei ani, în schimbul angajamentului că nu se va ocupa de politică, nu va primi ziariști și va renunța să dea interviuri. Își ține cuvântul, fără cliență, iar autoritățile, în schimb, îi dau tot respectul cuvenit. Actualmente, Ferdinand face o cură în orașul Pistyan, nu departe de proprietatea sa.

În cartea de aur a hotelului Thermia-Palace, din Pistyan, la data de 3 Februarie 1917, se văd trei semnături. Cei cari în ziua aceea și-au înscris numele pe pagina, astăzi îngălbenită, conduceau destinele a trei țări: Wilhelm II,

exilatul dela Doorn; Ferdinand, actualul sihastru din Murany, care a iscălit după el și, în sfârșit, nefericitul Carol al Austriei.

Anul acesta s'au împlinit cincizeci de ani, de când prințul Alexandru de Battenberg a fost silit să renunțe la tronul Bulgariei. La un an mai târziu, parlamentul bulgar alegea ca Suveran pe prințul Ferdinand de Coburg, fiul cel mai mic al lui Ludovic Agust și al prințesei Maria-Clementina de Orleans. Tânărul monarh avea atunci 26 de ani și a domnit asupra Bulgariei treizeci și unu.

În timpul de față, el nu mai trăiește decât cu amintirile, petrecându-și ultimele zile în felul unui adevărat schimnic. Niciodată nu adresează cuvântul unui străin, când locuiește la Murany, nicio ființă omenească n'are voie să calce în parcul castelului. Prietenii lui sunt animalele pădurii și arborii stufoși, cari înconjoară muntele, în coasta căruia e proptită locuința.

Acolo se simte liniștit fostul Suveran al Bulgariei, a cărui domnie și-a început declinul exact în clipa când zidarii se pregăteau să înalte castelul visurilor sale...

(Copyright by „Realitatea
Ilustrată”, și Lutetia Press)
J. P.

O sută de ani dela nașterea lui Eugeniu Carada

EUGENIU CARADA a fost una din figurile mari ale epocii noastre de regenerare.

Unul câte unul marii luptători și organizatori au părăsit privescând aceste lumi, din mijlocul căreia s'au ridicat prin înălțarea cugetării, prin avântul inimii, prin puterea și statornicia voinții. În urma lor au rămas goluri mari căci dacă nimeni nu este indispensabil, sunt însă personalități ce nu se mai pot înlocui. Din rândul acestor personalități a făcut parte și Eugeniu Carada.

El și-a deschis ochii la înțelegerea lucrurilor omenești într-o vreme fericită din toate punctele de vedere: fericită prin ma-

o viață de liniște dar și de muncă rodnică și neostenită.

Ca și eroul poetului el, ar fi putut să spună:

*Pendant que je restais en bas,
dans l'ombre noire,
D'autre montaient cueillir le
baiser de la gloire !*

Singura glorie care a râvnit-o a fost aceea de a fi folositor acolo unde se afla și de a vedea că sfatul lui, întotdeauna deștept și întotdeauna desinteresat, găsește răsunet în sufletul acelor cari știau să-l prețuiască.

Această glorie a avut-o pe deplin. Cât a fost de folositor, o spune în deajuns strălucirea la care, mai ales prin activitatea lui, s'a ridicat cea dintâi instituție financiară a Regatului, instituție de care e atât de strâns legată însăși independența noastră economică.

Cât au fost de prielnice sfaturile lui, au mărturisit-o într'un glas toți cei cari s'au împărtășit dintr'ânsele precum au mărturisit-o și acei cari ne-au părăsit înainte de dânsul.

Apariția unor astfel de personalități cari dau tot ce au mai bun într'ânsele, fără a cere în schimb ceva, constituie adevărata tărie a unui partid politic.

Asemenea aparițiuni sunt imposibile în acele grupări care nu însemnează, prin structura lor, decât sindicarea tuturor intereselor, a tuturor poftețelor și a tuturor ambițiilor. Ele devin cu puțință numai atunci când partidul trăiește o viață superioară de idei, se inspiră prin principii capabile să satisfacă ele înși-le sufletele nobile pentru care politica însemnează, mai presus de orice, devotamentul, nu pentru a nume interese, nici pentru anume persoane, ci pentru anume convingeri de utilitate generală și de progres general.

Amintirea unei vieți de nețărmurit devotament și de incomparabilă modestie ca aceea a lui Eugeniu Carada a rămas pentru totdeauna o pildă îndemnătoare la acele atitudini morale, care onorează și pe om și pe un partid întreg.

Eugeniu Carada, pe vremea când se afla la Paris ca aliat al stângii republicane.

rele fior de speranță ce-o străbătea și-o fecunda. La 1848, Carada, copil de doisprezece ani, își făcea intrarea în lume jurând pe constituție. În sufletul lui generos vibrase profund mărețul imn de libertate ce răsunase din inimile patrioților revoluționari.

Acestui prim jurământ i-a și rămas credincios prin nestrămutatele lui convingeri liberale, prin nestrămutata lui încredere în puterea de viață a poporului nostru, prin nestrămutatul lui cult pentru ideile de libertate, de justiție și de progres. Alături de fruntașii marelui generațiunii, alături de Costache Rosetti și de Ioan Brătianu, în deosebi, Eugeniu Carada a contribuit prin scris și prin faptă la realizarea idealurilor de care cu toții erau însuflețiți.

Acest vajnic luptător a luat o parte mare și frumoasă la înfăptuirea și consolidarea României moderne.

Și, totuși, omul acesta care putea să aibă toate demnitățile și toate onorurile ce ar fi voit, a preferat o viață absolut retrasă,

Creme cari înfrumusețează!

SCHERK

Creme cari nutresc epiderma, întăresc țesutul și dau tenului un aspect delicat și

îngrijit, acestea sunt cremele Scherk. • Cold Cream pentru noaptea, din ceară fină și uleiuri alese, regenerează pielea, fortificând-o. • Crema Trisena, de zi, uscată, acționează în mod uniform făcând tenul mat. Este totodată și cea mai bună bază pentru pudră. • Cremele Scherk se vând în borcane à Lei 93 și Lei 123 precum și în tuburi à Lei 47 și Lei 67. • Cereți mostră de Cold Cream contra Lei 12 mărci postale: „Parfex” Calea Moșilor 78, București I.

COSMETICA MEDICALĂ

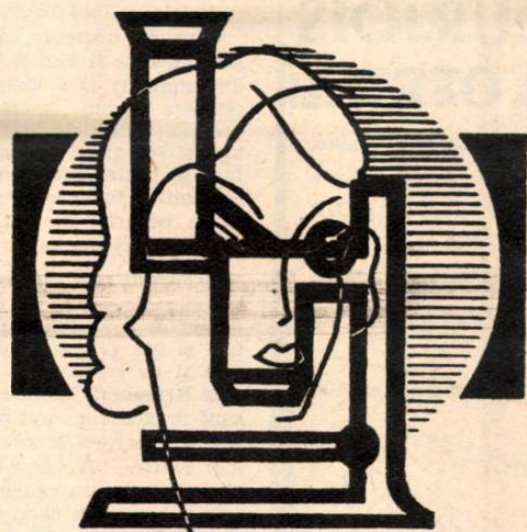
Calea Griviței No 119 (Intrarea Piața Dr. Botescu 19), Tel. 3.43.40.

Dr. F. KOVACS

Specializat la Viena

DIATERMIE, RAZE, FIZIOTERAPIE

Distrugerea definitivă a părului de prisos prin diatermie. Îngrijirea feței (coșuri, pistrui, riduri, negi, etc). Tratament de slăbire locală și generală. Operații cosmetice. Tratamente cu ore reținute.

Microscopul este mult mai sensibil decât ochiul Dr. Doamnă, în aprecierea unei pudre. Adeseori substanțe vătămătoare cari intră în compoziția pudrelor vă intoxică celulele epidermei și vă fanează tenul. Pudra **En Vogue**, preparată cu o deosebită îngrijire nu alterează epiderma și aderă perfect fără să mai fiți nevoită să reveniți mereu cu puful pe obraz.

Poudre En Vogue
PARFUMERIE VENDÔME

DOAMNELOR !

Vopsitul părului, în cele mai frumoase culori naturale precum și ondulațiuni permanente, execută ireproșabil Coaforul François, Strada Edgard Quinet, 7 Telefon 3-01-23

Descoperirea aceasta a avut o mare însemnătate, mai ales în țările din apus unde populația are un alt ritm și standard de viață, unde necesitățile sunt multiple, și bugetul trebuie împărțit cu o precizie matematică. Reparațiunea pingelelor ocupă un loc însemnat în bugetul oricărei familii.

Un articol care corespunde unei reale necesități, a fost lansat către industria de cauciuc; talpa impermeabilă de cauciuc Palma Okma. Această industrie a făcut progrese colosale, creșterea articolelor variate care sunt doptate de către straturile din țările mai largi ale populației.

Articolele de cauciuc au un avantaj asupra celorlalte fiind mult mai practice și rezistente, deci și mai eficiente.

Sub acest raport talpa Okma a devenit o noțiune bine terminată. După cum cauciucul de la automobile nu pot fi fabricate decât din cauciuc, tot astfel nu se poate imagina ca tocurele și tălpile de cauciuc pentru a fi durabile, flexibile și impermeabile să fie înlocuite cu un alt material.

Tocurile de cauciuc Palma au devenit în ultimii cincizeci de ani un articol de primă necesitate; tot astfel și talpa Okma, căci publicul apreciază înădă avantajele talpii Palma Okma.

1) pentru că Palma Okma constituie materialul cel mai durabil pentru o talpă, neuzându-se nici după un an de continuă purtare;

2) pentru că Palma Okma e marcă depusă și oferă deci garanții pentru un material rezistent;

3) pentru că talpa Palma-Okma e absolut impermeabilă și nu alunecă pe pavajul umed;

4) pentru că talpa Palma Okma se poate aplica la oricare pantof, la oricare ghiată, cizmă,

2) pentru că Palma Okma e marcă depusă și oferă deci garanții pentru un material rezistent;

3) pentru că talpa Palma-Okma e absolut impermeabilă și nu alunecă pe pavajul umed;

4) pentru că talpa Palma Okma se poate aplica la oricare pantof, la oricare ghiată, cizmă,

1) pentru că Palma Okma constituie materialul cel mai durabil pentru o talpă, neuzându-se nici după un an de continuă purtare;

2) pentru că Palma Okma e marcă depusă și oferă deci garanții pentru un material rezistent;

3) pentru că talpa Palma-Okma e absolut impermeabilă și nu alunecă pe pavajul umed;

4) pentru că talpa Palma Okma se poate aplica la oricare pantof, la oricare ghiată, cizmă,

SAPTAMANA TEATRALA

TEATRUL NATIONAL : „CHESTIUNI FAMILIARE”
COMEDIE IN 3 ACTE DE D. TUDOR MUȘATESCU

Opera și-a deschis stagiunea, într'un cadru sărbătoresc. M. S. Regele și Marele Voevod Mihai au onorat premiera cu prezența Lor. Fotografia noastră înfățișează pe Suveran și pe Marele Voevod în loja regală.

(Foto : „Cosmophot”)

DINTRE autorii români contemporani fără îndoială că cel mai fecund este d. Tudor Mușatescu. Dela neuitatul triumf al Titanic-Valsului, d-sa ne-a obicinuit în fiecare an cu o premieră pe scena primului nostru teatru și cu alte câteva zeci de localizări pe scenele teatrelor de vară sau bulevardiere.

„Chestiuni familiare” nu este de fapt o premieră absolută ci o reluare a comediei „Sosesc diseară”, prezentată acum trei ani pe scena Teatrului Regina Maria. Autorul a revăzut textul pe ici pe colo, a adăugat câteva scene noi și astfel s-au născut „chestiunile familiare”. Acțiunea comediei se desfășoară în provincie la Câmpulung. Erou este Olimpiu președinte a șase ligi înființate de el împotriva diverselor imoralități între cari fumatul, alcoolul, prostituția etc. Va fi desvâțat de aceste percepțe ultramurale de fiul său, venit proaspăt dela Paris. Acesta din urmă va găsi la rândul lui în liniștea micului oraș de provincie un suflet curat, înțelegător al unei fete care-l va face să uite Parisul marilor ispite. Este o comedie de tipuri și situații, care fără să egaleze valoarea Titanic-Valsului reușește să amuze și pe alocuri să înduioșeze.

Dealtminteri credem că dacă textul ar fi fost ajutat mai mult de interpreți, spectacolul ar fi câștigat enorm. Singură d-na Sonia Cluceru a găsit nota justă gândită de autor. Ceilalți — chiar d. Calboreanu — au insistat mult prea puțin asupra notei comice. Merită a fi citați pentru eforturile făcute de a intra în linia teatrului, d. I. Finteșteanu și d-na Maria Voluntaru. Pe când un nou „Titanic-Vals” d-le Tudor Mușatescu?

ION GOLEA

Deschiderea stagiunii la Opera Română : Actul I din „Maeștrii cântăreți din Nürnberg”.

D-nii G. Calboreanu și Nicky Atanasu într-o scenă din actul I a comediei „Chestiuni familiare”.

Ultima scenă a comediei „Chestiuni familiare” la Teatrul Național. Dela stânga spre dreapta : d. G. Calboreanu, Nicky Atanasu, d-ra Tantzi Economu și d-na Sonia Cluceru.

BOURJOIS VĂ OFERĂ!

Până la sfârșitul acestei luni, veți găsi în fiecare cutie de pudră „SOIR DE PARIS” un elegant flacon de parfum „SOIR DE PARIS” pentru poșeta Dv.

Cutie cu pudră Lei 100

A SLĂBIT CU 31 Kgr. ȘI 750 Gr.

„Uricioasa grăsime” a dispărut
Pare de necrezut ca cineva să slăbească cu 31 kgr. și 750 gr., fără dificultate și fără vreun efect vătămător asupra sănătății. Totuși, această infirmieră a slăbit cu 31 kgr. și 750 gr. și se simte bine, de fapt se simte chiar mult mai bine ca înainte. În scrisoarea ce urmează ea ne scrie ce a făcut pentru a slăbi atât de mult : —

„Pacienții mei mă întreabă adesea cum de am ajuns să cântăresc numai 63 kgr. și jumătate, dela 95 kgr. și 250 gr. cât cântăream înainte și eu le răspund că am luat Sels Kruschen. Masele de grăsime sunt uricioase și sunt o piedică serioasă pentru acei ce duc o viață mai activă. De fapt eu am luat Kruschen contra reumatismului de care sufeream și când am observat că slăbesc și că starea mea generală se îmbunătățește simțitor, am continuat să iau aceste săruri până am ajuns să cântăresc 63 kg. și jumătate. Acum mă simt mult bine ca înainte” — N. S. (infirmieră).

Surplusul de grăsime provine mai ales din cauza activității insuficiente a organelor interne care permit acumularea materiilor toxice în organism. Luate în fiecare dimineață, sărurile Kruschen regulează funcțiunile organelor interne ajutându-le să elimine ușor, pe cale naturală, toate materiile nefolositoare care obosesc și slăbesc organismul.

Sels Kruschen se găsește la toate farmaciile și drogheriile din țară. Prețul unui flacon mare este 95 lei, flaconul mic 60. — lei.

PRIMUL INSTITUT COSMETIC MEDICAL

BULEVARDUL CAROL, 57 fost 39

TELEFON 3.52-73

D-NA Dr. M. RABINOVICI dermatolog specializată la Paris și Viena, tratează : negi, pistrui, coșuri, etc. Ingrijirea feței. Tratamentele ridurilor prin diatermie, masaje pneumatice și hormoni. Distrugerea definitivă și fără cicatrice a părului de prisos. Slăbirea locală a corpului prin masaje electrice. Consult. 10—12 și 3—7 p. m. Consult. gratuite Miercuri 11-12 a. m.

CU MAESTRUL GEORGE ENESCU IN TURNEU

Manifestații. - „Intr'o cărciumioară“. - Autografe și iar autografe! - Un geniu modest
de IOAN MASSOFF

TRENUL stopează în gara cu peronul înțesat. Se aud din toate părțile strigăte și vociferări. Călătorii scot capete buimăcite pe la ferestre.

Doi bărbați, unul mai înalt și altul mai scund, își părăsesc tacticosi locurile ocupate într'un compartiment de clasa II-a și se silesc să-și facă loc prin culoarul înțesat. Numai cu multă greutate, luptând cu nesimțirea celor de pe culoar, cari se uită pe ferestre, cei doi bărbați, însoțiți de oarecare bagaj nu prea arătos, ajung până la scara vagonului.

Mulțimea de pe peron izbucnește în urale: „Trăiască maestrul Enescu!“ Cei de pe culoarul trenului rămân paf.

— Așa e Enescu, domnule, așa e!

— Cum n'am observat, frate?

Acei cari au avut onoarea să călătorească în același compartiment cu maestrul Enescu se simt mândri, având impresia că manifestația e făcută oarecum și pentru ei. Rapidul se pune în mișcare și, pe peron, un tânăr, cu un buchet de flori în mână, urează Maestrului bun sos în urbea respectivă.

Maestrul, ținând în mână dreaptă un geamantanăș și în cea stângă pălăria, ascultă, puțin aplecat în spre dreapta, cuvintele de bun sos. Ai impresia că-și dă toate silințele să ocupe în spațiu un loc cât mai mic, ascultând cu aerul resemnat al unui condamnat, care-și scontează sentința.

Din când în când tresare, de parc'ar vrea să spună ceva, dar își ia seama.

Odată cuvântarea de bun sos sfârșită, cei de pe peron se îndeasă ca la urs. Luat mai mult pe sus, Maestrul este așezat într'o trăsură ca vai de ea, așa cum sunt mai toate în provincie, și e purtat până la hotel — ca un trofeu. Și urbea respectivă își recapătă, deocamdată liniștea. La prânz, clienții restaurantului, becheri cu ticuri, oameni puși la dietă, pentru care birtașul gătește „special“, voiajori amăriți, că n'au vândut nici măcar cât le trebuie pentru masă — privesc,

cu interes, la omul cu ochi de copil speriat și cu aer de fată mare, scoasă pentru prima oară în lume, — care îmbucă tacticos, absent la tot ce se produce în jurul lui.

Unul, care nu poate să-și înfrâneze curiozitatea,

bate nervos în tăblia mesei. Chelnerul vine și întreabă profesional:

— Să v'aduc șnițelul?

— Nu, mai stau puțin. Ia spune-mi, cine e domnul care stă la masa din colț cu domnul ăla căruntu? Rușinat că nu poate să dea un răspuns prompt, chelnerul spune:

— Stați să-l întreb pe patron. Și, după câteva minute, vine și șoptește la urechea clientului curios: — E domnu' Enescu, care dă concert astă seară, cu impresarul Cohen.

— Ah, e George Enescu — completează, cult, clientul. Ei, și ce-a comandat? „Flateur“, chelnerul răspunde:

— Păi ca și 'mneata: două ochiuri, un șnițel și un compot.

Zăbind, vădit satisfăcut, de această coincidență de gusturi, curiosul continuă să-și cetească ziarul „ediția de provincie“.

Seara, asistența dela concert cere repetarea fiecărei bucăți, iar Maestrul se supune cu resemnare. Pe scenă, năpădesc zeci de admiratori solicitând autografe.

Neavând încotro, virtuosul se execută cu răbdarea unui individ care semnează încontinuu cecuri, fără să mai știe dacă are sau nu acoperire.

A doua zi, cu noaptea 'n cap, când George Enescu își face apariția în gară, e întâmpinat de demoazele melomane, cari cântă Liszt la pian desaccordate împodobite cu brațe în cari ard lumânări colorate, ca la pomul de Crăciun — și cari se uită la el, ca la o cireasă coaptă. Maestrul nu poate rezista solicitărilor și ca un resemnat, care-și dă seama că așa i-a fost soarta, semnează, semnează și semnează la autografe, cu stilourile solicitatorilor.

Trenul se pune în mișcare. Demoazele flutură batiste, ținând într'o mână autografele, ca pe niște ouă răscapte.

Maestrul ațipește, într'un loc de clasa doua...

Toate chipurile înfricoșate de mai sus, le întâlniți în fiecare zi. Telefonista nu răspunde, funcționarul dormitează, gospodina uită de treabă, și acesți martiri pe care îi vedeți, nu, noua cazuri din zece, fie un rău de stomac, fie neplăceri provenite dintr'o digestie defectuoasă. Un stomac indispus, aduce, automat, cu trecerea vremii, tulburări ale ficatului, rinichilor, inimii și intestinelor, urmările fiind, foarte adesea, grave.

Cea mai mare parte dintre constipații sunt oameni cari digeră încet. Digestia trebuie să se

face în două sau trei ore. Dacă aveți acreală în gură, senzații de acid, gaze, dispepsie, gastralgie, dureri de cap, înseamnă că stomacul Dv. lucrează prea multă vreme și e istovit. În trei minute, Magnesia Bisurata, care e prescrisă de medici și a devenit remediul de familie, va face să înceteze toate supărările. La cel mai mic simptom, repede o mică doză de Magnesia Bisurata, și senzația de bună dispoziție reapare instantaneu. Mulțumită preparatului Magnesia Bisurata, vă veți putea oferi toate mâncările Dv. preferate, fără teamă de dureri digestive.

Magnesia Bisurata

De vânzare în toate farmaciile și drogueriile cu prețul de Lei 75 sau în format mare economic, Lei 110.

Ați gustat
specialitățile noastre?
Sunt tot atât de
bune ca cele străine!

GRIVITA

Numai

1

este crema care conține Eucerita:

CREMA NIVEA

Acest fapt decide asupra calității, deoarece crema Nivea, conținând Eucerita-similară cu grăsimile pielii - nu poate fi înlocuită prin nici-o altă crema de lux, oricât de scumpă ar fi.

STIMATĂ DOAMNĂ!

În vederea apropierei sărbătorilor ne-am rezervat plăcerea de a vă oferi câteva frumoase surprize:

- 1) Pentru prețul unei cutii de rezervă de pudră „ANGÉLUS” gratuit un capac elegant, deci o cutie completă;
- 2) În fiecare cutie de pudră „ANGÉLUS” una fiolă din ultima și prodigioasă creațiune „PARFUMUL ANGÉLUS”;
- 3) 1000 cutii de pudră model de lux, ambalaj metalic aurit

GRATUIT

Cereți amănunte furnizorului Dvs.

Cu distinsă stimă

Louis Philippe

Pudra „ANGÉLUS” Louis Philippe

este singura pudră „caligenică” întrunind șase

calități esențiale: **finețe, aderență, regularitate, permeabilitate, protecțiune, asimilare.**

Numai pudra „ANGÉLUS” Louis Philippe scoate în evidență frumusețea Dv.

PUDRA CALIGENICĂ

Louis Philippe
ANGÉLUS
DIN ACEIAȘI FABRICAȚIE CU CELEBRUL ROUGE ANGÉLUS

NUANȚE: NATURELLE RACHEL OCRE

OCRE ROSEE SUNGOLD și SUN-TAN

REALITATEA

ILUSTRATA

ANUL X No. 515
2 DECEMBRIE 1936
10 LEI

ARCUL DE TRIUMF DELA SOSEA :
SIMBOL AL UNIRII.

18 ANI DELA UNIREA BUCOVINEI

Sâmbătă 28 Noembrie 1936, împlinindu-se 18 ani dela unirea Bucovinei, a avut ioc la Cernăuți o impresionantă serbare, aniversarea prilejuind și o manifestație antirevizionistă. În capitala Bucovinei, în ziua aniversării, s'a desvelit bustul lui Ion I. C. Brătianu, bărbatul de stat căruia România întregită îi datorează atât de mult.

Cu prilejul aniversării au ținut cuvântări: I. P. S. S. Mitropolitul Visarion, d. ministr

Nistor și un discurs vehement, antirevizionist, d. Constantin Brătianu.

În fotografiile noastre: *stânga*: d. Dinu Brătianu citindu-și discursul și mulțimea manifestând împotriva revizionismului. *Dreapta*: Monumentul lui Ion I. Brătianu, după desvelire, și ieșirea dela mitropolie, după serviciul religios, oficiat pentru aniversarea unirii.

(Foto I. Berman)

REALITATEA ILUSTRATA

Director: NIC. CONSTANTIN

Apare săptămânal în 48 de pagini mari, tipărite la Heliogravură, în culori și suplimentul „De toate pentru toți” PREȚUL LEI 10.—

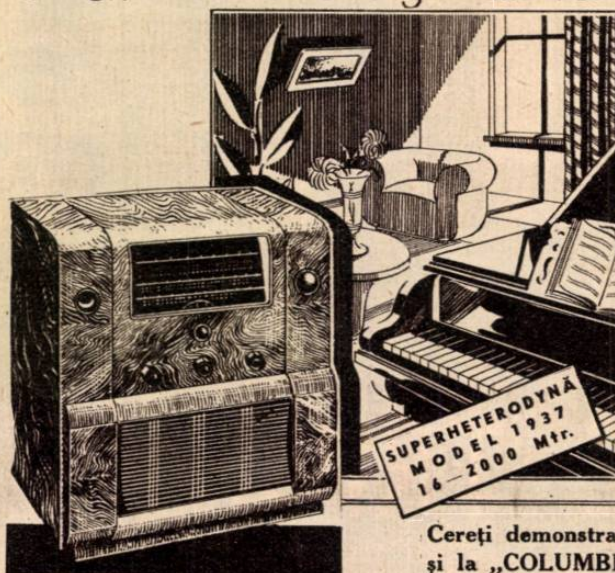
PREȚUL ABONAMENTULUI

Pe un an	400 LEI
Pe șase luni	200 „
Pe trei luni	100 „

Redacția și Ad-ția: București, Str. Const. Mille 7. Tel. 3.84.30

În atmosfera agreabilă a interiorului Dvs.,

nu mai lipsește decât un aparat de radio

Marconi *G. Marconi*

SAU echipat cu lămpi MARCONI

Columbia *Columbia*

echipat cu lămpi TUNGSRAM

înzestrate cu ultimele perfecționări tehnice, noile aparate dau recepțiile cele mai fidele ca ton și claritate, fiind o delectare chiar și pentru cea mai pretențioasă ureche.

Cereți demonstrațiuni în toate orașele la revânzătorii autorizați, și la „COLUMBIA” S. A. R. București, Calea Victoriei No. 48.

TOȚI PRIETENII ROMÂNIEI SĂRBĂTORESC ZIUA DE 1 DECEMBRIE

Cu prilejul marelui sărbători naționale dela 1 Decembrie, când se împlinesc 18 ani dela unirea Ardealului cu vechiul regat, aliații României au ținut să-și manifeste prietenia lor față de țară noastră. Au sosit în București delegații ai parlamentelor jugoslav și cehoslovac și o misiune franceză. Fotografiile noastre înfățișează: stânga sus: Parlamentarii cehoslovaci la sosirea lor în Gara de Nord, unde au fost primiți de membrii guvernului. Dreapta: Sosirea delegației parlamentare jugoslave cu d. Cirici (†) în frunte. Dedesubt: Misiunea franceză la sosire.

Sâmbătă s'a desvilit la cimitirul Bellu un bust al lui Cincinat Pavelescu, ridicat pe mormântul poetului, de către un grup de admiratori și prieteni.

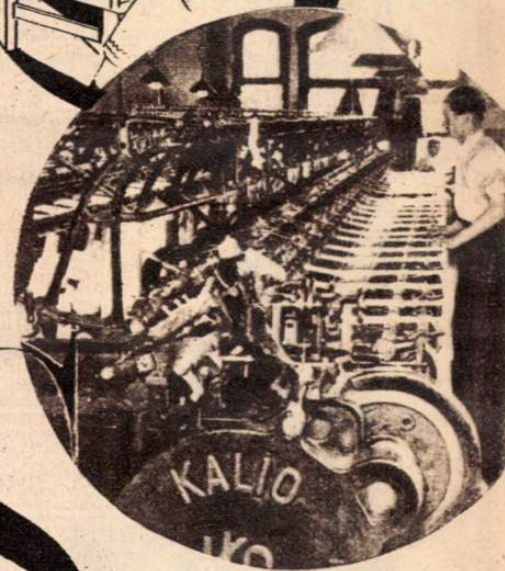
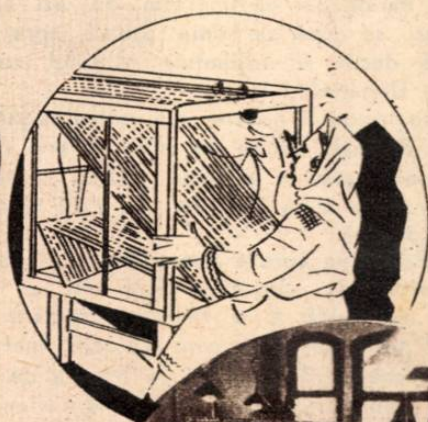
(Foto I. Berman)

**ady
101**

O CAPO D'OPERA

O creație splendidă a
cărei frumusețe excep-
țională, nu are egal în
industria de specialitate.

**ECOLE DE
PROGRES
ȘI MUNCĂ**

au trebuit, până
să se ajungă
la perfecțiunea
ciorapului

ADY 101

Realitățile Săptămânii

1 Decembrie. -- Amintiri de demult... Statuia părintelui V. Lucaci.-- Strângerea rândurilor.-- Activitatea pacifiștilor

Din acest grup care a format o comisiune istorică nu mai sunt în viață decât d-nii Iuliu Maniu, Al. Vaida Voevod și Octavian Goga, cari în fotografia noastră se găsesc în ordinea enumerării, în picioare, al doilea, al treilea și al cincilea, dela stânga spre dreapta.

Dr. T. Mihail, G. Pop de Băsești, Dr. V. Lucaci, Dr. V. Brăniște, Dr. J. Maniu, Dr. A. Vaida, V. Goldiș, O. Goga, Dr. St. C. Pop (Dr. A. Vlad lipsește).

amintiri, atât de multe zile am trăit acolo, atât de mult sunt legat de această țară a tinereții mele, cu peisagiile ei potolite, cu chipurile tumultuoase, cu doinele ei pline de parfumul afinelor, pe inserate...

***

MAI târziu, iată Budapesta. Cafeneaua Jaegerhorn, unde se adunau fruntașii Românilor transilvăneni, deputați sau avocați, în Capitala superbă, de pe cele două maluri ale Dunării. Era prin 1909.

Tânăr și subțirel, tot așa de calm și nepătruns ca astăzi, d. Iuliu Maniu se afirma, de atunci, ca șef, prin atenția cu care asculta părerile celorlalți și preciziunea cu care impunea voința domniei-sale, cu aerul că-i urmează și le îndeplinește voința.

Nu mai trăiesc mulți din cei cari veniau pe la Jaegerhorn. A murit și părintele Vasile Lucaci, al cărui nume trebuie pomenit ori de câte ori se va vorbi de luptele pentru unire, — Augustin Paul, profesorul Cioban, Birăuț, care scotea „*Lupta*”, la Budapesta; s'au dus și ei pe cele limanuri... Masa Românilor a rămas de mult goală, la „Jaegerhorn”.

✓ Iuliu Maniu, fără să se înduioșeze față, dar cu o calmă emoție, stăpânită, mi-a amintit, nu odată, de primele noastre întâlniri, la „Jaegerhorn”, acum mai bine de un sfert de veac.

Tot așa, nu uită să-mi amintească d. Alexandru Vaida Voevod primăvara anului 1909, când la Viena, ne întâlneau în fiecare zi și vorbiam ore întregi la „Arkadenkafé”. Eu nu fusesem încă în Franța, dar trimiteam lui Const. Mille pentru „*Dimineața*”, „*Scrisori din Paris*”, fabricate la „Arkadenkafé”. în hazul d-lui Vaida. D. Mihai Popovici venia și el din când în când, și văzându-mă scriind, îmi arunca un :

— *Ce faci acolo? Tragedii în cinci acte și 14 tablouri, în versuri?*

...Vorbă într'un ceas rău d. Mihai Popovici, fiindcă multe tragedii în versuri a trebuit să-mi înghită de atunci!

***

FĂRĂ îndoială, anul acesta e cel mai greu pe care-l cunoaștem dela 1919, cel mai încărcat de fumul pulberei ucigașe.

Iar între oameni, e mai puțină unire ca oricând. Cine-ar fi crezut atunci că, într'o zi, Iuliu Maniu va fi pe o baricadă, Al. Vaida Voevod pe alta, Octavian Goga pe alta?

Cui îi folosește atâta desbinare?

De ce-au uitat unii fruntași ai Ardealului împletirea sufletului lor, înainte de 1919? De ce n'au rămas cu visurile tinereții lor: întruchiparea unei țări mari, strânse, luminoase, în care oamenii, fără deosebire de sânge și de credință, să trăiască în libertatea, îngăduința și buna învoire pe care Budapesta magnailor ne-o refuza și nouă și altor neamuri din monarhia prăbușită?

OPTSPREZECE ani se împlinesc dela alipirea de veci a Transilvaniei cu provinciile dela gurile Dunării.

Cu fiecare an ce trece dela unire, cresc și cei cari au primit în dar această binecuvântare a Cerului și s'au învățat cu ea și o socotesc lucru firesc și nu se mai înminunează de realitatea ei și n'au de unde să mai știe, câtă trudă și câte pregătiri și câte jertfe s'au făcut spre împlinirea ei!...

Să nu ne mirăm dar că tineretul de azi amăgit cu vorbe mari se duce cu inima ușoară spre cei cari n'așteaptă decât să deslănțuie războiul, ca să facă „dreptate Ungariei”!

Sunt poate, singurul gazetar din vechiul regat, care-am trecut în Ardeal, înainte de unire și am stat acolo vreme îndelungată, în mijlocul marilor luptători, cari împreună cu cei dela București au zidit țara mare și frumoasă de azi.

Sunt satisfacții pe care le notezi fără inutile declamații, fără patetism de circumstanță, — dar cu atât mai adânci și mai calde. E o tainică mulțumire interioară să fi luat parte cu inima nouă, cu ochii tineri și surâsul înflorit, la pregătirile uimite, ce veniau de pretutindenii, la mobilizarea tăcută, anonimă, unanimă, fără surle și tobe, pe care n'o poruncise nimeni pe pământ și numai unul singur Dumnezeu.

O carte întreagă, multe cărți aș putea umple cu

Monumentul părintelui Vasile Lucaci, care a fost ridicat în Satu-Mare.

Acest monument este opera sculptorului C. Medrea.

Monumentul Ecaterinei Teodorescu, ridicat la Tg. Jiu.

Facă ziua aceasta mare de azi, unirea nouă a suflete-
lor, în pomenirea Unirii de
acum 18 ani, în credința
care-a pregătit-o și a pecet-
luit-o!

UNUL din marii luptători
pentru unire va fi
comemorat la acest
jubiluu: părintele Vasile Lu-
caci, a cărui statuie va fi
desvelită, în ziua de 1 Decem-
brie.

Sculptorul Corneliu Me-
drea i-a turnat în bronz chipul
roman și făptura athletică. Im-
presionanta operă a lui Medrea
a putut fi admirată de bucu-
reșteni prea puțină vreme, căci
ea a luat drumul graniței de
Vest, unde va fi așezată de
veci, în marea piață din Satu
Mare. Expusă câteva zile, în fața
Ateneului Român, superba lucre-
re a lui Medrea înseamnă o
importantă cucerire a patrimo-
niului artistic al acestei țări și
impresionează pe trecători, prin
simplicitatea măreață a atitu-
dinei, prin vigoarea și armonia
ei, prin suflul eroic, care-o stră-
bate. O bucurie a ochilor și-a
sufletului nostru, o mândrie a
creațiunii românești, venită câ-
teva zile după darul făcut nouă
de O. Han, prin comemorarea
în bronz a lui Mihail Cogălni-
ceanu. S'a vorbit prea puțin de
Han, cu prilejul desvelirii ace-
stui monument. Am văzut tot
felul de fotografii ale oratorilor,
le-am citit discursurile, dar arti-
stul creator a fost lăsat de-o
parte. Tot așa s'a întâmplat și
cu monumentul Ecaterinei
Teodorescu, dela Tg. Jiu, da-
torit Miliției Pătrașcu, pe
care prea puțini au pomenit-o.
E soarta celui ce-și irosește, su-
fletul, punând ce-a avut mai bun
în el, pentru gloria și desfăta-
rea altora. Mai ales la noi, va-
lorile spirituale sunt desconside-
rate. Puțini le cunosc. În schimb,
numele marilor escroci și ale a-
sasinelor sunt pe toate buzele.
Faptul senzațional trece pe pri-
mul plan.

Pe urmă vin deplasările și de-
clarațiile oamenilor politici, acci-
dentele de circulație, ultimul film
american, primul boxer autohton.
Abia în coadă, hăt departe,
dacă se pomenesc vreunul din cei
mai vrednici fii ai acestei țări :
creatorii de artă. Craincii fru-

forței lor, mai multă încredere
în propria lor valoare și destin.
Am scris în „Realitatea
ilustrată” despre obligația
creatorilor de artă să-și strângă
rândurile.

În această epocă de naționa-
lism acut, când fiecare țară își
apără bunurile, a venit, credem,
momentul ca și creatorii de artă
ai României să-și strângă rându-
rile și să ceară mai multă drep-
tate pentru munca lor.

Scriitori, pictori, sculptori, muzi-
canți, arhitecți, etc. toți cei cari
se simt năpăstuiți de invazia
produselor străine, de concurența
altor neamuri, trebuie să ceară
statului o lege, care să garan-
teze un minimum de protecție,
creațiunii artistice naționale.

Cartea străină, cântecul străin,
opera plastică străină, piesa de
teatru, etc. se bucură de avan-
tagiul moral al unei aprecieri
neprecupețite, de prestigiul unor
popoare de veche civilizație. Ele
intră în România, scutite de orice
fel de taxe, sunt mai ieftine
decât produsul autohton și fac,
în felul acesta, o concurență
neleală creatorului nostru de fru-
musețe.

Toți scriitorii, compozitorii mu-
zicali, artiștii plastici din Româ-
nia trebuie să se unească și să
ceară același tratament pe care

alte țări îl rezervă băștinașilor
și străinilor. Teoria că „arta e
universală” au scornit-o anu-
miți beneficiari ai actualelor si-
steme. Ei n'au creat nimic, ca
să simtă ce înseamnă o muncă
fără de răsplată.

Acestora le răspundem că și
hârtia și zahărul și mătasa și
țevile de plumb și cimentul și
stofa de haine, — toate sunt
universale.

Dar pe unii fabricanți îi prote-
jează legile țării, — iar producă-
torii de artă sunt lăsați în voia
vânturilor... Artiști, strângeți-vă
rândurile!

**

COMITETELE pentru pace
își întăresc acțiunea de
luminare a maselor
fiindcă tot mai multă pulbere de
foc înalță la orizont, mai multe
amenințări de războiu se încru-
cișează 'n aer. Și totuși, marele
măcel se poate evita :

Atâta vreme cât toate popoa-
rele cari au fost aliate, în vre-
mea războiului din 1914, vor
rămâne strâns legate, afirmând
fiecare, cu tărie, repetând cu
orice prilej, că nu se va desface
de vechii tovarăși, războiul nu
va fi, căci n'ar îndrăzni nimeni
să-l provoace.

Formidabilele armate franceze

și rusești, avantajile geogra-
fice și oștirile Micii Antante,
vor ține pe loc, prin amenin-
țarea unității lor, orice veleități
de atac. Dar dacă se fac spăr-
turi, dacă cei slabi de înger vor
arăta că șovăie, că sunt mânați
de „sfântul egoism național” și
vor dezerta din cauza comună,
atunci echilibrul s'a stricat, mă-
celul se deslănțue și vai de biata
lume a lui Dumnezeu! Nu va fi
cruțat nimeni, niciun sfânt ego-
ism național, nu va mai avea
răgaz să-și digere praznicul. Lip-
site de sprijinul marilor prieteni
trădați, popoarele mici vor fi
la discreția învingătorului și vor
cunoaște cea mai rușinoasă din-
tre capitulări.

Primul adevăr pe care comite-
tele păcii trebuie să-l propage
cu intensitate este :

— *N'ascultați declarațiile a-
măgitoare, făgăduiele ce vi
se fac, desbinarea care se
pune la cale între aliați.*

„Rămâneți uniți, ca să evi-
tați războiul !

Numai politica lealității este po-
litica realității... „Aranjamen-
tele personale” înseamnă tră-
dări și nu pot duce decât la
război și la sinistre falimente
naționale.

VICTOR EFTIMIU

KALODONT

— spumoasa pastă de dinți —
vă păstrează sănătatea dinților.

3 puncte constituie avantajele Kalodont-ului și
deci ale unei bune îngrijiri a dinților:

1. Spuma cea fină a săpunului special pentru
dinți curăță temeinic dantura până și în lo-
curile inaccesibile pentru peria de dinți;
2. Conține o substanță extrem de fină având
proprietatea de a lustrui smalțul dentar fără
de a-l ataca;
3. Oleatul sulfuric după formula d-rului
Bräunlich îndepărtează treptat piatra pericu-
loasă pentru dinți, împiedecând-o să se for-
meze din nou.

KALODONT

CONTRA PIETREI DE PE DINȚI

Sărbătoarea ROMÂNIEI

Z IUA de 1 Decembrie, când s'au unit cu patria-mumă ținuturile de dincolo de Carpați: Banatul, Transilvania și Maramureșul — acum optsprezece ani — a devenit sărbătoare națională. Anul acesta însă sărbătoarea e nu numai comemorare, ci afirmarea din nou a hotărârii românești de-a nu îngădui nicio atingere — nici măcar cu o floare, nici măcar în discuțiile diplomatice — a *unirii*, care-a pus capăt unei asupriri milenare. Cuvintele acestea au început, în România, să sune cam banal, cam oficial — dar nu există alte cuvinte, care să exprime mai simplu, mai convingător, drepturile noastre istorice și întru afirmarea voinței nu e nevoie de originalitate de expresie: instinctele de dreptate sunt îndestulătoare.

Dar ceea ce noi știm, nu se știe îndeajuns în străinătate. În Anglia, unde posesiunea e un act sacrosanct, în Statele-Unite ale Americii, unde dreptul și dreptatea sunt de esență divină, în Italia pururi entuziastă, se cunosc faptele mai noi: că pe harta Europei s'au întâmplat mari schimbări teritoriale și că nicio țară n'a „pierdut” mai mult pământ și mai mulți locuitori decât Ungaria. Deci Ungaria ar fi „o mare mutilată”, Ungariei ar trebui să „i se facă dreptate”, Ungaria trebuie să spera „într'un viitor mai bun”. Cei cari au luptat în 1914—1918 în tranșee, nu se mai ocupă de politică și sunt desgustați de războaie. Nouile generații, din țările Occidentului, n'au vreme să se documenteze, sau îngăduie să fie documentați numai dintr-o parte. Presa venală, din toată lumea, a devenit ușor megafonul perfidei propagande.

Dar va trebui să găsim odată mijloacele și hotărârea de-a răspândi, în Anglia și Italia, o hartă a populațiilor din basinul Dunărean și să punem întrebarea, nu dacă Ungaria a fost mutilată, ci: *Cum de-a fost cu puțință, ca mai bine de-o mie de ani o minoritate de origină turano-mongolică să-și menție stăpânirea asupra unei populații băștinașe, de trei ori mai numeroasă? Cum a fost cu puțință ca stăpânitorii de fapt — adică cei cari din generație în generație au muncit pământul Ardealului — să fie asupriți de-o mână de grofi medievali, cu ajutorul unei administrații slugarnice?...* Și odată cu statistica populației naturale din Transilvania, va trebui să se tipărească și să se răspândească în lume și o listă a încercărilor de maghiarizare, de colonizări maghiare pripite și mai cu seamă o listă a *răscoalelor românești* din veacuri, împotriva împilării străine din Ardeal, semnele prevestitoare ale deplinei eliberări, din 1918.

Iar după realizarea acestei opere de luminare a opiniei publice mondiale, se va pune dela sine întrebarea, în orice conștiință politică dreaptă, inteligentă: — E oare cu puțință o reintegrare a mării nedreptăți, care a îngăduit baronilor unguri împilarea unei națiuni pământene? *Ar mai putea răbda Europa o Ungarie, în care să-și tragă sufletul de iloți milioane de Cehi, de Sârbi, de Croați, de Români* — așa cum fusese înainte de marele războiu de eliberare a popoarelor? Și în asemenea caz, nu e cel puțin o naivitate — dacă nu o șarlatanie — să se vorbească de „Ungaria mutilată”?... (Căci în aceeași măsură s'ar putea vorbi de „mutilarea” hoților de buzunare, cărora li s'ar lua înapoi ceasurile de aur, banii și bijuteriile „câștigate” într-o viață întreagă, pe care autoritățile o bănuiau cinstită).

Problema minorităților din România e simplă: ele există pe acest teritorii, aduse de vicisitudinile istoriei. Ele n'au dreptul — niciuna din ele și nici măcar Ungurii, care au asuprit în destul — să ceară alungarea, sau robirea din nou, a locuitorilor de baștină. La 18 milioane de locuitori, 4 milioane sunt de ori-

gină străină: O dovadă a tristei soarte a neamului românesc, pe care totuși veacurile de asuprire nu l-au putut sdrobi, în conștiința lui.

Noi n'avem nevoie de încă o mie de ani, pentru a repara nedreptățile pe care le-am suferit. Dați-ne o sută de ani pace, *numai o sută de ani* — noi, cari n'am avut pace niciodată.

Ar însemna să ne înșelăm însă pe noi înșine, dacă n'am recunoaște — în această mare zi românească — și greșelile pe care unii, le făptuim de aproape zece ani. Unii dintre noi, duși de simțiminte excesive sau de interese personale, își închipue că ridicarea neamului românesc în hotarele lui firești, e condiționată de suprimarea brutală a minorităților.

D. Mihalache își ține cuvântarea. În dreapta d-sale d. Iuliu Maniu.

D. Iuliu Maniu vorbind mulțimii la adunarea antirevizionistă dela Arad.

MAREA ADUNARE DELA ARAD

Mulțimea așteptând pe domnul Maniu.

Dar Românii — experți în suferințe — fiindcă le-au îndurat o mie de ani — știu că asemenea „politică” duce mai curând la crearea unui dușman interior, de care n'avem nici o nevoie.

O unitate sufletească — și căreia îi urmează totdeauna o unificare națională — se poate realiza într'un singur fel: *creând o puternică, o fascinantă civilizație românească, spre care să fie atrase, în chip firesc, ca spre armoniile unei orgi, toate populațiile României.* Astfel din 37 de naționalități s'a creat marea nație franceză de azi, a cărei cultură radiază asupra întregului glob. Astfel s'a creat unitatea Angliei, Italiei și a Statelor-Unite, purtătoarele conștiinței umane.

Astfel ne vom crea și noi.
La 1 Decembrie — tocmai la 1 Decembrie — acest adevăr trebuie rostit, trebuie repetat — repetat neîncetat.

Președintele Roosevelt, prin apăsare pe un buton, a deschis la Washington podul uriaș, care leagă San Francisco cu Oakland-Bay. Podul are o lungime de peste 7 kilometri.

Președintele Roosevelt a plecat spre capitala Argentinei, spre a deschide congresul. În fotografia noastră, palatul congresului din Buenos-Aires

La ministerul de război din Madrid s'a întrunit comitetul de apărare al Capitalei, sub conducerea generalului Miaja. În fotografia noastră: adunarea. Generalul Miaja este al patrulea din dreapta.

Concursul de voci pentru imprimări pe plăci.

Concursul organizat de „Realitatea Ilustrată” și societatea „Pan”, pentru imprimări pe plăci, a avut un succes desăvârșit. S'au înscris aproape 300 concurenți. Probele tehnice pentru cercetarea fonogeniei fiecărei voci se fac în cursul săptămânii acesteia. Duminică 6 Decembrie, dimineața la orele 10, va avea loc concursul, în sala teatrului „Renașterea”, (Liedertafel) din strada Academiei.

Juriul examinator e format din domnii: *Alfred Alessandrescu; Constantin Brăiloiu; Ion V. Vasilescu; Tudor Mușatescu; Elly Roman; Nello Manzatti; Mișu Constantinescu; Vasile Negru; Maior P. Andreescu și profesor Brauner.*

Concursul e public, dar concurenții nu vor apărea în fața juriului, ci vor cânta într-o sală unde vor fi singuri în fața microfonului. Juriul va asculta muzica prin haut-parleur.

Spre a se evita erori sau confuzii intenționate, fiecare concurent va depune înainte de concurs, un plic închis în care se găsește numele și adresa sa, scriind pe plic pseudonimul. Numai acele plicuri vor fi deschise care aparțin concurenților reușiți. Celelalte plicuri se vor restitui

Numărul de Crăciun al revistei „Realitatea Ilustrată” va întrece orice așteptări.

*Citiți
cu atenție
textul,*

83

„ODOL” împiedică procesul de fermentare și putrezire în gură. „ODOL” înlătură mirosul urât din gură. „ODOL” împrăștează și înviează. „ODOL” are efect preventiv contra infecțiilor de tot felul, deci la — guturai, dureri de gât, gripă și primejdii asemănătoare. Este bine cunoscut și efectul înviorător al „ODOL”-ului pe căldură, la sport și la oboseli fizice.

**Păzitorul
sănătății Dv**

ODOL

APA DE GURĂ

PASTA DE DINȚI

83

este semnul distinctiv al unui „ODOL” perfecționat, a cărui eficacitate anti-septică a fost extrem de mult sporită. Cercetări bacteriologice și clinice au dovedit științificește superioara eficacitate bactericidă.

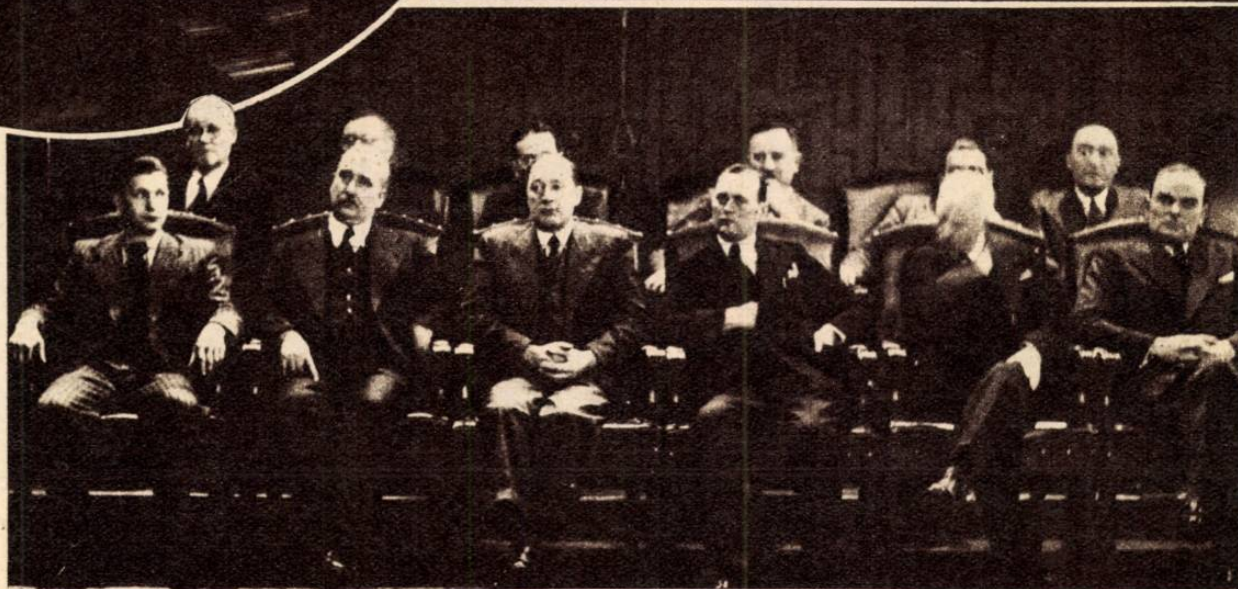

Președintele și cei doi judecători.

Asistența. În mijlocul ei, locotenentul Petre Vodă Timoceanu.

Jurații.

Procurorul își ține rechizitoriul. Pe masă, cele două revolvere, corp-delict.

Acuzata Arabella Armășescu care, după un proces lung și pasionant, a fost achitată Luni seara.

PROCESUL ARABELLA ARMĂȘESCU

La Curtea cu Juri din București s'a judecat un proces care a fost o dovadă că publicul — în special cel feminin — se pasionează mai mult pentru intrigi și crime pasionale, mărunte, decât pentru toate problemele mari de politică internă sau externă.

Eroina dramei care s'a desbătut în fața tribunalului este doamna Arabella Armășescu, fosta soție a d-lui avocat Stravolca. Ea a mai fost, în urmă cu câțiva ani, impli-

cată într'un alt proces, când a fost găsit omorât avocatul Urseanu, secretarul d-lui av. Stravolca și prietenul doamnei Armășescu. De data aceasta d-na Armășescu este învinuită de a fi tras un glonte de revolver împotriva locotenentului medic Petre Vodă Timoceanu. Locotenentul pare c'ar fi făgăduit doamnei Armășescu s'o ia în căsătorie și între timp a speculat starea bolnăvicioasă a acuzatei, spre a pune mâna pe o sumă de circa 3.000.000 lei.

Problemă de perspicacitate

Ce găsiți neobișnuit în această fotografie?

Răspunsul în suplimentul „De toate pentru toți” pag. 23.

Echipa de football a Primăriei Municipiului București, după un match victorios.

D. profesor Victor Cădere, noul ministru al României la Belgrad.

D. ALEXANDRU SĂNDULESCU

Avocat și președinte al Sindicatului Ziaristilor din București, a fost reales, cu o mare majoritate de voturi, vice președinte al Maturului Corp Reînnoirea acestui mandat care i s'a dat d-lui Al. Săndulescu, acum când guvernul vrea să elaboreze legea presei, este, între altele, o garanție pentru breasla gazetărească, în ce privește reprezentarea intereselor sale drepte în Senat, cu ocazia acestei legiferări.

RADION spală singur!

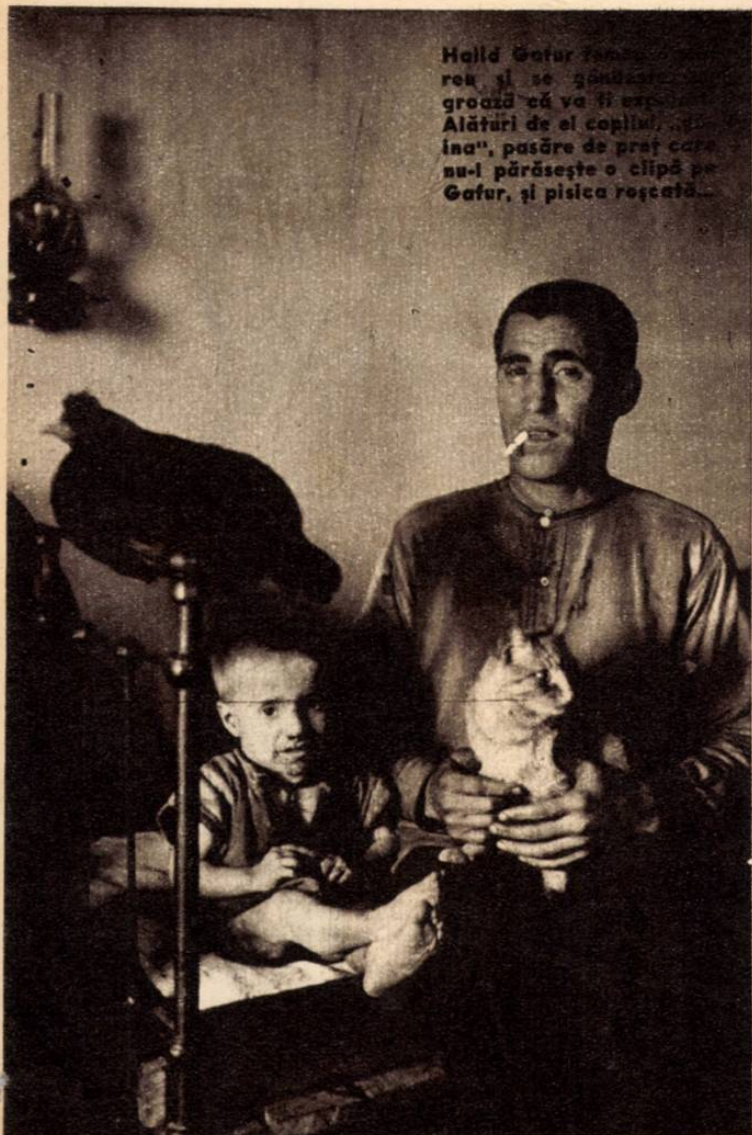
Încercați acest preparat cu efect fenomenal.

Avantagiile:

1. În **Radion** rufe nu trebuie decât fierte vre-o 30 de minute (după ce au fost înmuiate).
2. Deci frecatul rufelor nemai fiind necesar, spălătul cu **Radion** este cât se poate de ușor.
3. **Radion** face rufe albe ca zăpada, ca și când ar fi înălbite la soare.
4. Întrucât **Radion** albește prin oxigen, nu este de loc vătămător.

Garantat lipsit de clor sau alte produse chimice dăunătoare.

Halid Gafur, re-
rele și se gândea
groază că va fi expul-
Alături de el copilul,
ina", pasăre de praț care
nu-l părăsește o clipă pe
Gafur, și pisica roșcată.

HALID GAFUR

falsificatorul de bani

domnii mari de acolo i-a spus numai atât: turc blestemat, în loc să te fi apucat să fabrici bani falși, mai bine ieșeai în stradă să faci cutare și cutare lucru. O vorbă grosolană care l-a durut grozav pe Halid Gafur în clipa aceea și de atunci și până acum buza lui de jos tremură într'una. Iar pe masa domnului dela poliție, se aflau înșirate cele opt monete de câte un pol, frumoase și noi, pe care el le trimisese d-lui ministru acasă. Era și scrisoarea lui, naivă și disperată și d-l ministru nu făcuse decât să scrie într'un colț: „Să se cerceteze”. Să se cerceteze, se gândeste Halid Gafur și vorbele acestea îi trec prin inimă ca un cuțit rece. Atâta tot: Să se cerceteze.

HALID GAFUR N'A VRUT SĂ CALCE LEGILE ȚĂRII

Dela poliție i-au dat drumul a două zi și i-au spus că va fi expulzat. Halid Gafur a venit în țară în 1912, s'a însurat aici, are patru copii, dar n'a făcut acte de cetățean român. Probabil că nu e nici cetățean turc. E un om, pur și simplu, cu nevastă și patru copii. Copiii lui Halid Gafur sunt români. Cei doi mai mari, când vin dela școală, dau ușa la o parte și strigă către mama lor și ceilalți doi frați mai mici: Sănătate. Si ei și mama lor, și ceilalți doi sunt galbeni și trași la față

și goi, și murdari; cu toate acestea în fiecare zi ei se opresc în prag și strigă cât pot de tare: Sănătate!

„Sănătate și pâine”, spune Halid Gafur. „Ca să nu ne fie foame prea rău, ne trebuiesc patru pâini pe zi. Cu unul din polii făcuți de mine, aș fi cumpărat tocmai patru pâini”.

Acum Halid Gafur este acasă lângă nevastă și copii și la cel mai mic sgomot care se aude afară se face galben și apoi vânat și buza de jos îi tremură mai tare: „au să vină să mă dea afară, peste graniță”. Nevasta lui face ochii mari, mari de tot, ca niște prăpăstii de spaimă.

„Am vrut să merg pe calea dreptății, până la urmă pe calea dreptății”, spune Halid Gafur și se congestionează de furie și desnădejde.

„Halid Gafur, n'au să te dea afară, povestește mai bine cum ai făcut banii”.

Fața turcului capătă atunci o expresie de mândrie. „Eu singur i-am făcut din capul meu și cu mâinile mele. Nu m'ar fi știut nimeni niciodată”.

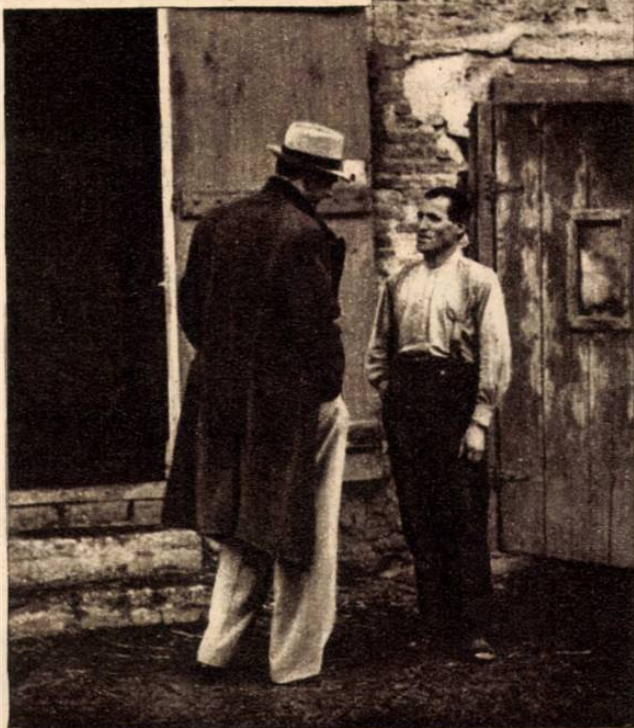
Ce simplu se falsifică banii, în adevăr. Halid Gafur consimte să facă încăodată toată experiența. De sub pat scoate

POVESTEA lui Halid Gafur, recentă și emoționantă, este în același timp una din cele mai curioase întâmplări din câte s'au petrecut în orașul acesta. Ea are savoarea balcanică a unora din istorisirile lui Anton Pan. De primele faze ale acestei întâmplări nu ne despart decât câteva zile, iar ultimele, cercetarea lui Halid Gafur la poliție și eventuala lui expulzare, drept sancțiune, se află în curs de desfășurare.

Cine este Halid Gafur și ce fapte a pus el la cale, veți afla îndată, în cursul acestui reportaj. Halid Gafur este unul din cei mai ciudați falsificatori de bani, din sutele și poate din miile de falsificatori, câți s'or fi aflând între hotarele acestei țări. Toți ceilalți, sunt la fel, el singur se deosebește de rest, printr'o naivitate de-adreptul copilărească, de care oamenii poporului turc au dat adeseori dovadă.

Halid Gafur după ce și-a bătut capul și a născocit tiparele de fabricat bani, după ce nopți de-a-rândul, neștiut de nimeni, a lucrat la gura sobei și a reușit ca banii făcuți de el să semene cu cei adevărați, s'a răsgândit deodată și strângând monetele false ca și tiparele lor, le-a dus acasă la ministrul de justiție însoțite de o scrisoare în care spune: aceștia sunt banii făcuți de mine, cu gândul să scap de sărăcie, ei seamănă cu banii adevărați și aș fi putut să le dau drumul pe piață, dar am patru copii și decât să ajung odată și odată în pușcărie, vă las d-voastră tiparele și vă cer în schimb să puneți o vorbă bună să mi se dea undeva o slujbă cinstită. Așa a făcut turcul Halid Gafur, ca într'o poveste orientală sau ca într'o istorisire de Anton Pan.

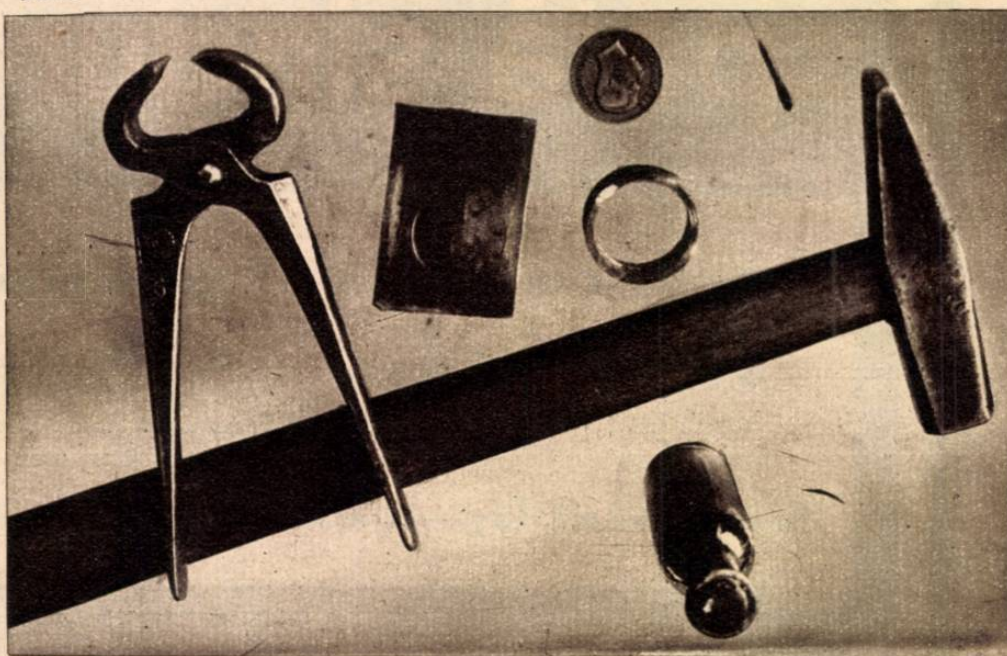
Așa a făcut Halid Gafur și după ce două săptămâni a așteptat cu inima plină de acea căldură izbăvitoare pe care n'o cunosc decât marii păcătoși, după ce și-au mărturisit până la fund toate păcatele, a fost luat într'o dimineață pe la cinci, din patul lui de scânduri și dus la poliție unde unul din

Halid Gafur povestindu-și amarul reporterului nostru.

Halid Gafur, nevasta și cei patru copii. Copiii sunt goi, murdari, trași la față și totuși se opresc în fiecare zi în prag și strigă: Sănătate! Sănătate și pâine!

Un ciocan, un clește, o bucată de alamă, un tub scurt de câțiva centimetri și o sticlă cu vopsea galbenă. Ce ușor se falsifică banii!

MA

Puține orașe în lume sunt atât de improprii locuitorului — în cea mai mare parte a anului — caca Madridul. Clima lui e din cele mai curioase: luma Vara, călduri infernale, iarna un ger siberian, în primăvara ploii deluviane și, în sfârșit, abia toamna se respiră. Atunci viața se scurge plăcută, cu deosebire noaptea.

Nici Parisul nu cunoaște atâta însuflețire nocturnă, ca Madridul. Dacă voți să treceți drept originali, acolo, duceți-vă la culcare înainte sau chiar la miezul nopții. După cina de seară, care de obicei se ia pe la ceasurile 22, lumea iese să se plimbe, umple teatrele, cafenelele și cluburile. Nimeni nu se 'ntoarce acasă mai devreme de ora 3 sau 4, dimineața.

INIMA MADRIDULUI

O altă caracteristică madrilenă sunt văcsuitorii de ghetă și cerșetorii. Umblând pe străzile orașului, nu faceți imprudența de-a vă opri locului niciun moment; ca din pământ vor răsări zece-cincisprezece lustragii cari — fără măcar să vă ceară voie — se iau la întrecere, uneori și la bătaie, spre a vă lustrui încălțăminte. Apoi cerșetorii, acolo, formează cu drept cuvânt o armată. Li întâlniți pretutindeni, înșirați la mică distanță unul de altul și, îndată ce vă zăresc, pun în acțiune toate tertipurile, spre a vă îndupleca să le dați ceva.

Cu străzile largi și drepte, bulevardele grandioase, sgârșite-norii de pe „Gran Vía” și falnicele poduri aruncate peste albia aproape secată a torentului Manzanares, — Madridul e un oraș modern, prin excelență. Cine n'a auzit vorbindu-se de vestita „Poartă a Soarelui”? Și totuși, au trecut mai bine de patru secole de când această poartă nu mai există. Astăzi, în locul ei e o piață, dar nu atât de frumoasă și sugestivă, cum ne-am închipui, după numele cu care a fost botezată. Iată, în mijloc o fântână, iar de jur-împrejur clădiri, cari mai toate lasă de dorit, din punct de vedere arhitectonic. Oricum, grație numeroaselor ei cafenele, „Pueria del sol” este și azi — întocmai ca odinioară — inima orașului, loc de plimbare a lumii elegante, punct de întâlnire a negustorilor și oamenilor de afaceri.

Dela faimoasa poartă pornesc toate liniile de tramvai, străzile principale ale orașului și multe altele secundare, iar la câțiva pași mai încolo, se află cafeneaua cea mai vestită din Madrid „Cafe Ingles”, care însă e locul de întâlnire al toreadorilor; toate gloriile — mari și mici — au trecut și — cine știe? — vor continua să treacă pe acolo.

RĂZBOIUL crâncen, deslănțuit de câteva luni pe pământul peninsulei Iberice — războiu care a târît în vâltoarea lui pustiitoare pe fiii aceluiași popor — nu mai are sfârșit. Luptele sunt tot mai aprige.

Cu toată rezistența și eroismul strălucit al trupelor guvernamentale din Capitală, e probabil că, în cele din urmă, armatele rebelilor ajutate de armamentul modern, pe care l-au primit, să ocupe Madridul.

Deocamdată, steagul naționalist se găsește pe turnurile celui Escorial — a opta, după cele șapte minuni ale lumii — care, alături de piramidele Egiptului, e cea mai impunătoare masă de granit, din câte există pe pământ.

Escorialul se află la cincizeci kilometri departe de Madrid. Ridicat de Filip II, în memoria sfântului Laurențiu, falnicul edificiu e așezat în forma unui grătar care, precum ne spune istoria, a fost instrumentul de tortură al marelui martir roman. Patru turnuri închipuiesc picioarele grătarului, câteva corpuri de clădiri — legând între ele aceste turnuri — formează chenarul, pe când alte șiruri de construcții, transversale, alcătuiesc zăbrelele grătarului și, în sfârșit, departe în coadă, un palat și o biserică.

PANTEONUL REGILOR

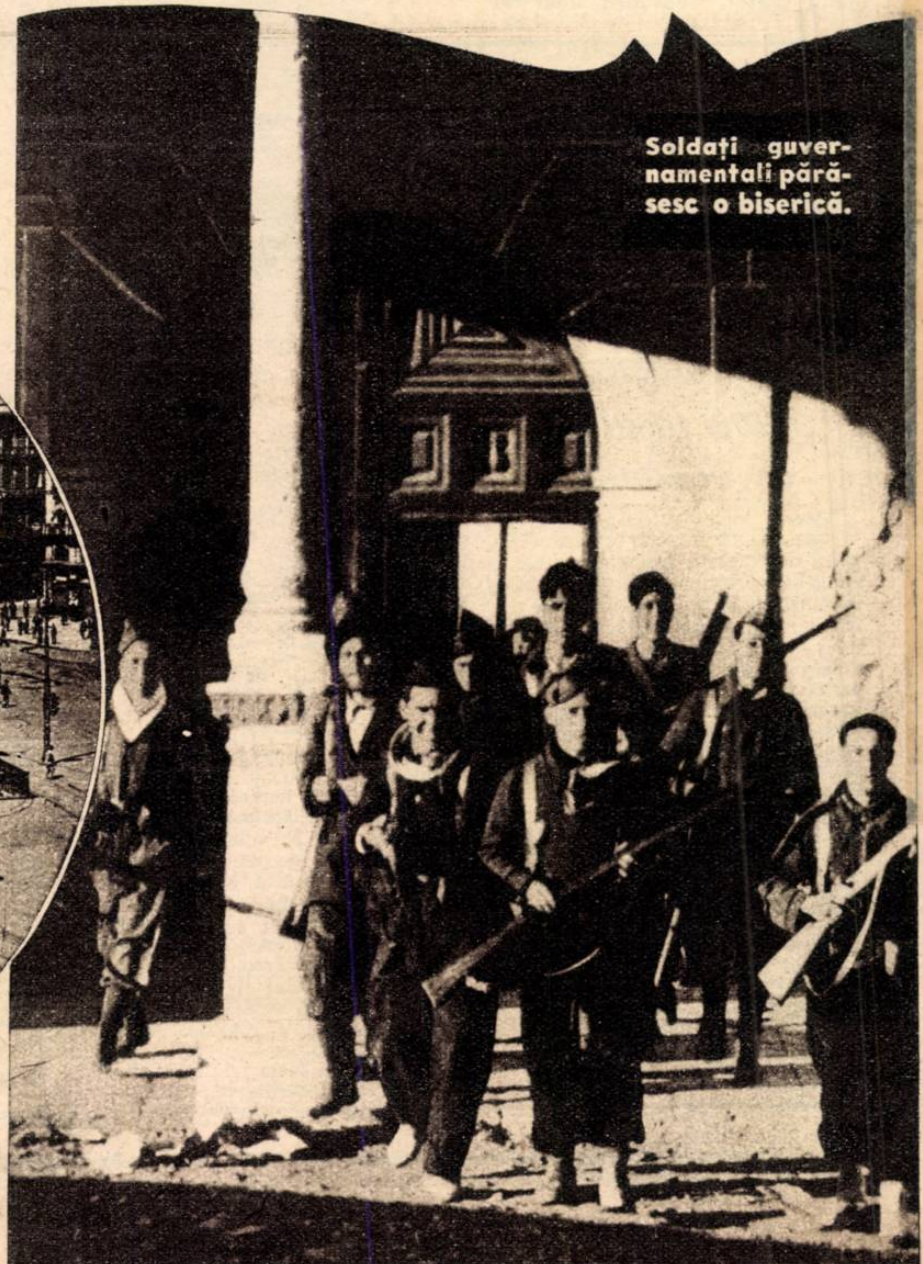
Escorialul este adevăratul monument național al Spaniei. Granitul necesar construirii lui a fost adus din toate carierele spaniole și fiecare provincie a trimis lucrători: 1500. Au trebuit nu mai puțin de 25 ani, pentru realizarea acestei opere, a cărei măreție se oglindește în următoarele cifre: 16 curți, imense; 88 fântâni; 86 săli; 913 km. de coridoare; 200 uși; 2600 ferestre.

Această construcție titanică e în același timp fortăreață, catedrală, palat și necropolă. În anteonul de acolo dorm somni veșnici regii și reginele Spaniei, în cavouri de marmură înaltă, cu aurării bogate; și acolo se mai odihnesc — în cofage de marmură albă — fântâni, infantele și acele regine, a căror odrașle n'au fost suverani.

În turnurile Escorialului, privirea domină întregul Madrid, care, în poziția lui geografică (640 metri deasupra nivelului mării) e cea mai înaltă dintre capitalele europene, de unde și zicala daluzilor — pe vremea când Spania era monarhie: „Tronul regelui nostru este întâiul tron al lui Dumnezeu”.

Puerta del Sol, e centrul capitalei.

Soldați guvernamentali părăsesc o biserică.

MADRID

Poarta Soarelui începe așa zisa „via sacra” a Madridului, adică Calle Alcalá, pe care trec cortegiile și toate procesiunile, iar seara, a elegantă. Acest bulevard mare, răspunde în Prado, unde se găsește muzeul cu același nume, adică una din cele mai mari pinacotece din lume și care se speră că va fi cruțată de bombardamentele rebelilor.

Curiozități ale Madridului? Iată, de exemplu, *El Retiro*, un parc (143 hectare suprafață), cu crânguri și boschete, alei umbroase și romantice, paiziști destinate călăreților și cascade, un lac, fântâni, și chioșcuri cu tot soiul de răcoritoare.

Cea mai vastă este aceea numită *Plaza de Oriente*. De jur-împrejur de suverani (sunt mai bine de 40), iar în mijloc, o statuie equestră, ridicată de asemenea în memoria unui rege: Filip IV. Însă piața cea mai importantă a orașului e *Plaza Mayor*. Odată, se desfășurau acolo serbări publice, marile ceremonii religioase, cursele de tauri... și se aprindeau focurile Inchiziției, pentru eretici. Teatrul al scenei de revoltă și al atâtor acte de război civil, firește că piața, în scurgerea veacurilor și-a schimbat numele de mai multe ori; însă schimbările au rămas numai pe hârtie, deoarece Madrilenii continuă și astăzi să o numească *Plaza Mayor*.

Și voiți să admirați magazinele cele mai frumoase și mai bogate ale orașului, merită osteneala de-a zăbovi un ceas pe *Carrera* (bulevardul) *San Jeronimo*, care de asemenea se așterne între „Poarta Soarelui” și *Plaza Mayor*. La Madrid, toate prăvăliile rămân deschise până la zece seara. Într-un timp în Capitală, vă întrebați când se duc locuitorii ei la muncă, sau la fabrică? Zi și noapte, cafenelele sunt tixite cu clienți, iar pe străzi sunt adevărate furnicare de oameni. Puțini folosesc picioarele sau căruțele spre a face o vizită sau a se bucura de o priveliște frumoasă: rădăcinile să vadă cunoștințele sau să fie văzuți la teatru prin cluburi, sau pe străzi...

Unele din acestea au fost odată!...

Și știți dacă și când vor reînvia caracteristicile serbărilor madrilenene, care una se apropie în curând: în primele zile ale lui Decembrie. Cortegiul impunător, în costumele veacurilor XVII și XVIII. În frunte, pe o călare un funcționar al tribunalului ecleziastic (*Rota*) care, oprindu-se în fața anumitor edificii, citește *Bula de la Santa Cruzada* (Enunciul sfintei Cruciade), prin care Julius II mai întâi și apoi Pius al VI-lea în 1849, au acordat Spaniolilor aceleași concesiuni, care fuseseră acordate pentru Cruciadele conduse de Papii Urban II și Inocențiu III.

Și știți când le va fi dat Madrilenilor să guste petrecerile de Crăciun, să cântecele pitorești și cântecurile religioase (*villancicos*), întonate de cântăreți, cu acompaniamentul a tot soiul de instrumente!

Și după ce măcelului de astăzi i se va pune capăt, jalea și pustiuul vor continua încă multă vreme să domnească pe întinsul acestei țări, să nu cunoască, între granițele ei, liniștea, odihna și înflorirea...

G. R.

Escorialul, renumita fortăreață a regilor spanioli, în jurul căreia s'a dat o luptă crâncenă.

Madridul transformat în câmp de bătălie. Milițienii guvernamentali așteptând, la marginea Madridului, atacul naționaliștilor.

Trupele marocane intră în cartierele marginase din Madrid. Rebelii se folosesc în primul rând de marocani, ca să distrugă orașele și să lupte împotriva populației.

Bilanțul războiului civil. Dacă palatele se vor reclădi, dacă bunurile și averile se vor reface, istoria nu va putea uita niciodată jertfele zadarnice pe care le-a făcut războiul civil.

REPORTAJ RADIOFONIC

„ORA COPIILOR”

LA ora 14 și 10 minute, gongul bate ora exactă. Cetățenii întinși pentru siestă, scotocesc prin buzunare după ceasornice și potrivesc arătătoarele: 2 și 10 minute. După „Rădior”. Dudaia studentă care mănâncă la cantină, aude gongul în sala gălăgioasă a restaurantului studențesc și-și cercetează ceasul brățară. În Cișmigiu, haut-parleur-ul cu glas puternic a făcut să tremure undele ca de oglindă ale lacului și inimile celor doi îndrăgostiți, de pe banca ninsă de frunze veștede.

— Vai, am întârziat! Ce-o să spună maman?

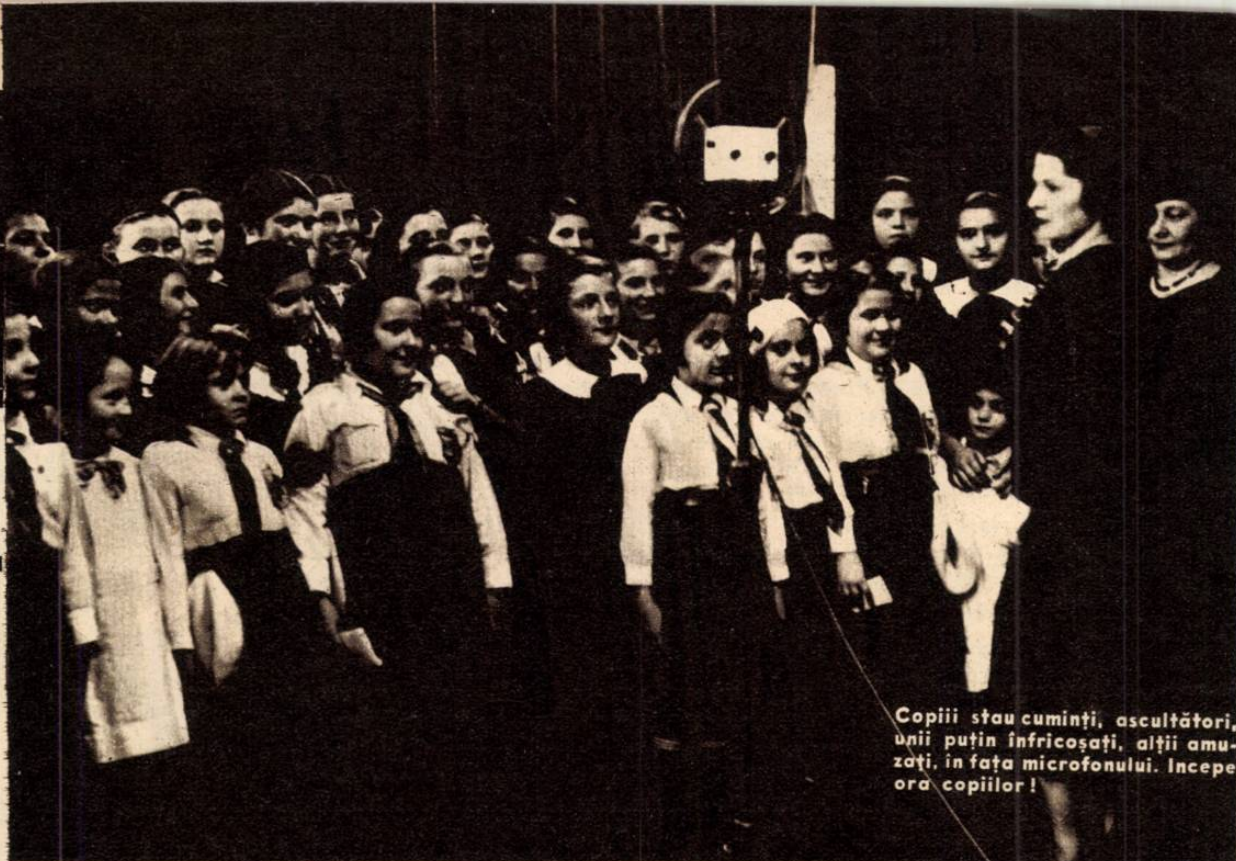
Pe strada Popa-Tatu, urcă o coloană de fetițe, în șorțulețe pepite cu funde roșii, galbene. Șirul ciripitor — miriapod pestriț de băscuțe, panglici, zulufi și pălărioare — cotește la stânga, pe strada Berthelot. Au ajuns, în cele din urmă, și la „Radio”. Dl. Niculai primește cu glas de părinte, sgomotoasa coloană și-o conduce în hall.

— Am întârziat? — întreabă învățătoarea, din frunte.

— Nu! De-abia a început radio-jurnalul.

* * *

Paranteză. *Radio-jurnalul* are birourile separate. E un laborator special amenajat. Un aparat de radio, trei telefoane, cinci mașini de scris, un teanc de ziare străine, o foarfecă mare, un creion roșu și... funcționarii. Foarfeca taie, taie. Se traduce. Se potrivește. Telefoanele sbârâie neîncetat. Veștile se strâng. Se triază. Cum? În Spania, guvernul

Copiii stau cumiți, ascultători, unii puțin înfricoșați, alții amuzați, în fața microfonului. Incepe ora copiilor!

a înfrânt pe naționaliști? Bine. Așa transmite „Havas”. Dar „Stephani”? — Dar „Rador”? — Telefoane. Telefoane! Mașinile țacăne. Ce-i asta? Dela „Programe”? Bine!... Iarăși o triere. Măsurătoare din ochi. Mașini. Telefoane. La aparatul de radio, veștile mai proaspete. Dl. Economu a adus veștile de sport. Rubrica „Actualități” e pregătită. Buletinul meteorologic? A sosit. Mai e ceva? Cota apelor. Bursa cerealelor. Și totul nu trebuie să treacă de 1/4 de oră. Grozav! Repede, că nu mai sunt decât 10 minute. Țac-țac, țac!... Mașinile trag totul în trei exemplare. lute, parafa directorului. Sonerie lungă.

— și orgă. Lumină dela becurile rotunde, cât pepenii. În peretele mic, din stânga, o fereastră deschide vedere spre cabina tehnice, de sus. Acolo domnesc inginerii. Fire albe coboară până la microfon.

Iată-ne în prezența acestui personaj misterios. Această ureche de marmură, suspendată cu arcuri în rama unui cerc. Această vrăjită uñealtă cu trup de baston, și cu trei picioare. Monstruoasă apariție. N'o atingeți! Copii, la o parte. Nu v'apropiați de microfon.

Sub fereastră prin care privesc inginerii, e agățată o lădiță, cu geamlăc. Scrie ceva, parcă. Chiar așa:

Atențiune! Incepe! Oprește! O fereștrică a lădiței s'a luminat. O sonerie s'a auzit! Ce-a spus? Tăcere!

Forfota încetează. Se va repeta nițel textul, nițel muzica. Trei muzicanți din orchestră: cello, violină, flaut, sunt aci și repetă acompaniamentul corurilor. La pian, o domnișoară mignonă dă lămuriri. Ea e aceea care se 'ngrijește de partea muzicală a „orei copiilor”. Compune muzică originală și conduce emisiunea muzicală.

* * *

„Ora copiilor” de azi a prins a fi pregătită cu două săptămâni în urmă. Scenaristul a ticluit piesa, în care Dorel și Viorica pornesc într-o ne mai închipuită călătorie prin țara basmelor. Cântecelile au înflorit și au împodobit piesa. Odată cu multiplicarea piesei, la mașină, corurile s'au înfiripat, deprinzându-se, la școală.

Întâia repetiție, la studio, a mers mai greu. A doua mai bine. Miercuri, s'au pus la punct amănuntele sonore, care 'ntovărășesc peripețiile micuților călători. Azi, Joi, se repetă cu orchestra. Peste o oră emisiunea. S'au dat și ultimele știri și programul de după amiază. Un ceas de forfotă, de enervare. Li se dă copiilor o pauză de un sfert de oră.

— D-ră, vă rog, unde bem apă?

* * *

„Lelița” postului își picură, cinci minute, notele pe clapele pianolei. Ca un joc de copil, pe un pian de păpuși. Butoanele, becurile roșii și-au schimbat semnalele convenite, între cabina crainice și cabina inginerilor. Atențiune! Ora copiilor! Imnul „Orei copiilor”! Imnul imprimat pe discuri își pornește melodioasa arietă, ca 'n „Ceasornicul și statuetele de Saxa” — de Kettelbey:

Regele Eduard al Angliei la microfon.

— Ioane, du asta la „prezentare” și pe urmă, la speaker-iță! Uf!

Telefon! Ce mai e?

— „Rador”! Cum? — Naționaliștii au cucerit Aranjuez? Bine. Repede! Țac-țac-țac!... Sonerie.

— Du și asta la speakeri!...

Inchidem paranteza. Ar fi s'o mai deschidem seara, când vine crainica franceză și crainicul german: Dl. Müller

— îmi pare. Dar...

* * *

— „Radio jurnalul” s'a terminat! Transmitem muzică ușoară. Plăci de patefon.

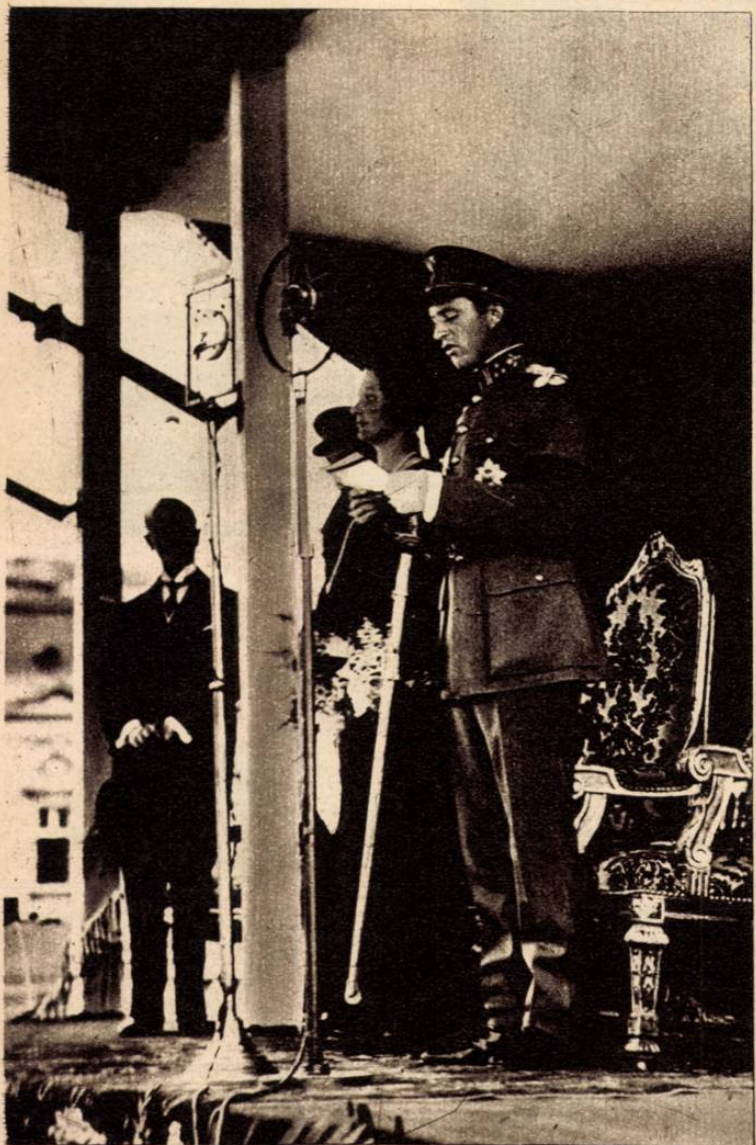
— Unde ne punem hainele, domnișoară?

— Domnișoară, vă rog...

— Noi, d-ră, unde ne lăsăm...?...

— Aici, aici... Tăcere!

Au rămas numai în șorțulețe, fetițele... Miriapodul se pune din nou în mișcare. Alungește scara, pătrunde în hall și se oprește în fața ușii, cu bec roșu, a studioului mic. Două uși se deschid: una înlăuntru, alta în afară. Amândouă capitonate ca niște plăpumi. Studioul mic e cât un salon de primire. Podeaua și tavanul aceeași plapumă verde. De-a-lungul pereților atârnă perdele grele de catifea verde. Două pianе, un țambal, un electrofon, celeste

Regele Albert al Belgiei, pronunțând un discurs în fața microfonului.

Ting-ing ! Ting-ing ! Din-don ! Din-don !
Bate la microfon, ceasul copiilor.
Ceasul poveștilor !
Ting-ing ! Ting-ing ! Din-don ! Din-don !

Glasurile mici și fragede au făcut o pauză. Apoi, cântul ia un moderato dulce :

Izvor de basme și de cânt.
Se 'naltă pe-aripi de vânt...
Purtat de zâne de argint.
Revarsă vrajă : ninsori de vrajă pe pământ !

Un alegretto, apoi :

Și ceasul cântă : Ting-ing-ing !
Vrăjite basme prin cuvânt !
Copiilor din țară cânt...
Povești și cântece de alint !...

Violoncelul a încercat o modulație, ritmat de piano, apoi re-frenul revine :

Ting-ing ! Ting-ing ! Din-don ! Din-don !
Bate la microfon
Ceasul copiilor...
Ceasul poveștilor !...

Din ! Don !...

Piesa își pornește dialogul iar peripețiile se deapănă, care mai de care mai năstrușnică, printre firele de aur ale cântecelor de copii.

*

În studio, regisorul de interior are o activitate stranie în fața microfonului. În afară că joacă un rol de smeu, de bunic sau de Făt-frumos, acest personaj mănuește lucruri cu totul nepotrivite, la prima vedere, cu povestea lui Dorel, în țara basmelor. Iată-l, de pildă, mestecând cu un băț într-o piuliță de lemn. E realizat un element sonor : scârțâitul carului cu boi. Apoi, sucește niște cutiuțe colorate, din care țâșnesc glasuri de oi, de vaci. Dorel a intrat în palat. Regisorul se asvârle spre ușa de proporții reduse : ușa sonoră, o deschide, o închide la loc — urmărit de copiii-actori. Alături, pe masa lui, deslușești o bucată de șină de fier, un ciocan, un metronom, o cutie de muzică, din acelea bătrânești, o trombă de automobil, o instalație de sonerie, un clopot de tramvai, tălângi de boi. Un întreg arsenal de efecte sonore, cărora trebuie să se adauge acelea, gata imprimate pe discuri : furtună, cucuvea, cucurigu, cotcodăcit, piuituri, cântece de canari, privighetori, granguri, șuer de vapor, sirenă ca la Prefectura Poliției, tren în mers, motor de automobil, telegrafie fără fir. Dacă acțiunea se petrece pe apă, se umple o pungă de cauciuc, cu apă și se frământă în fața microfonului, la 3 centimetri depărtare : iese un clipocit perfect. Pe discuri, mai poți auzi : surle împărătești, lătrat de câine, mieunat de pisici, avion care decolează, avion în sbor, tobe, goarne, șuer de fabrică.

Toate, toate pot ajuta la lămurirea peripețiilor prin care trec personajele piesei, pe care nu le vezi, dar ale căror glasuri le auzi, creînd astfel, ceea ce se numește : decorul sonor.

*

— Ora copiilor s'a terminat ! Emisiunea reîncepe la orele 18 —, cu programul anunțat !

*

— Unde pot să las o conferință, pentru Radio? — întreabă d-l X. Y. Z.

— Pofțiți d-vs., sus ! La d-l Dr. V. V.

E nota preliminară a uverturei. Urmează un șir de telefoane, de bilețele, cărți poștale, scrisori închise, un nou șir de telefoane. S'a fixat, în cele din urmă, data conferinței. Dacă d-l X. Y. Z. are un pic de noroc, un telefon — (ultimul) — vine și printr'un glas feminin (secretara), află că mâine, Miercuri, la orele 20 și 5 minute va citi. Dacă nu intervine vreo perturbare a programului, vre-un eveniment neprevăzut, conferințiarul își află numele trecut în programul „Radio” al tuturor gazetelor de a doua zi, își pregătește vocea, ca să fie mai „radiogenică”. Seara, se prezintă la Radio cu o jumătate de oră mai înainte, emoționat ca un june prim. Se acomodează cu atmosfera soneriilor, care cheamă taraful Sibiceanu în studio și a emisiunii ce țâșnește în fiecare încăpăre prin câte un haut-parleur (chiar și la bufet).

Ascultă ariile naționale și șlagărele la modă, disate și în cele din urmă coboară în biroul „prezentării”. D-l I. îl primește, îi stampilează manuscrisul, i-l iscălește. „Se emite”. E condus în cabina vorbitorilor, alături de cabina crainicilor. Un cub tapetat cu plută e această odăiță. Ușa grea și groasă de-o șchioapă s'a închis, bufnind. Lumina venind de sus cade peste o masă. Într'un colț, un buton de sonerie. În celălalt, un bec roșu. Sus-

pendată de două sârme cutiuța vrăjită, de marmură, a microfonului așteaptă glasul celui care ne va vorbi.

Și nici n'a apucat bine să șadă pe scaun vorbitorul, că becul roșu, din stânga, prinde a clipi repede, ca un far. Înseamnă : „Sunteți gata ?” I s'a lămurit d-lui conferințiar ce trebuie să răspundă la asemenea semnale, oarecum de film polițist. Se conformează, pe loc, prescripțiilor verbale ale d-rei crainice, care l-a însoțit și l-a închis în celula asta de închisoare. Apasă pe butonul de sonerie, din dreapta. De ce l-a lăsat, tocmai acum, duduia și-a plecat ? Li e suflut la gură, bietului om, de emoționat ce e. Tușește. Dar ce-i asta ? Tusea a sunat așa fel, că pare c'a tușit cu batista la gură. Niciun răsunet. Ciudat ! Nu știe, bietul domn, că așa s'au mirat toți cei cari au pătruns, ca să grăiască, aci de unul singur. Sau cântăreții cari au încercat, Miercuria, o „probă”. Glasul lor era absorbit de catifeaua perdelelor și-si pierdea orice rezonanță. Nu-și auzeau glasul, pur și simplu.

Iată, însă, că becul cel roșu s'a aprins. E răspunsul venit tocmai din cabina tehnice și înseamnă : „Microfonul e deschis. Poti vorbi !” Momentul e o furtună de spaime. D-nul conferințiar a amuțit. Dar, în sfârșit, tot trebuie să 'nceapă, nu-i așa ? Desface manuscrisul și pornește. Cutia microfonului care-l privește fix, are ceva de vrajă. Și totuși cutia aceasta albă îi împărtășe vorbele și fluctuațiile glasului, în imensitatea spațiului. Are pe când citește, imaginea luminoasă a acestor cuvinte, scrise pe cerul negru, de toamnă, țâșnind de pe antena dela Băneasa. Altă imagine : chipuri felurite în interioare frumos mobilate, ascultându-l în fața haut-parleur-ului. Acum, citește în liniște, ca și cum ar fi la el, în odaie, acasă.

*

De dimineață, în studio-ul mic, s'a repetat piesa de radio care se joacă Duminică. O forfotă de actrițe oxigenate, tinere mai toate. Am distins pe Ion Manu, care are o voce radiogenică. Spunea „bancuri” și „dașuete” nerimate. Alături, Dem. Psatta încearcă modulații de bas profund, recitind un text. Azi piesa se citește, pentru fixarea locurilor în studio, pentru a se crea planurile sonore. Un regisor care a lucrat la microfon, pune toți actorii să vorbească în planul întâi. Neglijă o condiție a decorului sonor ; adâncimea.

Vocile actorilor sunt ascultate și apreciate, din vreme, ca să se vadă radiogenicitatea lor. Se socotesc identitățile și se caută, într-o distribuție, contrastele și diversitatea. Este o condiție sine qua non.

Textul se citește și la emisiunea de premieră, care e și ultimul spectacol. O atmosferă încărcată domnește în studio, de 'ndată ce emisiunea e anunțată. Actorii toți au textul sub ochi. Privirea joacă între geamul de sus de unde regisorul face semne, dând intrările necesare, după pauzele mai îndelungi, calculate...

Pauzele îngăduie regisorului tehnic să lanseze de pe discurile (electromagnetice) cu „efecte sonore”, sonorizările necesare, care alternând cu vorbele textului, uneori suprapunându-se, prilejuiesc efecte de emoție artistică.

În studio, în clipele acestea, toți se'nțeleg prin semne. Nici o vorbă mai mult, decât spune textul, nu e îngăduită.

În momentele de rumoare — (glasul mulțimii) — actorii pot să vorbească orice, fără să ridice tonul.

Peste clasicul „barbă-rară—barbă rară” dela Teatrul Național, se pot desluși replici, „bancuri”, apostrofe, porecle.

Singurul personaj care face tapaj e regisorul de interior. El realizează toate efectele sonore care nu s'au tras pe discuri : valuri într'o cadă cu apă, pașii pe podele special construite, clopoței, sonerie, trompetă de automobil etc.

*

La orele 17, e anunțată retransmisiunea unui emoționant match de foot-ball, dela O. N. E. F. Din vreme, un inginer și doi-trei mecanici au plecat la stadion, cu un microfon, baterii, sârme. Un fir special leagă stadionul de studioul din str. Berthelot. Se face numaidecât legătura. Radio-reporterul, d. R. Vasilescu e de mult pe teren. Trebuie să urmărească toate fazele jocului, pentru ca la deschiderea microfonului, la ora convenită, să poată da un rezumat al celei dintâi părți a matchului.

Atunci, e cramponat de cercul în cadrul căruia microfonul e suspendat și cu ochii pe teren, urmărind salturile capricioase ale balonului vorbește, vorbește, istorisind fazele luptei, de pe teren. Face și pauze, ca să se audă strigătele și fluierăturile.

Radio-reportajul e un gen care poate conveni acelor deprinși să dicteze ceasuri întregi unei stenodactilografe. Se cere un debit neobosit de vorbe. O invenție verbală mereu înnoită. O atenție și o încordare, deosebite. Multă varietate în fraze, în expresii. Se cere iarăși, spirit. Reportajul moleșit și uniform, fără putere de evocare, nu e reportaj. Ochii reporterului radiofonic trebuie să fie pretutindeni, în toată clipa, să aleagă ceea ce-l izbește, în deosebi, să concentreze în două vorbe, iar ochii să caute, să caute mereu, zig-zagul mingii printre picioarele lui Dobay sau Schwartz.

*

La studio, însă, paralel cu emisiunea pe unda București, a 'nceput emisiunea pe unda România. De pe antena dela Bod, se înalță reportajul unei curse de automobile din Ardeal.

Doi speakeri, în două cabine separate, uzând de semnale diferite („Lelița” pentru București și metronomul, pentru România) au anunțat simultan, emisiunile.

*

În același mod se fac legăturile cu Opera Română, cu Ateneul Român, cu restaurantele mari unde cântă tarafurile de frunte.

Într'o seară, a făcut senzație o transmisiune succesivă a mai multor concerte ale tarafurilor bucureștene, dela mai multe restaurante. Sistemul e foarte simplu. Cu două microfoane, mecanicii speciali colindau dela restaurant la restaurant, stabileau legăturile și în timp ce microfonul No. 1 sorbea „Ciocărlia” de sub arcușul lui Dinicu, la „Continental”, microfonul No. 2 era gata instalat la „Gambrinus”. La ora anterior stabilită, emisiunea lui Dinicu înceta iar Jean Marcu pornea să diseze cu repertoriul stabilit. Microfonul No. 1 era purtat la „Bulevard”, la Sandu Marcu și așa mai departe, la Petrică Moțoi, la James Kok, Fănică Luca, Sibiceanu...

*

La 12 noaptea, după Radio-jurnalul nemțesc și franțuzesc, răsună majestuos „Imnul Regal” Emisiunea s'a terminat. Noapte bună.

N. PAPATANASIU

UN preparat în care puteți avea
toată increderea: **TOGAL**

TOGAL-ul este arma cea mai sigură contra bolilor care ne chinuiesc, atunci când vremea este umedă și friguroasă. Dacă suferiți de **REUMATISM, NEURALGII, GRIPA** sau **RĂCELI**, luați **TOGAL**. TOGAL-ul își datorează reputația sa mondială compoziției sale din cele mai fericite.

NOU este ambalajul practic: cutiuța de aluminiu cu 3 tablete, la preț de 10 lei. Acestea sunt suficiente pentru a vindeca **MIGRENELE** și **DURERILE DE CAP.**

Togal

Trebitsch LINCOLN

cel mai mare aventurier al lumii

Fiu al unui negustor modest din Ungaria și apoi: pastor în Canada, deputat englez, cetățean britanic, la Intelligence Service, spion german, „prieten” al ex-kaiserului, 36 de ore ministru, vânzător de bijuterii împărătești, prietenul Rusiei, sfetnicul regelui Afganistanului.

Trebitsch Lincoln, omul care a aprins Asia înarmând China. Fotografia noastră îl înfățișează cu mustăți și ochelari în epoca în care și-a lepădat „haina sfântă”.

MĂ pregăteam să traversez Friedrich Strasse, când îmi ieși înaintea una dintre cele mai ciudate arătări. Purta un vestmânt lung, negru, strâns în talie cu o curea, în picioare avea sandale de paie, iar capul ras îi era în parte acoperit de o tichiuță neagră. Un călugăr budist pe străzile Berlinului nu este o apariție obicinuită. Dar impresia de bizar nu o crea atâta îmbrăcămintea cât trăsăturile-i colțuroase și aerul arogant, ce concorda foarte puțin cu acel vestmânt de ascet.

„Halo, Don Ignatie!” strigai eu. Un mușchiu nu tresări pe figura lui. Dar eram sigur că nu mă înșelasem și a-dăogai răsând:

„O nouă revoluție în perspectivă, d-le Lincoln Trebitsch?”

În cele din urmă, catadixi să zâmbească și-i întinsei mâna, dar rămăsei cu ea spânzurată în gol, căci el se scuză spunând că rangul său de mare preot nu-i permitea să atingă un muritor de rând. Mă recunoscuse și pornirăm mai departe, unul lângă altul. După o vreme, îl întrebai intrigat, de ce se tot uita în urmă-i și-mi răspunse că de vreo câteva săptămâni era mereu urmărit de polițiști.

Nu, politica nu-l mai interesa. Ultimii câțiva ani îi petrecuse într-o mănăstire budistă, de lângă orașul sfânt Lhasa. „Știi” zise el la un moment dat cu vădită enervare „dacă în Lună ar erupe un vulcan, la câțiva ani după moartea mea, presa mondială ar spune că tot eu sunt cauza.”

Viața acestui om a fost o înălțuire de aventuri fantastice.

S'a născut într'un mic orășel din Ungaria, fiu al unui negustor modest, Trebitsch, om pios și cinstit. Școala și-a făcut-o la Budapesta. Copil inteligent și școlar harnic, el lasă totuși din capul locului să se întrevadă ceva patologic în exagerata-i dorință de a străluci și a fi admirat. E posedat de o adevărată manie a cititului, iar la vârsta de 12 ani cunoaște întreaga literatură germană clasică și a citit tot ce i-a căzut în mână dela Platon până la memoriile lui Casanova. În scurt timp devine faimos prin vioiciunea spiritului, prin elocința și erudiția sa. Studiază cu pasiune științele economice, istoria și biologia. E profund religios.

Pe la optsprezece ani visează să dea lumii o religie nouă, dar profesorii îl admonestază pentru extravaganța ideilor sale.

Într'o bună zi Ignatz dispăre. El se duce în Canada și-și câștigă existența ca hamal în port. Un preot, pe care-l uimește cu inteligența și vasta sa cultură, îi înlesnește intrarea în seminarul teologic al bisericii anglicane. După câțiva ani, fostul student ungar este pastor într'un orășel englez, se însoară și are o sumedenie de copii.

Auzind de el, Rowntree, un mare fabricant de ciocolată din York, vine să-l vadă și fascinat de personalitatea sa, se gândește să-l scoată din acel cerc provincial. Îl angajează ca secretar particular și-l trimite să cutureze continentul cercetând condițiunile de trai ale claselor muncitoare. După doi ani, reverendul scoate o carte intitulată

„Situția socială a muncitorilor europeni și problema socială în Anglia”, lucrare care face senzație.

El leapădă haina preotească și intră în parlament ca deputat liberal. Curând se află că face trafic de influență, lucrând cu tot felul de speculatori și financieri dubioși. Negociază transacțiuni monetare, finanțează societăți petroliere în Galicia, mine de aur în Rand, construcții feroviare în America de Sud. Devine membru în consiliile de administrație ale unor societăți anonime dubioase. E un fel de Midas modern: tot ce atinge se preschimbă în aur.

Există însă o eventualitate pe care a uitat s'o prevadă în socotelile sale: Războiul! La 4 August 1914 întreg edificiul realizărilor sale amenință să se prăbușească asemeni unui castel construit din cărți de joc. Ce-i drept, a dobândit de mult cetățenia britanică, dar publicul se ridică împotriva comercianților cari poartă nume germane.

Politicianul-financiar își oferă serviciile ministerului de războiu. E numit interpret ungar și cenzor, dar Intelligence-Service-ul veghează. Se observă că el continuă a cheltui sume enorme într'o vreme când cei mai bogăți oameni se văd siliți a face economii. Faptul trezește bănueli. I se cercetează trecutul și o scrisoare a sa, destul de inofensivă, către un prieten din Elveția, în care vorbește despre sondele de petrol pe care le avea în Galicia, este luată ca o binevenită dovadă de neseriozitate. I se cere demisia. Indignat, se plânge lui Lloyd George, care nu-l ia în seamă.

Are naiva nerușinare de a-și oferi serviciile chiar Intelligence-Service-ului, cerând să fie trimis ca spion în Germania sau Austria. Își dă însă seama că cu aceasta n'a făcut decât să întărească bănuelile care se nascuseră împotriva sa. Într'o noapte casa-i e percheziționată. El știe acum că nu-l mai despart decât câteva ore de arestare. Dă fuga la un prieten influent din partid și-i cere un pașaport. Acesta îl refuză. Atunci, recurge la șantaj, amenințând că va desvălui lui Horatio Bottomley câteva dintre cele mai intime secrete ale partidului liberal și în ziua următoare, eroul nostru se află pe pământul Olandei...

Căpitanul de marină german, proprietar al unui mare depozit de cherestea din

Trebitsch Lincoln, încrunțat, preocupat, în mare ținută budhistă.

Pe străzile Berlinului, Trebitsch Lincoln, cel mai mare aventurier al lumii, privește la reporterul care-l fotografiază.